

I. DISPOSICIÓN XERAIS

XEFATURA DO ESTADO

16673 *Lei orgánica 3/2018, do 5 de decembro, de protección de datos persoais e garantía dos dereitos dixitais.*

FELIPE VI

REI DE ESPAÑA

Saiban todos os que a viren e a entenderen que as Cortes Xerais aprobaron e eu sanciono a seguinte lei orgánica.

ÍNDICE

- Preámbulo.
- Título I. Disposicións xerais.
 - Artigo 1. Obxecto da lei.
 - Artigo 2. Ámbito de aplicación dos títulos I a IX e dos artigos 89 a 94.
 - Artigo 3. Datos das persoas falecidas.
- Título II. Principios de protección de datos.
 - Artigo 4. Exactitude dos datos.
 - Artigo 5. Deber de confidencialidade.
 - Artigo 6. Tratamento baseado no consentimento do afectado.
 - Artigo 7. Consentimento dos menores de idade.
 - Artigo 8. Tratamento de datos por obrigaón legal, interese público ou exercicio de poderes públicos.
 - Artigo 9. Categorias especiais de datos.
 - Artigo 10. Tratamento de datos de natureza penal.
- Título III. Dereitos das persoas.
 - Capítulo I. Transparencia e información.
 - Artigo 11. Transparencia e información ao afectado.
 - Capítulo II. Exercicio dos dereitos.
 - Artigo 12. Disposicións xerais sobre o exercicio dos dereitos.
 - Artigo 13. Dereito de acceso.
 - Artigo 14. Dereito de rectificación.
 - Artigo 15. Dereito de supresión.
 - Artigo 16. Dereito á limitación do tratamento.
 - Artigo 17. Dereito á portabilidade.
 - Artigo 18. Dereito de oposición.
- Título IV. Disposicións aplicables a tratamentos concretos.
 - Artigo 19. Tratamento de datos de contacto, de empresarios individuais e de profesionais liberais.
 - Artigo 20. Sistemas de información crediticia.
 - Artigo 21. Tratamentos relacionados coa realización de determinadas operacións mercantís.

- Artigo 22. Tratamentos con fins de videovixilancia.
Artigo 23. Sistemas de exclusión publicitaria.
Artigo 24. Sistemas de información de denuncias internas.
Artigo 25. Tratamento de datos no ámbito da función estatística pública.
Artigo 26. Tratamento de datos con fins de arquivamento en interese público por parte das administracións públicas.
Artigo 27. Tratamento de datos relativos a infraccións e sancións administrativas.
- Título V. Responsable e encargado do tratamento.
- Capítulo I. Disposicións xerais. Medidas de responsabilidade activa.
- Artigo 28. Obrigações xerais do responsable e encargado do tratamento.
Artigo 29. Supostos de corresponsabilidade no tratamento.
Artigo 30. Representantes dos responsables ou dos encargados do tratamento non establecidos na Unión Europea.
Artigo 31. Rexistro das actividades de tratamento.
Artigo 32. Bloqueo dos datos.
- Capítulo II. Encargado do tratamento.
- Artigo 33. Encargado do tratamento.
- Capítulo III. Delegado de protección de datos.
- Artigo 34. Designación dun delegado de protección de datos.
Artigo 35. Cualificación do delegado de protección de datos.
Artigo 36. Posición do delegado de protección de datos.
Artigo 37. Intervención do delegado de protección de datos en caso de reclamación ante as autoridades de protección de datos.
- Capítulo IV. Códigos de conduta e certificación.
- Artigo 38. Códigos de conduta.
Artigo 39. Acreditación de institucións de certificación.
- Título VI. Transferencias internacionais de datos.
- Artigo 40. Réxime das transferencias internacionais de datos.
Artigo 41. Supostos de adopción pola Axencia Española de Protección de Datos.
Artigo 42. Supostos sometidos a autorización previa das autoridades de protección de datos.
Artigo 43. Supostos sometidos a información previa á autoridade de protección de datos competente.
- Título VII. Autoridades de protección de datos.
- Capítulo I. A Axencia Española de Protección de Datos.
- Sección 1.ª Disposicións xerais.
- Artigo 44. Disposicións xerais.
Artigo 45. Réxime xurídico.
Artigo 46. Réxime económico-orzamentario e de persoal.
Artigo 47. Funcións e potestades da Axencia Española de Protección de Datos.
Artigo 48. A Presidencia da Axencia Española de Protección de Datos.
Artigo 49. O Consello Consultivo da Axencia Española de Protección de Datos.
Artigo 50. Publicidade.

- Sección 2.ª Potestades de investigación e plans de auditoría preventiva.
- Artigo 51. Ámbito e persoal competente.
 - Artigo 52. Deber de colaboración.
 - Artigo 53. Alcance da actividade de investigación.
 - Artigo 54. Plans de auditoría.
- Sección 3.ª Outras potestades da Axencia Española de Protección de Datos.
- Artigo 55. Potestades de regulación. Circulares da Axencia Española de Protección de Datos.
 - Artigo 56. Acción exterior.
- Capítulo II. Autoridades autonómicas de protección de datos.
- Sección 1.ª Disposicións xerais.
- Artigo 57. Autoridades autonómicas de protección de datos.
 - Artigo 58. Cooperación institucional.
 - Artigo 59. Tratamentos contrarios ao Regulamento (UE) 2016/679.
- Sección 2.ª Coordinación no marco dos procedementos establecidos no Regulamento (UE) 2016/679.
- Artigo 60. Coordinación en caso de emisión de ditame polo Comité Europeo de Protección de Datos.
 - Artigo 61. Intervención en caso de tratamentos transfronteirizos.
 - Artigo 62. Coordinación en caso de resolución de conflitos polo Comité Europeo de Protección de Datos.
- Título VIII. Procedementos en caso de posible vulneración da normativa de protección de datos.
- Artigo 63. Réxime xurídico.
 - Artigo 64. Forma de iniciación do procedemento e duración.
 - Artigo 65. Admisión a trámite das reclamacións.
 - Artigo 66. Determinación do alcance territorial.
 - Artigo 67. Actuacións previas de investigación.
 - Artigo 68. Acordo de inicio do procedemento para o exercicio da potestade sancionadora.
 - Artigo 69. Medidas provisionais e de garantía dos dereitos.
- Título IX. Réxime sancionador.
- Artigo 70. Suxeitos responsables.
 - Artigo 71. Infraccións.
 - Artigo 72. Infraccións consideradas moi graves.
 - Artigo 73. Infraccións consideradas graves.
 - Artigo 74. Infraccións consideradas leves.
 - Artigo 75. Interrupción da prescrición da infracción.
 - Artigo 76. Sancións e medidas correctivas.
 - Artigo 77. Réxime aplicable a determinadas categorías de responsables ou encargados do tratamento.
 - Artigo 78. Prescrición das sancións.
- Título X. Garantía dos dereitos dixitais.
- Artigo 79. Os dereitos na era dixital.
 - Artigo 80. Dereito á neutralidade da internet.

- Artigo 81. Dereito de acceso universal á internet.
- Artigo 82. Dereito á seguraza dixital.
- Artigo 83. Dereito á educación dixital.
- Artigo 84. Protección dos menores na internet.
- Artigo 85. Dereito de rectificación na internet.
- Artigo 86. Dereito á actualización de informacións nos medios de comunicación dixitais.
- Artigo 87. Dereito á intimidade e uso de dispositivos dixitais no ámbito laboral.
- Artigo 88. Dereito á desconexión dixital no ámbito laboral.
- Artigo 89. Dereito á intimidade fronte ao uso de dispositivos de videovixilancia e de gravación de sons no lugar de traballo.
- Artigo 90. Dereito á intimidade ante a utilización de sistemas de xeolocalización no ámbito laboral.
- Artigo 91. Dereitos dixitais na negociación colectiva.
- Artigo 92. Protección de datos dos menores na internet.
- Artigo 93. Dereito ao esquecemento nas buscas da internet.
- Artigo 94. Dereito ao esquecemento en servizos de redes sociais e servizos equivalentes.
- Artigo 95. Dereito de portabilidade en servizos de redes sociais e servizos equivalentes.
- Artigo 96. Dereito ao testamento dixital.
- Artigo 97. Políticas de impulso dos dereitos dixitais.
- Disposición adicional primeira. Medidas de seguraza no ámbito do sector público.
- Disposición adicional segunda. Protección de datos e transparencia e acceso á información pública.
- Disposición adicional terceira. Cómputo de prazos.
- Disposición adicional cuarta. Procedemento en relación coas competencias atribuídas á Axencia Española de Protección de Datos por outras leis.
- Disposición adicional quinta. Autorización xudicial en relación con decisións da Comisión Europea en materia de transferencia internacional de datos.
- Disposición adicional sexta. Incorporación de débedas a sistemas de información crediticia.
- Disposición adicional sétima. Identificación dos interesados nas notificacións por medio de anuncios e publicacións de actos administrativos.
- Disposición adicional oitava. Potestade de verificación das administracións públicas.
- Disposición adicional novena. Tratamento de datos persoais en relación coa notificación de incidentes de seguraza.
- Disposición adicional décima. Comunicacións de datos polos suxeitos enumerados no artigo 77.1.
- Disposición adicional décimo primeira. Privacidade nas comunicacións electrónicas.
- Disposición adicional décimo segunda. Disposicións específicas aplicables aos tratamentos dos rexistros de persoal do sector público.
- Disposición adicional décimo terceira. Transferencias internacionais de datos tributarios.
- Disposición adicional décimo cuarta. Normas ditadas en desenvolvemento do artigo 13 da Directiva 95/46/CE.
- Disposición adicional décimo quinta. Requirimento de información por parte da Comisión Nacional do Mercado de Valores.
- Disposición adicional décimo sexta. Prácticas agresivas en materia de protección de datos.
- Disposición adicional décimo sétima. Tratamentos de datos de saúde.
- Disposición adicional décimo oitava. Criterios de seguraza.
- Disposición adicional décimo novena. Dereitos dos menores ante a internet.
- Disposición adicional vixésima. Especialidades do réxime xurídico da Axencia Española de Protección de Datos.

- Disposición adicional vixésimo primeira. Educación dixital.
- Disposición adicional vixésimo segunda. Acceso aos arquivos públicos e eclesiásticos.
- Disposición transitoria primeira. Estatuto da Axencia Española de Protección de Datos.
- Disposición transitoria segunda. Códigos tipo inscritos nas autoridades de protección de datos conforme a Lei orgánica 15/1999, do 13 de decembro, de protección de datos de carácter persoal.
- Disposición transitoria terceira. Réxime transitorio dos procedementos.
- Disposición transitoria cuarta. Tratamentos sometidos á Directiva (UE) 2016/680.
- Disposición transitoria quinta. Contratos de encargado do tratamento.
- Disposición transitoria sexta. Reutilización con fins de investigación en materia de saúde e biomédica de datos persoais recollidos con anterioridade á entrada en vigor desta lei.
- Disposición derogatoria única. Derogación normativa.
- Disposición derradeira primeira. Natureza da presente lei.
- Disposición derradeira segunda. Título competencial.
- Disposición derradeira terceira. Modificación da Lei orgánica 5/1985, do 19 de xuño, do réxime electoral xeral.
- Disposición derradeira cuarta. Modificación da Lei orgánica 6/1985, do 1 de xullo, do poder xudicial.
- Disposición derradeira quinta. Modificación da Lei 14/1986, do 25 de abril, xeral de sanidade.
- Disposición derradeira sexta. Modificación da Lei 29/1998, do 13 de xullo, reguladora da xurisdición contencioso-administrativa.
- Disposición derradeira sétima. Modificación da Lei 1/2000, do 7 de xaneiro, de axuízamento civil.
- Disposición derradeira oitava. Modificación da Lei orgánica 6/2001, do 21 de decembro, de universidades.
- Disposición derradeira novena. Modificación da Lei 41/2002, do 14 de novembro, básica reguladora da autonomía do paciente e de dereitos e obrigacións en materia de información e documentación clínica.
- Disposición derradeira décima. Modificación da Lei orgánica 2/2006, do 3 de maio, de educación.
- Disposición derradeira décimo primeira. Modificación da Lei 19/2013, do 9 de decembro, de transparencia, acceso á información pública e bo goberno.
- Disposición derradeira décimo segunda. Modificación da Lei 39/2015, do 1 de outubro, do procedemento administrativo común das administracións públicas.
- Disposición derradeira décimo terceira. Modificación do texto refundido da Lei do Estatuto dos traballadores.
- Disposición derradeira décimo cuarta. Modificación do texto refundido da Lei do Estatuto básico do empregado público.
- Disposición derradeira décimo quinta. Desenvolvemento normativo.
- Disposición derradeira décimo sexta. Entrada en vigor.

PREÁMBULO

I

A protección das persoas físicas en relación co tratamento de datos persoais é un dereito fundamental protexido polo artigo 18.4 da Constitución española. Desta maneira, a nosa Constitución foi pioneira no recoñecemento do dereito fundamental á protección de datos persoais cando dispuxo que «a lei limitará o uso da informática para garantir a honra e a intimidade persoal e familiar dos cidadáns e o pleno exercicio dos seus dereitos».

Facíase así eco dos traballos desenvolvidos desde finais da década de 1960 no Consello de Europa e das poucas disposicións legais adoptadas en países da nosa contorna.

O Tribunal Constitucional sinalou na súa Sentenza 94/1998, do 4 de maio, que nos encontramos ante un dereito fundamental á protección de datos polo que se lle garante á persoa o control sobre os seus datos, calquera dato persoal, e sobre o seu uso e destino, para evitar o seu tráfico ilícito ou lesivo para a dignidade e os dereitos dos afectados; desta forma, o dereito á protección de datos configúrase como unha facultade do cidadán para oporse a que determinados datos persoais sexan usados para fins distintos a aquel que xustificou a súa obtención. Pola súa parte, a Sentenza 292/2000, do 30 de novembro, considérao como un dereito autónomo e independente que consiste nun poder de disposición e de control sobre os datos persoais que faculta a persoa para decidir cales deses datos proporcionar a un terceiro, sexa o Estado ou un particular, ou cales pode este terceiro obter, e que tamén permite ao individuo saber quen posúe eses datos persoais e para que, de maneira que se pode opor a esa posesión ou uso.

No ámbito lexislativo, a concreción e o desenvolvemento do dereito fundamental de protección das persoas físicas en relación co tratamento de datos persoais tiveron lugar nas súas orixes mediante a aprobación da Lei orgánica 5/1992, do 29 de outubro, reguladora do tratamento automatizado de datos persoais, coñecida como LORTAD. A Lei orgánica 5/1992 foi substituída pola Lei orgánica 15/1999, do 5 de decembro, de protección de datos persoais, co fin de traspasar ao noso dereito a Directiva 95/46/CE do Parlamento Europeo e do Consello, do 24 de outubro de 1995, relativa á protección das persoas físicas no que respecta ao tratamento de datos persoais e á libre circulación destes datos. Esta lei orgánica supuxo un segundo fito na evolución da regulación do dereito fundamental á protección de datos en España e complementouse cunha cada vez máis abundante xurisprudencia procedente dos órganos da xurisdición contencioso-administrativa.

Por outra banda, tamén se recolle no artigo 8 da Carta dos Dereitos Fundamentais da Unión Europea e no artigo 16.1 do Tratado de funcionamento da Unión Europea. Anteriormente, no ámbito europeo adoptárase a Directiva 95/46/CE citada, cuxo obxecto era procurar que a garantía do dereito á protección de datos persoais non supuxese un obstáculo á libre circulación dos datos no seo da Unión, establecendo así un espazo común de garantía do dereito que, ao mesmo tempo, asegurase que, en caso de transferencia internacional dos datos, o seu tratamento no país de destino estivese protexido por salvaguardas adecuadas ás previstas na propia directiva.

II

Nos últimos anos da pasada década intensificáronse os impulsos tendentes a lograr unha regulación máis uniforme do dereito fundamental á protección de datos no marco dunha sociedade cada vez máis globalizada. Así, fóronse adoptando en distintas instancias internacionais propostas para a reforma do marco vixente. E neste marco a Comisión lanzou, o 4 de novembro de 2010, a súa comunicación titulada «Un enfoque global da protección dos datos persoais na Unión Europea», que constitúe o xerme da posterior reforma do marco da Unión Europea. Ao mesmo tempo, o Tribunal de Xustiza da Unión veu adoptando ao longo dos últimos anos unha xurisprudencia que resulta fundamental na súa interpretación.

O último fito nesta evolución tivo lugar coa adopción do Regulamento (UE) 2016/679 do Parlamento Europeo e do Consello, do 27 de abril de 2016, relativo á protección das persoas físicas no que respecta ao tratamento dos seus datos persoais e á libre circulación destes datos, e polo que se derroga a Directiva 95/46/CE (Regulamento xeral de protección de datos), así como da Directiva (UE) 2016/680 do Parlamento Europeo e do Consello, do 27 de abril de 2016, relativa á protección das persoas físicas no que respecta ao tratamento de datos persoais por parte das autoridades competentes para fins de prevención, investigación, detección ou axuízamento de infraccións penais ou de execución de sancións penais, e á libre circulación dos ditos datos, e pola que se derroga a Decisión marco 2008/977/JAI do Consello.

III

O Regulamento xeral de protección de datos pretende coa súa eficacia directa superar os obstáculos que impediron a finalidade harmonizadora da Directiva 95/46/CE do Parlamento Europeo e do Consello, do 24 de outubro de 1995, relativa á protección das persoas físicas no que respecta ao tratamento de datos persoais e á libre circulación deses datos. A transposición da directiva por parte dos Estados membros plasmouse nun mosaico normativo con perfís irregulares no conxunto da Unión Europea o que, en último extremo, conduciu a que existan diferenzas apreciables na protección dos dereitos dos cidadáns.

Así mesmo, aténdense novas circunstancias, principalmente o aumento dos fluxos transfronteirizos de datos persoais como consecuencia do funcionamento do mercado interior, os retos suscitados pola rápida evolución tecnolóxica e a globalización, que fixo que os datos persoais sexan o recurso fundamental da sociedade da información. O carácter central da información persoal ten aspectos positivos porque permite novos e mellores servizos, produtos ou achados científicos. Pero ten tamén riscos, pois as informacións sobre os individuos multiplícanse exponencialmente, son máis accesibles por parte de máis axentes e cada vez son máis fáciles de procesar, mentres que é máis difícil o control do seu destino e uso.

O Regulamento xeral de protección de datos supón a revisión das bases legais do modelo europeo de protección de datos máis alá dunha mera actualización da vixente normativa. Reforza a seguranza xurídica e a transparencia á vez que permite que as súas normas sexan especificadas ou restrinxidas polo dereito dos Estados membros na medida en que sexa necesario por razóns de coherencia e para que as disposicións nacionais sexan comprensibles para os seus destinatarios. Así, o Regulamento xeral de protección de datos contén un bo número de habilitacións, cando non imposicións, aos Estados membros, co fin de regular determinadas materias. Mesmo permite no seu considerando 8, e a diferenza do que constitúe un principio xeral do dereito da Unión Europea que, cando as súas normas deban ser especificadas, interpretadas ou, excepcionalmente, restrinxidas polo dereito dos Estados membros, estes teñan a posibilidade de incorporar ao dereito nacional previsións contidas especificamente no regulamento, na medida en que sexa necesario por razóns de coherencia e comprensión.

Neste punto hai que subliñar que non se exclúe toda intervención do dereito interno nos ámbitos afectados polos regulamentos europeos. Pola contra, tal intervención pode ser procedente, mesmo necesaria, tanto para a depuración do ordenamento nacional como para o desenvolvemento ou complemento do regulamento de que se trate. Así, o principio de seguranza xurídica, na súa vertente positiva, obriga os Estados membros a integrar o ordenamento europeo no interno dunha maneira o suficientemente clara e pública como para permitir o seu pleno coñecemento tanto por parte dos operadores xurídicos como dos propios cidadáns, en canto que, na súa vertente negativa, implica a obriga para tales Estados de eliminar situacións de incerteza derivadas da existencia de normas no dereito nacional incompatibles co europeo. Desta segunda vertente infírese a conseguinte obriga de depurar o ordenamento xurídico. En definitiva, o principio de seguranza xurídica obriga a que a normativa interna que resulte incompatible co dereito da Unión Europea quede definitivamente eliminada «mediante disposicións internas de carácter obrigatorio que teñan o mesmo valor xurídico que as disposicións internas que deban modificarse» (sentenzas do Tribunal de Xustiza do 23 de febreiro de 2006, asunto Comisión vs. España; do 13 de xullo de 2000, asunto Comisión vs. Francia; e do 15 de outubro de 1986, asunto Comisión vs. Italia). Por último, os regulamentos, malia a súa característica de aplicabilidade directa, na práctica poden exixir outras normas internas complementarias para facer plenamente efectiva a súa aplicación. Neste sentido, máis que de incorporación cabería falar de «desenvolvemento» ou complemento do dereito da Unión Europea.

A adaptación ao Regulamento xeral de protección de datos, que será aplicable a partir do 25 de maio de 2018, segundo establece o seu artigo 99, require, en suma, a elaboración dunha nova lei orgánica que substitúa a actual. Neste labor preserváronse os principios de

boa regulación, ao tratarse dunha norma necesaria para adaptar o ordenamento español á citada disposición europea e proporcional a este obxectivo, cuxa razón última é procurar seguranza xurídica.

IV

A internet, por outra parte, converteuse nunha realidade omnipresente tanto na nosa vida persoal como na colectiva. Unha gran parte da nosa actividade profesional, económica e privada desenvólvese na rede e adquire unha importancia fundamental tanto para a comunicación humana como para o desenvolvemento da nosa vida en sociedade. Xa nos anos noventa, conscientes do impacto que ía producir a internet nas nosas vidas, os pioneiros da rede propuxeron elaborar unha Declaración dos dereitos do home e do cidadán na internet.

Hoxe identificamos con bastante claridade os riscos e as oportunidades que o mundo das redes ofrece á cidadanía. Corresponde aos poderes públicos impulsar políticas que fagan efectivos os dereitos da cidadanía na internet promovendo a igualdade dos cidadáns e dos grupos en que se integran para facer posible o pleno exercicio dos dereitos fundamentais na realidade dixital. A transformación dixital da nosa sociedade é xa unha realidade no noso desenvolvemento presente e futuro tanto a nivel social como económico. Neste contexto, países da nosa contorna xa aprobaron normativa que reforza os dereitos dixitais da cidadanía.

Os constituíntes de 1978 xa intuiron o enorme impacto que os avances tecnolóxicos provocarían na nosa sociedade e, en particular, no desfrute dos dereitos fundamentais. Unha desexable futura reforma da Constitución debería incluír entre as súas prioridades a actualización da Constitución á era dixital e, especificamente, elevar a rango constitucional unha nova xeración de dereitos dixitais. Pero, mentres non se acometa este reto, o lexislador debe abordar o recoñecemento dun sistema de garantía dos dereitos dixitais que, inequivocamente, encontra a súa ancoraxe no mandato imposto polo punto cuarto do artigo 18 da Constitución española e que, nalgúns casos, xa foron perfilados pola xurisprudencia ordinaria, constitucional e europea.

V

Esta lei orgánica consta de noventa e sete artigos estruturados en dez títulos, vinte e dúas disposicións adicionais, seis disposicións transitorias, unha disposición derogatoria e dezaseis disposicións derradeiras.

O título I, relativo ás disposicións xerais, comeza regulando o obxecto da lei orgánica, que é, conforme o que se indicou, dobre. Así, en primeiro lugar, preténdese lograr a adaptación do ordenamento xurídico español ao Regulamento (UE) 2016/679 do Parlamento Europeo e do Consello, do 27 de abril de 2016, Regulamento xeral de protección de datos, e completar as súas disposicións. Pola súa vez, establece que o dereito fundamental das persoas físicas á protección de datos persoais, amparado polo artigo 18.4 da Constitución, se exercerá consonte o establecido no Regulamento (UE) 2016/679 e nesta lei orgánica. As comunidades autónomas posúen competencias de desenvolvemento normativo e execución do dereito fundamental á protección de datos persoais no seu ámbito de actividade, e ás autoridades autonómicas de protección de datos que se creen correspóndelles contribuír a garantir este dereito fundamental da cidadanía. En segundo lugar, é tamén obxecto da lei garantir os dereitos dixitais da cidadanía, ao abeiro do disposto no artigo 18.4 da Constitución.

Destaca a innovadora regulación dos datos referidos ás persoas falecidas pois, tras excluír do ámbito de aplicación da lei o seu tratamento, permítese que as persoas vinculadas ao falecido por razóns familiares ou de feito ou os seus herdeiros poidan solicitar o acceso a eles, así como a súa rectificación ou supresión, de ser o caso, con suxeición ás instrucións do falecido. Tamén exclúe do ámbito de aplicación os tratamentos que se rexan por disposicións específicas, en referencia, entre outras, á normativa que traspoña a citada Directiva (UE) 2016/680, e na disposición transitoria cuarta prevese a

aplicación a estes tratamentos da Lei orgánica 15/1999, do 13 de decembro, até que se aprobe a citada normativa.

No título II, «Principios de protección de datos», establécese que, para efectos do Regulamento (UE) 2016/679, non será imputable ao responsable do tratamento, sempre que este adoptase todas as medidas razoables para que se supriman ou rectifiquen sen dilación, a inexactitude dos datos obtidos directamente do afectado, se recibiu os datos doutro responsable en virtude do exercicio polo afectado do dereito á portabilidade, ou se o responsable os obtivo do mediador ou intermediario cando as normas aplicables ao sector de actividade a que pertenza o responsable do tratamento establezan a posibilidade de intervención dun intermediario ou mediador ou cando os datos se obtivesen dun rexistro público. Tamén se recollen expresamente o deber de confidencialidade, o tratamento de datos amparado pola lei, as categorías especiais de datos e o tratamento de datos de natureza penal; alúdese especificamente ao consentimento, que debe proceder dunha declaración ou dunha clara acción afirmativa do afectado, excluindo o que se cofecía como «consentimento tácito»; indícase que será preciso que o consentimento do afectado para unha pluralidade de finalidades conste de maneira específica e inequívoca que se outorga para todas elas, e mantense en catorce anos a idade a partir da cal o menor pode prestar o seu consentimento.

Regúlanse, así mesmo, as posibles habilitacións legais para o tratamento fundadas no cumprimento dunha obrigaón legal exixible ao responsable, nos termos previstos no Regulamento (UE) 2016/679, cando así o prevexa unha norma de dereito da Unión Europea ou unha lei, que poderá determinar as condicións xerais do tratamento e os tipos de datos obxecto deste, así como as cesións que procedan como consecuencia do cumprimento da obrigaón legal, Este é o caso, por exemplo, das bases de datos reguladas por lei e xestionadas por autoridades públicas que responden a obxectivos específicos de control de riscos e solvencia, supervisión e inspección do tipo da Central de Información de Riscos do Banco de España, regulada pola Lei 44/2002, do 22 de novembro, de medidas de reforma do sistema financeiro, ou dos datos, documentos e informacións de carácter reservado que consten en poder da Dirección Xeral de Seguros e Fondos de Pensións, de conformidade co previsto na Lei 20/2015, do 14 de xullo, de ordenación, supervisión e solvencia das entidades aseguradoras e reaseguradoras.

Igualmente, poderanse impor condicións especiais ao tratamento, tales como a adopción de medidas adicionais de seguranza ou outras, cando isto derive do exercicio de potestades públicas ou do cumprimento dunha obrigaón legal, e só se poderá considerar fundado no cumprimento dunha misión realizada en interese público ou no exercicio de poderes públicos conferidos ao responsable, nos termos previstos no regulamento europeo, cando derive dunha competencia atribuída pola lei. Así mesmo, mantense a prohibición de consentir tratamentos coa finalidade principal de almacenar información identificativa de determinadas categorías de datos especialmente protexidos, o que non impide que estes poidan ser obxecto de tratamento nos demais supostos previstos no Regulamento (UE) 2016/679. Así, por exemplo, a prestación do consentimento non dará cobertura á creación de «listas negras» de sindicalistas, ben que os datos de afiliación sindical poderán ser tratados polo empresario para facer posible o exercicio dos dereitos dos traballadores, ao abeiro do artigo 9.2.b) do Regulamento (UE) 2016/679, ou polos propios sindicatos, nos termos do artigo 9.2.d) da mesma norma europea.

Tamén en relación co tratamento de categorías especiais de datos, o artigo 9.2 consagra o principio de reserva de lei para a súa habilitación nos supostos previstos no Regulamento (UE) 2016/679. Esta previsión non só alcanza as disposicións que se poidan adoptar no futuro, senón que permite deixar a salvo as distintas habilitacións legais actualmente existentes, tal e como se indica especificamente, respecto da lexislación sanitaria e aseguradora, na disposición adicional décimo sétima. O Regulamento xeral de protección de datos non afecta as ditas habilitacións, que seguen plenamente viventes, o que permite incluso levar a cabo unha interpretación extensiva destas, como sucede, en particular, en canto ao alcance do consentimento do afectado ou ao uso dos seus datos sen consentimento no ámbito da investigación biomédica. Para tal efecto, o punto 2 da

disposición adicional décimo sétima introduce unha serie de previsións encamiñadas a garantir o adecuado desenvolvemento da investigación en materia de saúde e, en particular, a biomédica, ponderando os indubidables beneficios que esta achega á sociedade coas debidas garantías do dereito fundamental á protección de datos.

O título III, dedicado aos dereitos das persoas, adapta ao dereito español o principio de transparencia no tratamento do regulamento europeo, que regula o dereito dos afectados a seren informados acerca do tratamento e recolle a denominada «información por capas», xa xeralmente aceptada en ámbitos como o da videovixilancia ou a instalación de dispositivos de almacenamento masivo de datos (tales como as *cookies*), que facilita ao afectado a información básica aínda que indicándolle un enderezo electrónico ou outro medio que permita acceder de forma sinxela e inmediata á restante información.

Faise uso neste título da habilitación permitida polo considerando 8 do Regulamento (UE) 2016/679 para complementar o seu réxime, garantindo a adecuada estrutura sistemática do texto. A seguir, a lei orgánica recolle os dereitos de acceso, rectificación, supresión, oposición, dereito á limitación do tratamento e dereito á portabilidade.

No título IV recóllense «Disposicións aplicables a tratamentos concretos», incorporando unha serie de supostos que en ningún caso debe considerarse exhaustiva de todos os tratamentos lícitos. Dentro deles cabe apreciar, en primeiro lugar, aqueles respecto dos cales o lexislador establece unha presunción *iuris tantum* de prevalencia do interese lexítimo do responsable cando se leven a cabo cunha serie de requisitos, o que non exclúe a licitude deste tipo de tratamentos cando non se cumpren estritamente as condicións previstas no texto, ben que neste caso o responsable deberá levar a cabo a ponderación legalmente exixible ao non presumirse a prevalencia do seu interese lexítimo. Xunto a estes supostos recóllense outros, tales como a videovixilancia, os ficheiros de exclusión publicitaria ou os sistemas de denuncias internas en que a licitude do tratamento provén da existencia dun interese público, nos termos establecidos no artigo 6.1.e) do Regulamento (UE) 2016/679. Finalmente, faise referencia neste título á licitude doutros tratamentos regulados no capítulo IX do regulamento, como os relacionados coa función estatística ou con fins de arquivamento de interese xeral. En todo caso, o feito de que o lexislador se refira á licitude dos tratamentos non enerva a obrigaición dos responsables de adoptar todas as medidas de responsabilidade activa establecidas no capítulo IV do regulamento europeo e no título V desta lei orgánica.

O título V refírese ao responsable e ao encargado do tratamento. É preciso ter en conta que a maior novidade que presenta o Regulamento (UE) 2016/679 é a evolución dun modelo baseado, fundamentalmente, no control do cumprimento a outro que descansa no principio de responsabilidade activa, o que exige unha valoración previa por parte do responsable ou do encargado do tratamento do risco que poida xerar o tratamento dos datos persoais para, a partir da dita valoración, adoptar as medidas que procedan. Co fin de aclarar estas novidades, a lei orgánica mantén a mesma denominación do capítulo IV do regulamento, dividindo o articulado en catro capítulos dedicados, respectivamente, ás medidas xerais de responsabilidade activa, ao réxime do encargado do tratamento, á figura do delegado de protección de datos e aos mecanismos de autorregulación e certificación. A figura do delegado de protección de datos adquire unha destacada importancia no Regulamento (UE) 2016/679 e así o recolle a lei orgánica, que parte do principio de que pode ter un carácter obrigatorio ou voluntario, estar ou non integrada na organización do responsable ou encargado e ser tanto unha persoa física como unha persoa xurídica. A designación do delegado de protección de datos debe comunicarse á autoridade de protección de datos competente. A Axencia Española de Protección de Datos manterá unha relación pública e actualizada dos delegados de protección de datos, accesible por calquera persoa. Os coñecementos na materia poderanse acreditar mediante esquemas de certificación. Así mesmo, non poderá ser removido, salvo nos supostos de dolo ou negligencia grave. Cómpre destacar que o delegado de protección de datos permite configurar un medio para a resolución amigable de reclamacións, pois o interesado poderá reproducir ante el a reclamación que non sexa atendida polo responsable ou encargado do tratamento.

O título VI, relativo ás transferencias internacionais de datos, leva a cabo a adaptación do previsto no Regulamento (UE) 2016/679 e refírese ás especialidades relacionadas cos procedementos a través dos cales as autoridades de protección de datos poden aprobar modelos contractuais ou normas corporativas vinculantes, supostos de autorización dunha determinada transferencia, ou información previa.

O título VII dedícase ás autoridades de protección de datos que, seguindo o mandato do Regulamento (UE) 2016/679, se deben establecer por lei nacional. Mantendo o esquema que se viña recollendo nos seus antecedentes normativos, a lei orgánica regula o réxime da Axencia Española de Protección de Datos e reflicte a existencia das autoridades autonómicas de protección de datos e a necesaria cooperación entre as autoridades de control. A Axencia Española de Protección de Datos configúrase como unha autoridade administrativa independente consonte a Lei 40/2015, do 1 de outubro, de réxime xurídico do sector público, que se relaciona co Goberno a través do Ministerio de Xustiza.

O título VIII regula os procedementos en caso de posible vulneración da normativa de protección de datos. O Regulamento (UE) 2016/679 establece un sistema innovador e complexo, que evoluciona cara a un modelo de «portelo único» en que existe unha autoridade de control principal e outras autoridades interesadas. Tamén se establece un procedemento de cooperación entre autoridades dos Estados membros e, en caso de discrepancia, prevese a decisión vinculante do Comité Europeo de Protección de Datos. En consecuencia, con carácter previo á tramitación de calquera procedemento, será preciso determinar se o tratamento ten ou non carácter transfronteirizo e, en caso de telo, que autoridade de protección de datos debe considerarse principal.

A regulación límitase a delimitar o réxime xurídico; a iniciación dos procedementos, en que é posible que a Axencia Española de Protección de Datos remita a reclamación ao delegado de protección de datos ou aos órganos ou entidades que teñan ao seu cargo a resolución extraxudicial de conflitos, conforme o establecido nun código de conduta; a inadmisión das reclamacións; as actuacións previas de investigación; as medidas provisionais, entre as cales destaca a orde de bloqueo dos datos; e o prazo de tramitación dos procedementos e, de ser o caso, a súa suspensión. As especialidades do procedemento remítense ao desenvolvemento regulamentario.

O título IX, que recolle o réxime sancionador, parte de que o Regulamento (UE) 2016/679 establece un sistema de sancións ou actuacións correctivas que permite unha ampla marxe de apreciación. Neste marco, a lei orgánica describe as condutas típicas e establece a distinción entre infraccións moi graves, graves e leves, tomando en consideración a diferenciación que o Regulamento xeral de protección de datos establece ao fixar a contía das sancións. A categorización das infraccións introdúcese só para os efectos de determinar os prazos de prescrición e a descrición das condutas típicas ten como único obxecto enumerar de maneira exemplificativa algúns dos actos sancionables que deben entenderse incluídos dentro dos tipos xerais establecidos na norma europea. A lei orgánica regula os supostos de interrupción da prescrición partindo da exixencia constitucional do coñecemento dos feitos que se imputan á persoa, pero tendo en conta a problemática derivada dos procedementos establecidos no regulamento europeo, en función de se o procedemento o tramita exclusivamente a Axencia Española de Protección de Datos ou se se acode ao procedemento coordinado do artigo 60 do Regulamento xeral de protección de datos.

O Regulamento (UE) 2016/679 establece amplas marxes para determinar a contía das sancións. A lei orgánica aproveita a cláusula residual do artigo 83.2 da norma europea, referida aos factores agravantes ou atenuantes, para aclarar que entre os elementos que se deben ter en conta poderán incluírse os que xa aparecían no artigo 45.4 e 5 da Lei orgánica 15/1999, e que son coñecidos polos operadores xurídicos.

Finalmente, o título X desta lei acomete a tarefa de recoñecer e garantir un elenco de dereitos dixitais dos cidadáns conforme o mandato establecido na Constitución. En particular, son obxecto de regulación os dereitos e as liberdades predicables ao contorno da internet, como a neutralidade da rede e o acceso universal ou os dereitos á seguranza

e educación dixital, así como os dereitos ao esquecemento, á portabilidade e ao testamento dixital. Ocupa un lugar relevante o recoñecemento do dereito á desconexión dixital no marco do dereito á intimidade no uso de dispositivos dixitais no ámbito laboral e a protección dos menores na internet. Finalmente, resulta destacable a garantía da liberdade de expresión e o dereito á aclaración de informacións en medios de comunicación dixitais.

As disposicións adicionais refírense a cuestións como as medidas de seguranza no ámbito do sector público, protección de datos e transparencia e acceso á información pública, cómputo de prazos, autorización xudicial en materia de transferencias internacionais de datos, protección fronte a prácticas abusivas que puideren desenvolver certos operadores, ou os tratamentos de datos de saúde, entre outras.

De conformidade coa disposición adicional décimo cuarta, a normativa relativa ás excepcións e limitacións no exercicio dos dereitos que entrase en vigor con anterioridade á data de aplicación do regulamento europeo e, en particular, os artigos 23 e 24 da Lei orgánica 15/1999, do 13 de decembro, de protección de datos de carácter persoal, seguirán vixentes mentres aquela non sexa expresamente modificada, substituída ou derogada. A pervivencia desta normativa supón a continuidade das excepcións e limitacións que nela se conteñen até que se produza a súa reforma ou abrogación, ben que referida aos dereitos tal e como se regulan no Regulamento (UE) 2016/679 e nesta lei orgánica. Así, por exemplo, en virtude da referida disposición adicional, as administracións tributarias responsables dos ficheiros de datos con transcendencia tributaria a que se refire o artigo 95 da Lei 58/2003, do 17 de decembro, xeral tributaria, poderán, en relación cos ditos datos, denegar o exercicio dos dereitos a que se refiren os artigos 15 a 22 do Regulamento (UE) 2016/679, cando este obstaculice as actuacións administrativas tendentes a asegurar o cumprimento das obrigacións tributarias e, en todo caso, cando o afectado estea a ser obxecto de actuacións inspectoras.

As disposicións transitorias están dedicadas, entre outras cuestións, ao estatuto da Axencia Española de Protección de Datos, ao réxime transitorio dos procedementos ou aos tratamentos sometidos á Directiva (UE) 2016/680. Recóllese unha disposición derogatoria e, a continuación, figuran as disposicións derradeiras sobre os preceptos con carácter de lei ordinaria, o título competencial e a entrada en vigor.

Así mesmo, introdúcense as modificacións necesarias da Lei 1/2000, do 7 de xaneiro, de axuízamento civil, e da Lei 29/1998, do 13 de xullo, reguladora da xurisdición contencioso-administrativa, da Lei orgánica, 6/1985, do 1 de xullo, do poder xudicial, da Lei 19/2013, do 9 de decembro, de transparencia, acceso á información pública e bo goberno, a Lei orgánica 5/1985, do 19 de xuño, do réxime electoral xeral, da Lei 14/1986, do 25 de abril, xeral de sanidade, da Lei 41/2002, do 14 de novembro, básica reguladora da autonomía do paciente e de dereitos e obrigacións en materia de información e documentación clínica, e da Lei 39/2015, do 1 de outubro, do procedemento administrativo común das administracións públicas.

Finalmente, e en relación coa garantía dos dereitos dixitais, tamén se introducen modificacións na Lei orgánica 2/2006, do 3 de maio, de educación, na Lei orgánica 6/2001, do 21 de decembro, de universidades, así como no texto refundido da Lei do Estatuto dos traballadores e no texto refundido da Lei do Estatuto básico do empregado público.

TÍTULO I

Disposicións xerais

Artigo 1. *Obxecto da lei.*

A presente lei orgánica ten por obxecto:

a) Adaptar o ordenamento xurídico español ao Regulamento (UE) 2016/679 do Parlamento Europeo e do Consello, do 27 de abril de 2016, relativo á protección das persoas físicas no que respecta ao tratamento dos seus datos persoais e á libre circulación destes datos, e completar as súas disposicións.

O dereito fundamental das persoas físicas á protección de datos persoais, amparado polo artigo 18.4 da Constitución, exercerase consonte o establecido no Regulamento (UE) 2016/679 e nesta lei orgánica.

b) Garantir os dereitos dixitais da cidadanía conforme o mandato establecido no artigo 18.4 da Constitución.

Artigo 2. *Ámbito de aplicación dos títulos I a IX e dos artigos 89 a 94.*

1. O disposto nos títulos I a IX e nos artigos 89 a 94 da presente lei orgánica aplícase a calquera tratamento total ou parcialmente automatizado de datos persoais, así como ao tratamento non automatizado de datos persoais contidos ou destinados a ser incluídos nun ficheiro.

2. Esta lei orgánica non será de aplicación:

a) Aos tratamentos excluídos do ámbito de aplicación do Regulamento xeral de protección de datos polo seu artigo 2.2, sen prexuízo do disposto nos puntos 3 e 4 deste artigo.

b) Aos tratamentos de datos de persoas falecidas, sen prexuízo do establecido no artigo 3.

c) Aos tratamentos sometidos á normativa sobre protección de materias clasificadas.

3. Os tratamentos aos cales non sexa directamente aplicable o Regulamento (UE) 2016/679 por afectar actividades non comprendidas no ámbito de aplicación do dereito da Unión Europea rexeranse polo disposto na súa lexislación específica, se a houber e, supletoriamente, polo establecido no citado regulamento e na presente lei orgánica. Están nesta situación, entre outros, os tratamentos realizados ao abeiro da lexislación orgánica do réxime electoral xeral, os tratamentos realizados no ámbito de institucións penitenciarias e os tratamentos derivados do Rexistro Civil, os rexistros da propiedade e mercantís.

4. O tratamento de datos levado a cabo con ocasión da tramitación por parte dos órganos xudiciais dos procesos en que sexan competentes, así como o realizado dentro da xestión da Oficina Xudicial, rexeranse polo disposto no Regulamento (UE) 2016/679 e na presente lei orgánica, sen prexuízo das disposicións da Lei orgánica 6/1985, do 1 xullo, do poder xudicial, que lles sexan aplicables.

Artigo 3. *Datos das persoas falecidas.*

1. As persoas vinculadas ao falecido por razóns familiares ou de feito, así como os seus herdeiros, poderán dirixirse ao responsable ou encargado do tratamento co obxecto de solicitar o acceso aos datos persoais daquelas e, de ser o caso, a súa rectificación ou supresión.

Como excepción, as persoas a que se refire o parágrafo anterior non poderán acceder aos datos do causante, nin solicitar a súa rectificación ou supresión, cando a persoa falecida o prohibise expresamente ou así o estableza unha lei. Esta prohibición non afectará o dereito dos herdeiros a acceder aos datos de carácter patrimonial do causante.

2. As persoas ou institucións que o falecido designase expresamente para iso poderán tamén solicitar, consonte as instrucións recibidas, o acceso aos datos persoais deste e, de ser o caso, a súa rectificación ou supresión.

Mediante real decreto estableceranse os requisitos e as condicións para acreditar a validez e vixencia destes mandatos e instrucións e, de ser o caso, o seu rexistro.

3. En caso de falecemento de menores, estas facultades poderán exercelas tamén os seus representantes legais ou, no marco das súas competencias, o Ministerio Fiscal, que poderá actuar de oficio ou por instancia de calquera persoa física ou xurídica interesada.

En caso de falecemento de persoas con discapacidade, estas facultades tamén poderá exercelas, ademais de quen sinala o parágrafo anterior, quen fose designado para o exercicio de funcións de apoio, se tales facultades se entenderen comprendidas nas medidas de apoio prestadas polo designado.

TÍTULO II

Principios de protección de datos

Artigo 4. *Exactitude dos datos.*

1. Conforme o artigo 5.1.d) do Regulamento (UE) 2016/679, os datos serán exactos e, se for necesario, actualizados.

2. Para os efectos previstos no artigo 5.1.d) do Regulamento (UE) 2016/679, non será imputable ao responsable do tratamento, sempre que este adoptase todas as medidas razoables para que se supriman ou rectifiquen sen dilación, a inexactitude dos datos persoais, con respecto aos fins para os cales se tratan, cando os datos inexactos:

a) Fosen obtidos polo responsable directamente do afectado.

b) Fosen obtidos polo responsable dun mediador ou intermediario en caso de que as normas aplicables ao sector de actividade a que pertenza o responsable do tratamento establecesen a posibilidade de intervención dun intermediario ou mediador que recolla en nome propio os datos dos afectados para a súa transmisión ao responsable. O mediador ou intermediario asumirá as responsabilidades que poidan derivar no suposto de comunicación ao responsable de datos que non se correspondan cos facilitados polo afectado.

c) Fosen sometidos a tratamento polo responsable por telos recibido doutro responsable en virtude do exercicio polo afectado do dereito á portabilidade, conforme o artigo 20 do Regulamento (UE) 2016/679 e o previsto nesta lei orgánica.

d) Fosen obtidos dun rexistro público polo responsable.

Artigo 5. *Deber de confidencialidade.*

1. Os responsables e encargados do tratamento de datos, así como todas as persoas que interveñan en calquera fase deste, estarán suxeitos ao deber de confidencialidade a que se refire o artigo 5.1.f) do Regulamento (UE) 2016/679.

2. A obrigaón xeral sinalada no punto anterior será complementaria dos deberes de segredo profesional de conformidade coa súa normativa aplicable.

3. As obrigaóns establecidas nos puntos anteriores manteranse mesmo cando finalizase a relación do obrigado co responsable ou encargado do tratamento.

Artigo 6. *Tratamento baseado no consentimento do afectado.*

1. De conformidade co disposto no artigo 4.11 do Regulamento (UE) 2016/679, enténdese por consentimento do afectado toda manifestación de vontade libre, específica, informada e inequívoca pola cal este acepta, xa sexa mediante unha declaración ou unha clara acción afirmativa, o tratamento de datos persoais que lle concirnen.

2. Cando se pretenda fundar o tratamento dos datos no consentimento do afectado para unha pluralidade de finalidades, será preciso que conste de maneira específica e inequívoca que o dito consentimento se outorga para todas elas.

3. Non se poderá supeditar a execución do contrato a que o afectado consinta o tratamento dos datos persoais para finalidades que non garden relación co mantemento, desenvolvemento ou control da relación contractual.

Artigo 7. *Consentimento dos menores de idade.*

1. O tratamento dos datos persoais dun menor de idade unicamente poderá fundarse no seu consentimento cando sexa maior de catorce anos.

Exceptúanse os supostos en que a lei exixa a asistencia dos titulares da patria potestade ou tutela para a realización do acto ou negocio xurídico en cuxo contexto se obtén o consentimento para o tratamento.

2. O tratamento dos datos dos menores de catorce anos, fundado no consentimento, só será lícito se consta o do titular da patria potestade ou tutela, co alcance que determinen os titulares da patria potestade ou tutela.

Artigo 8. *Tratamento de datos por obrigación legal, interese público ou exercicio de poderes públicos.*

1. O tratamento de datos persoais só se poderá considerar fundado no cumprimento dunha obrigación legal exigible ao responsable, nos termos previstos no artigo 6.1.c) do Regulamento (UE) 2016/679, cando así o prevexa unha norma de dereito da Unión Europea ou unha norma con rango de lei, que poderá determinar as condicións xerais do tratamento e os tipos de datos obxecto del, así como as cesións que procedan como consecuencia do cumprimento da obrigación legal. Esta norma poderá igualmente impor condicións especiais ao tratamento, tales como a adopción de medidas adicionais de seguranza ou outras establecidas no capítulo IV do Regulamento (UE) 2016/679.

2. O tratamento de datos persoais só se poderá considerar fundado no cumprimento dunha misión realizada en interese público ou no exercicio de poderes públicos conferidos ao responsable, nos termos previstos no artigo 6.1.e) do Regulamento (UE) 2016/679, cando derive dunha competencia atribuída por unha norma con rango de lei.

Artigo 9. *Categorías especiais de datos.*

1. Para os efectos do artigo 9.2.a) do Regulamento (UE) 2016/679, co fin de evitar situacións discriminatorias, o único consentimento do afectado non abondará para levantar a prohibición do tratamento de datos cuxa finalidade principal sexa identificar a súa ideoloxía, afiliación sindical, relixión, orientación sexual, crenzas ou orixe racial ou étnica.

O disposto no parágrafo anterior non impedirá o tratamento dos ditos datos ao abeiro dos restantes supostos recollidos no artigo 9.2 do Regulamento (UE) 2016/679, cando así proceda.

2. Os tratamentos de datos recollidos nas letras g), h) e i) do artigo 9.2 do Regulamento (UE) 2016/679 fundados no dereito español deberán estar amparados nunha norma con rango de lei, que poderá establecer requisitos adicionais relativos á súa seguranza e confidencialidade.

En particular, esta norma poderá amparar o tratamento de datos no ámbito da saúde cando así o exixa a xestión dos sistemas e servizos de asistencia sanitaria e social, pública e privada, ou a execución dun contrato de seguro de que o afectado sexa parte.

Artigo 10. *Tratamento de datos de natureza penal.*

1. O tratamento de datos persoais relativos a condenas e infraccións penais, así como a procedementos e medidas cautelares e de seguranza conexas, para fins distintos dos de prevención, investigación, detección ou axuízamento de infraccións penais ou de execución de sancións penais, só se poderá levar a cabo cando se encontre amparado nunha norma de dereito da Unión, nesta lei orgánica ou noutras normas de rango legal.

2. O rexistro completo dos datos referidos a condenas e infraccións penais, así como a procedementos e medidas cautelares e de seguranza conexas a que se refire o artigo 10 do Regulamento (UE) 2016/679, poderá realizarse conforme o establecido na regulación do Sistema de rexistros administrativos de apoio á Administración de xustiza.

3. Fóra dos supostos sinalados nos puntos anteriores, os tratamentos de datos referidos a condenas e infraccións penais, así como a procedementos e medidas cautelares e de seguranza conexas, só serán posibles cando sexan levados a cabo por avogados e procuradores e teñan por obxecto recoller a información facilitada polos seus clientes para o exercicio das súas funcións.

TÍTULO III

Dereitos das persoas

CAPÍTULO I

Transparencia e información

Artigo 11. *Transparencia e información ao afectado.*

1. Cando os datos persoais se obteñan do afectado, o responsable do tratamento poderá dar cumprimento ao deber de información establecido no artigo 13 do Regulamento (UE) 2016/679 facilitando ao afectado a información básica a que se refire o punto seguinte e indicándolle un enderezo electrónico ou outro medio que permita acceder de forma sinxela e inmediata á restante información.

2. A información básica a que se refire o punto anterior deberá conter, ao menos:

- a) A identidade do responsable do tratamento e do seu representante, de ser o caso.
- b) A finalidade do tratamento.
- c) A posibilidade de exercer os dereitos establecidos nos artigos 15 a 22 do Regulamento (UE) 2016/679.

Se os datos obtidos do afectado van ser tratados para a elaboración de perfís, a información básica comprenderá, así mesmo, esta circunstancia. Neste caso, o afectado deberá ser informado do seu dereito a se opor á adopción de decisións individuais automatizadas que produzan efectos xurídicos sobre el ou que o afecten significativamente de modo similar, cando concorra este dereito de acordo co previsto no artigo 22 do Regulamento (UE) 2016/679.

3. Cando os datos persoais non se obtivesen do afectado, o responsable poderá dar cumprimento ao deber de información establecido no artigo 14 do Regulamento (UE) 2016/679 facilitando a aquel a información básica sinalada no punto anterior, indicándolle un enderezo electrónico ou outro medio que permita acceder de forma sinxela e inmediata á restante información.

Nestes supostos, a información básica incluírá tamén:

- a) As categorías de datos obxecto de tratamento.
- b) As fontes de que procedan os datos.

CAPÍTULO II

Exercicio dos dereitos

Artigo 12. *Disposicións xerais sobre o exercicio dos dereitos.*

1. Os dereitos recoñecidos nos artigos 15 a 22 do Regulamento (UE) 2016/679 poderán exercerse directamente ou por medio de representante legal ou voluntario.

2. O responsable do tratamento estará obrigado a informar o afectado sobre os medios á súa disposición para exercer os dereitos que lle corresponden. Os medios deberán ser facilmente accesibles para o afectado. O exercicio do dereito non poderá ser denegado polo único motivo de optar o afectado por outro medio.

3. O encargado poderá tramitar, por conta do responsable, as solicitudes de exercicio formuladas polos afectados dos seus dereitos se así se establece no contrato ou acto xurídico que os vincule.

4. A proba do cumprimento do deber de responder a solicitude de exercicio dos seus dereitos formulado polo afectado recaerá sobre o responsable.

5. Cando as leis aplicables a determinados tratamentos establezan un réxime especial que afecte o exercicio dos dereitos previstos no capítulo III do Regulamento (UE) 2016/679, aplicarase o disposto naquelas.

6. En calquera caso, os titulares da patria potestade poderán exercer en nome e representación dos menores de catorce anos os dereitos de acceso, rectificación, cancelación, oposición ou calquera outro que lles poida corresponder no contexto da presente lei orgánica.

7. Serán gratuítas as actuacións levadas a cabo polo responsable do tratamento para atender as solicitudes de exercicio destes dereitos, sen prexuízo do disposto nos artigos 12.5 e 15.3 do Regulamento (UE) 2016/679 e nos puntos 3 e 4 do artigo 13 desta lei orgánica.

Artigo 13. *Dereito de acceso.*

1. O dereito de acceso do afectado exercerase de acordo co establecido no artigo 15 do Regulamento (UE) 2016/679.

Cando o responsable trate unha gran cantidade de datos relativos ao afectado e este exerza o seu dereito de acceso sen especificar se se refire a todos ou a unha parte dos datos, o responsable poderalle solicitar, antes de facilitar a información, que o afectado especifique os datos ou actividades de tratamento a que se refire a solicitude.

2. O dereito de acceso entenderase outorgado se o responsable do tratamento facilita ao afectado un sistema de acceso remoto, directo e seguro aos datos persoais que garanta, de modo permanente, o acceso á súa totalidade. Para tales efectos, a comunicación por parte do responsable ao afectado do modo en que este poderá acceder ao dito sistema abondará para ter por atendida a solicitude de exercicio do dereito.

Con todo, o interesado poderá solicitar do responsable a información referida aos aspectos previstos no artigo 15.1 do Regulamento (UE) 2016/679 que non se incluíse no sistema de acceso remoto.

3. Para os efectos establecidos no artigo 12.5 do Regulamento (UE) 2016/679, poderase considerar repetitivo o exercicio do dereito de acceso en máis dunha ocasión durante o prazo de seis meses, a menos que exista causa lexítima para iso.

4. Cando o afectado elixa un medio distinto ao que se lle ofrece que supoña un custo desproporcionado, a solicitude será considerada excesiva, polo que o afectado asumirá o exceso de custos que a súa elección comporte. Neste caso, só será exigible ao responsable do tratamento a satisfacción do dereito de acceso sen dilacións indebidas.

Artigo 14. *Dereito de rectificación.*

Ao exercer o dereito de rectificación recoñecido no artigo 16 do Regulamento (UE) 2016/679, o afectado deberá indicar na súa solicitude a que datos se refire e a corrección que se deba realizar. Deberá xuntar, cando sexa preciso, a documentación xustificativa da inexactitude ou carácter incompleto dos datos obxecto de tratamento.

Artigo 15. *Dereito de supresión.*

1. O dereito de supresión exercerase de acordo co establecido no artigo 17 do Regulamento (UE) 2016/679.

2. Cando a supresión derive do exercicio do dereito de oposición consonte o artigo 21.2 do Regulamento (UE) 2016/679, o responsable poderá conservar os datos identificativos do afectado necesarios co fin de impedir tratamentos futuros para fins de mercadotecnia directa.

Artigo 16. *Dereito á limitación do tratamento.*

1. O dereito á limitación do tratamento exercerase de acordo co establecido no artigo 18 do Regulamento (UE) 2016/679.

2. O feito de que o tratamento dos datos persoais estea limitado debe constar claramente nos sistemas de información do responsable.

Artigo 17. *Dereito á portabilidade.*

O dereito á portabilidade exercerase de acordo co establecido no artigo 20 do Regulamento (UE) 2016/679.

Artigo 18. *Dereito de oposición.*

O dereito de oposición, así como os dereitos relacionados coas decisións individuais automatizadas, incluída a realización de perfís, exerceranse de acordo co establecido, respectivamente, nos artigos 21 e 22 do Regulamento (UE) 2016/679.

TÍTULO IV

Disposicións aplicables a tratamentos concretos

Artigo 19. *Tratamento de datos de contacto, de empresarios individuais e de profesionais liberais.*

1. Salvo proba en contrario, presumirase amparado no disposto no artigo 6.1.f) do Regulamento (UE) 2016/679 o tratamento dos datos de contacto e, de ser o caso, os relativos á función ou posto desempeñado das persoas físicas que presten servizos nunha persoa xurídica, sempre que se cumpran os seguintes requisitos:

- a) Que o tratamento se refira unicamente aos datos necesarios para a súa localización profesional.
- b) Que a finalidade do tratamento sexa unicamente manter relacións de calquera índole coa persoa xurídica en que o afectado preste os seus servizos.

2. A mesma presunción operará para o tratamento dos datos relativos aos empresarios individuais e aos profesionais liberais, cando se refiran a eles unicamente na dita condición e non se traten para iniciar unha relación con eles como persoas físicas.

3. Os responsables ou encargados do tratamento a que se refire o artigo 77.1 desta lei orgánica poderán tamén tratar os datos mencionados nos dos puntos anteriores cando iso derive dunha obriga legal ou sexa necesario para o exercicio das súas competencias.

Artigo 20. *Sistemas de información crediticia.*

1. Salvo proba en contrario, presumirase lícito o tratamento de datos persoais relativos ao incumprimento de obrigacións pecuniarias, financeiras ou de crédito por sistemas comúns de información crediticia cando se cumpran os seguintes requisitos:

- a) Que os datos os facilite o acreedor ou quen actúe pola súa conta ou interese.
- b) Que os datos se refiran a débedas certas, vencidas e exigibles, cuxa existencia ou contía non fose obxecto de reclamación administrativa ou xudicial polo debedor ou mediante un procedemento alternativo de resolución de disputas vinculante entre as partes.
- c) Que o acreedor informase o afectado no contrato ou no momento de requirir o pagamento acerca da posibilidade de inclusión nos ditos sistemas, con indicación daqueles en que participe.

A entidade que manteña o sistema de información crediticia con datos relativos ao incumprimento de obrigacións pecuniarias, financeiras ou de crédito deberá notificar ao afectado a inclusión de tales datos e informarao sobre a posibilidade de exercer os dereitos establecidos nos artigos 15 a 22 do Regulamento (UE) 2016/679 dentro dos trinta días seguintes ao da notificación da débeda ao sistema, prazo durante o cal permanecerán bloqueados os datos.

d) Que os datos unicamente se manteñan no sistema mentres persista o incumprimento, co límite máximo de cinco anos desde a data de vencemento da obriga pecuniaria, financeira ou de crédito.

e) Que os datos referidos a un debedor determinado soamente poidan ser consultados cando quen consulte o sistema mantivese unha relación contractual co afectado que implique o aboamento dunha contía pecuniaria ou este lle solicitase a subscrición dun contrato que supoña financiamento, pagamento aprazado ou facturación periódica, como sucede, entre outros supostos, nos previstos na lexislación de contratos de crédito ao consumo e de contratos de crédito inmobiliario.

Cando se exercese ante o sistema o dereito á limitación do tratamento dos datos impugnando a súa exactitude conforme o previsto no artigo 18.1.a) do Regulamento (UE) 2016/679, o sistema informará a quen poida consultalo consonte o parágrafo anterior acerca da mera existencia da dita circunstancia, sen facilitar os datos concretos respecto dos cales se exercese o dereito, mentres se resolve sobre a solicitude do afectado.

f) Que, no caso de que se denegase a solicitude de subscrición do contrato ou este non chegue a realizarse, como consecuencia da consulta efectuada, quen consultase o sistema informe o afectado do resultado da dita consulta.

2. As entidades que manteñan o sistema e as acreedoras, respecto do tratamento dos datos referidos aos seus debedores, terán a condición de corresponsables do tratamento dos datos, e será de aplicación o establecido polo artigo 26 do Regulamento (UE) 2016/679.

Corresponderá ao acredor garantir que concorren os requisitos exixidos para a inclusión no sistema da débeda e responder da súa inexistencia ou inexactitude.

3. A presunción a que se refire o punto 1 deste artigo non ampara os supostos en que a información crediticia fose asociada pola entidade que mantivese o sistema a informacións adicionais ás recollidas no dito punto, relacionadas co debedor e obtidas doutras fontes, co fin de levar a cabo un perfilado deste, en particular mediante a aplicación de técnicas de cualificación crediticia.

Artigo 21. *Tratamentos relacionados coa realización de determinadas operacións mercantís.*

1. Salvo proba en contrario, presumíranse lícitos os tratamentos de datos, incluída a súa comunicación con carácter previo, que poidan derivar do desenvolvemento de calquera operación de modificación estrutural de sociedades ou a achega ou transmisión de negocio ou de rama de actividade empresarial, sempre que os tratamentos sexan necesarios para o bo fin da operación e garantan, cando proceda, a continuidade na prestación dos servizos.

2. No caso de que a operación non chegue a concluírse, a entidade cesionaria deberá con carácter inmediato suprimir os datos, sen que sexa de aplicación a obrigaición de bloqueo prevista nesta lei orgánica.

Artigo 22. *Tratamentos con fins de videovixilancia.*

1. As persoas físicas ou xurídicas, públicas ou privadas, poderán levar a cabo o tratamento de imaxes a través de sistemas de cámaras ou videocámaras coa finalidade de preservar a seguraza das persoas e dos bens, así como das súas instalacións.

2. Só se poderán captar imaxes da vía pública na medida en que resulte imprescindible para a finalidade mencionada no punto anterior.

Non obstante, será posible a captación da vía pública nunha extensión superior cando sexa necesario para garantir a seguraza de bens ou instalacións estratéxicos ou de infraestruturas vinculadas ao transporte, sen que en ningún caso poida supor a captación de imaxes do interior dun domicilio privado.

3. Os datos serán suprimidos no prazo máximo dun mes desde a súa captación, salvo cando deban ser conservados para acreditar a comisión de actos que atenten contra a integridade de persoas, bens ou instalacións. En tal caso, as imaxes deberán ser postas á disposición da autoridade competente nun prazo máximo de setenta e dúas horas desde que se teña coñecemento da existencia da gravación.

Non será de aplicación a estes tratamentos a obrigação de bloqueo prevista no artigo 32 desta lei orgánica.

4. O deber de información previsto no artigo 12 do Regulamento (UE) 2016/679 entenderase cumprido mediante a colocación dun dispositivo informativo nun lugar suficientemente visible que identifique, ao menos, a existencia do tratamento, a identidade do responsable e a posibilidade de exercer os dereitos previstos nos artigos 15 a 22 do Regulamento (UE) 2016/679. Tamén se poderá incluír no dispositivo informativo un código de conexión ou enderezo da internet a esta información.

En todo caso, o responsable do tratamento deberá manter á disposición dos afectados a información a que se refire o citado regulamento.

5. Ao abeiro do artigo 2.2.c) do Regulamento (UE) 2016/679, considérase excluído do seu ámbito de aplicación o tratamento por parte dunha persoa física de imaxes que soamente capten o interior do seu propio domicilio.

Esta exclusión non abrangue o tratamento realizado por unha entidade de seguranza privada que fose contratada para a vixilancia dun domicilio e tivese acceso ás imaxes.

6. O tratamento dos datos persoais procedentes das imaxes e sons obtidos mediante a utilización de cámaras e videocámaras polas forzas e corpos de seguranza e polos órganos competentes para a vixilancia e control nos centros penitenciarios e para o control, regulación, vixilancia e disciplina do tráfico rexerese pola lexislación de transposición da Directiva (UE) 2016/680, cando o tratamento teña fins de prevención, investigación, detección ou axuízamento de infraccións penais ou de execución de sancións penais, incluídas a protección e a prevención fronte ás ameazas contra a seguranza pública. Fóra destes supostos, este tratamento rexerese pola súa lexislación específica e, supletoriamente, polo Regulamento (UE) 2016/679 e pola presente lei orgánica.

7. O regulado no presente artigo enténdese sen prexuízo do previsto na Lei 5/2014, do 4 de abril, de seguranza privada, e nas súas disposicións de desenvolvemento.

8. O tratamento polo empregador de datos obtidos a través de sistemas de cámaras ou videocámaras sométese ao disposto no artigo 89 desta lei orgánica.

Artigo 23. *Sistemas de exclusión publicitaria.*

1. Será lícito o tratamento de datos persoais que teña por obxecto evitar o envío de comunicacións comerciais a quen manifestase a súa negativa ou oposición a recibilas.

Para tal efecto, poderán crearse sistemas de información, xerais ou sectoriais, en que só se incluírán os datos imprescindibles para identificar os afectados. Estes sistemas tamén poderán incluír servizos de preferencia mediante os cales os afectados limiten a recepción de comunicacións comerciais ás procedentes de determinadas empresas.

2. As entidades responsables dos sistemas de exclusión publicitaria comunicarán á autoridade de control competente a súa creación, o seu carácter xeral ou sectorial, así como o modo en que os afectados poden incorporarse a eles e, de ser o caso, facer valer as súas preferencias.

A autoridade de control competente fará pública na súa sede electrónica unha relación dos sistemas desta natureza que lle fosen comunicados e incorporará a información mencionada no parágrafo anterior. Para tal efecto, a autoridade de control competente a que se comunicase a creación do sistema porao en coñecemento das restantes autoridades de control para que todas elas o publiquen.

3. Cando un afectado manifeste a un responsable o seu desexo de que os seus datos non sexan tratados para a remisión de comunicacións comerciais, este deberá informalo dos sistemas de exclusión publicitaria existentes, para o cal se poderá remitir á información publicada pola autoridade de control competente.

4. Quen pretenda realizar comunicacións de mercadotecnia directa deberá previamente consultar os sistemas de exclusión publicitaria que poidan afectar a súa actuación e excluír do tratamento os datos dos afectados que manifestasen a súa oposición ou negativa a este. Para estes efectos, para considerar cumprida a obrigação anterior será suficiente a consulta dos sistemas de exclusión incluídos na relación publicada pola autoridade de control competente.

Non será necesario realizar a consulta a que se refire o parágrafo anterior cando o afectado prestase, conforme o disposto nesta lei orgánica, o seu consentimento para recibir a comunicación a quen pretenda realizala.

Artigo 24. *Sistemas de información de denuncias internas.*

1. Serán lícitos a creación e o mantemento de sistemas de información a través dos cales se poida pór en coñecemento dunha entidade de dereito privado, mesmo anonimamente, a comisión, no seu seo ou na actuación de terceiros que contratasen con ela, de actos ou condutas que poidan resultar contrarios á normativa xeral ou sectorial que lle sexa aplicable. Os empregados e terceiros deberán ser informados acerca da existencia destes sistemas de información.

2. O acceso aos datos contidos nestes sistemas quedará limitado exclusivamente a quen, incardinado ou non no seo da entidade, desenvolve as funcións de control interno e de cumprimento, ou aos encargados do tratamento que eventualmente se designen para tal efecto. Non obstante, será lícito o seu acceso por outras persoas, ou mesmo a súa comunicación a terceiros, cando resulte necesario para adoptar medidas disciplinarias ou para tramitar os procedementos xudiciais que, de ser o caso, procedan.

Sen prexuízo da notificación á autoridade competente de feitos constitutivos de ilícito penal ou administrativo, só cando poida proceder a adopción de medidas disciplinarias contra un traballador, permitiráselle este acceso ao persoal con funcións de xestión e control de recursos humanos.

3. Deberán adoptarse as medidas necesarias para preservar a identidade e garantir a confidencialidade dos datos correspondentes ás persoas afectadas pola información subministrada, especialmente a da persoa que puxo os feitos en coñecemento da entidade, en caso de que se identificase.

4. Os datos de quen formule a comunicación e dos empregados e terceiros deberán conservarse no sistema de denuncias unicamente durante o tempo imprescindible para decidir sobre a procedencia de iniciar unha investigación sobre os feitos denunciados.

En todo caso, transcorridos tres meses desde a introdución dos datos, deberase proceder á súa supresión do sistema de denuncias, salvo que a finalidade da conservación sexa deixar evidencia do funcionamento do modelo de prevención da comisión de delitos pola persoa xurídica. As denuncias ás cales non se dese curso soamente poderán constar de forma anonimizada, sen que sexa de aplicación a obriga de bloqueo prevista no artigo 32 desta lei orgánica.

Transcorrido o prazo mencionado no parágrafo anterior, os datos poderán seguir sendo tratados polo órgano a que corresponda, conforme o punto 2 deste artigo, a investigación dos feitos denunciados, mais non se conservarán no propio sistema de información de denuncias internas.

5. Os principios dos puntos anteriores serán aplicables aos sistemas de denuncias internas que se poidan crear nas administracións públicas.

Artigo 25. *Tratamento de datos no ámbito da función estatística pública.*

1. O tratamento de datos persoais levado a cabo polos organismos que teñan atribuídas as competencias relacionadas co exercicio da función estatística pública someterase ao disposto na súa lexislación específica, así como no Regulamento (UE) 2016/679 e na presente lei orgánica.

2. A comunicación dos datos aos órganos competentes en materia estatística só se entenderá amparada no artigo 6.1.e) do Regulamento (UE) 2016/679 nos casos en que a estatística para a cal se requira a información veña exixida por unha norma de dereito da Unión Europea ou se encontre incluída nos instrumentos de programación estatística legalmente previstos.

De conformidade co disposto no artigo 11.2 da Lei 12/1989, do 9 de maio, da función estatística pública, serán de achega estritamente voluntaria e, en consecuencia, só se

poderán recoller logo de consentimento expreso dos afectados os datos a que se refiren os artigos 9 e 10 do Regulamento (UE) 2016/679.

3. Os organismos competentes para o exercicio da función estatística pública poderán denegar as solicitudes de exercicio polos afectados dos dereitos establecidos nos artigos 15 a 22 do Regulamento (UE) 2016/679 cando os datos se encontren amparados polas garantías do segredo estatístico previstas na lexislación estatal ou autonómica.

Artigo 26. Tratamento de datos con fins de arquivamento en interese público por parte das administracións públicas.

Será lícito o tratamento polas administracións públicas de datos con fins de arquivamento en interese público, que se someterá ao disposto no Regulamento (UE) 2016/679 e na presente lei orgánica, coas especialidades que derivan do previsto na Lei 16/1985, do 25 de xuño, do patrimonio histórico español, no Real decreto 1708/2011, do 18 de novembro, polo que se establece o Sistema español de arquivos e se regula o Sistema de arquivos da Administración xeral do Estado e dos seus organismos públicos e o seu réxime de acceso, así como na lexislación autonómica que resulte de aplicación.

Artigo 27. Tratamento de datos relativos a infraccións e sancións administrativas.

1. Para os efectos do artigo 86 do Regulamento (UE) 2016/679, o tratamento de datos relativos a infraccións e sancións administrativas, incluído o mantemento de rexistros relacionados con elas, exixirá:

a) Que os responsables dos ditos tratamentos sexan os órganos competentes para a instrución do procedemento sancionador, para a declaración das infraccións ou a imposición das sancións.

b) Que o tratamento se limite aos datos estritamente necesarios para a finalidade perseguida por aquel.

2. Cando non se cumpra algunha das condicións previstas no punto anterior, os tratamentos de datos referidos a infraccións e sancións administrativas deberán contar co consentimento do interesado ou estar autorizados por unha norma con rango de lei, en que se regularán, de ser o caso, garantías adicionais para os dereitos e liberdades dos afectados.

3. Fóra dos supostos sinalados nos puntos anteriores, os tratamentos de datos referidos a infraccións e sancións administrativas só serán posibles cando sexan levados a cabo por avogados e procuradores e teñan por obxecto recoller a información facilitada polos seus clientes para o exercicio das súas funcións.

TÍTULO V

Responsable e encargado do tratamento

CAPÍTULO I

Disposicións xerais. Medidas de responsabilidade activa

Artigo 28. Obrigacións xerais do responsable e encargado do tratamento.

1. Os responsables e encargados, tendo en conta os elementos enumerados nos artigos 24 e 25 do Regulamento (UE) 2016/679, determinarán as medidas técnicas e organizativas apropiadas que deben aplicar co fin de garantir e acreditar que o tratamento é conforme co citado regulamento, coa presente lei orgánica, coas súas normas de desenvolvemento e coa lexislación sectorial aplicable. En particular, valorarán se procede realizar a avaliación de impacto na protección de datos e a consulta previa a que se refire a sección 3 do capítulo IV do citado regulamento.

2. Para a adopción das medidas a que se refire o punto anterior, os responsables e encargados do tratamento terán en conta, en particular, os maiores riscos que se poderían producir nos seguintes supostos:

a) Cando o tratamento poida xerar situacións de discriminación, usurpación de identidade ou fraude, perdas financeiras, dano para a reputación, perda de confidencialidade de datos suxeitos ao segredo profesional, reversión non autorizada da pseudonimización ou calquera outro prexuízo económico, moral ou social significativo para os afectados.

b) Cando o tratamento poida privar os afectados dos seus dereitos e liberdades ou impedirles o exercicio do control sobre os seus datos persoais.

c) Cando se producise o tratamento non meramente incidental ou accesorio das categorías especiais de datos a que se refiren os artigos 9 e 10 do Regulamento (UE) 2016/679 e 9 e 10 desta lei orgánica, ou dos datos relacionados coa comisión de infraccións administrativas.

d) Cando o tratamento implicase unha avaliación de aspectos persoais dos afectados co fin de crear ou utilizar perfís persoais deles, en particular mediante a análise ou a predición de aspectos referidos ao seu rendemento no traballo, á súa situación económica, á súa saúde, ás súas preferencias ou intereses persoais, á súa fiabilidade ou comportamento, á súa solvencia financeira, á súa localización ou aos seus movementos.

e) Cando se leve a cabo o tratamento de datos de grupos de afectados en situación de especial vulnerabilidade e, en particular, de menores de idade e persoas con discapacidade.

f) Cando se produza un tratamento masivo que implique un gran número de afectados ou comporte a recollida dunha gran cantidade de datos persoais.

g) Cando os datos persoais vaian ser obxecto de transferencia, con carácter habitual, a terceiros Estados ou organizacións internacionais respecto dos cales non se declarase un nivel adecuado de protección.

h) Calquera outro que, a xuízo do responsable ou do encargado, poida ter relevancia e, en particular, aqueles previstos en códigos de conduta e estándares definidos por esquemas de certificación.

Artigo 29. *Supostos de corresponsabilidade no tratamento.*

A determinación das responsabilidades a que se refire o artigo 26.1 do Regulamento (UE) 2016/679 realizarase atendendo ás actividades que efectivamente desenvolva cada un dos corresponsables do tratamento.

Artigo 30. *Representantes dos responsables ou dos encargados do tratamento non establecidos na Unión Europea.*

1. Nos supostos en que o Regulamento (UE) 2016/679 sexa aplicable a un responsable ou encargado do tratamento non establecido na Unión Europea, en virtude do disposto no seu artigo 3.2, e o tratamento se refira a afectados que estean en España, a Axencia Española de Protección de Datos ou, de ser o caso, as autoridades autonómicas de protección de datos poderán impor ao representante, solidariamente co responsable ou encargado do tratamento, as medidas establecidas no Regulamento (UE) 2016/679.

Esta exigencia entenderase sen prexuízo da responsabilidade que poida, de ser o caso, corresponder ao responsable ou ao encargado do tratamento e do exercicio por parte do representante da acción de repetición fronte a quen proceda.

2. Así mesmo, en caso de exigencia de responsabilidade nos termos previstos no artigo 82 do Regulamento (UE) 2016/679, os responsables, encargados e representantes responderán solidariamente dos danos e perdas causados.

Artigo 31. *Rexistro das actividades de tratamento.*

1. Os responsables e encargados do tratamento ou, de ser o caso, os seus representantes deberán manter o rexistro de actividades de tratamento a que se refire o artigo 30 do Regulamento (UE) 2016/679, salvo que sexa de aplicación a excepción prevista no seu punto 5.

O rexistro, que poderá organizarse arredor de conxuntos estruturados de datos, deberá especificar, segundo as súas finalidades, as actividades de tratamento levadas a cabo e as demais circunstancias establecidas no citado regulamento.

Cando o responsable ou o encargado do tratamento designasen un delegado de protección de datos, deberán comunicarlle calquera adición, modificación ou exclusión no contido do rexistro.

2. Os suxeitos enumerados no artigo 77.1 desta lei orgánica farán público un inventario das súas actividades de tratamento, accesible por medios electrónicos, en que constará a información establecida no artigo 30 do Regulamento (UE) 2016/679 e a súa base legal.

Artigo 32. *Bloqueo dos datos.*

1. O responsable do tratamento estará obrigado a bloquear os datos cando proceda á súa rectificación ou supresión.

2. O bloqueo dos datos consiste na identificación e reserva destes, adoptando medidas técnicas e organizativas para impedir o seu tratamento, incluída a súa visualización, excepto para a posta á disposición dos datos aos xuíces e tribunais, ao Ministerio Fiscal ou ás administracións públicas competentes, en particular das autoridades de protección de datos, para exixir posibles responsabilidades derivadas do tratamento e durante o seu prazo de prescrición.

Transcorrido ese prazo, deberanse destruír os datos.

3. Os datos bloqueados non poderán ser tratados para ningunha finalidade distinta da sinalada no punto anterior.

4. Cando para o cumprimento desta obrigaición, a configuración do sistema de información non permita o bloqueo ou se requira unha adaptación que implique un esforzo desproporcionado, procederáse a un copiado seguro da información de modo que conste evidencia dixital, ou doutra natureza, que permita acreditar a súa autenticidade, a data do bloqueo e a non manipulación dos datos durante este.

5. A Axencia Española de Protección de Datos e as autoridades autonómicas de protección de datos, dentro do ámbito das súas respectivas competencias, poderán fixar excepcións á obrigaición de bloqueo establecida neste artigo, nos supostos en que, atendida a natureza dos datos ou o feito de que se refiran a un número particularmente elevado de afectados, a súa mera conservación, incluso bloqueados, poida xerar un risco elevado para os dereitos dos afectados, así como naqueles casos en que a conservación dos datos bloqueados poida implicar un custo desproporcionado para o responsable do tratamento.

CAPÍTULO II

Encargado do tratamento

Artigo 33. *Encargado do tratamento.*

1. O acceso por parte dun encargado do tratamento aos datos persoais que resulten necesarios para prestar un servizo ao responsable non se considerará comunicación de datos, sempre que se cumpra o establecido no Regulamento (UE) 2016/679, na presente lei orgánica e nas súas normas de desenvolvemento.

2. Terá a consideración de responsable do tratamento e non a de encargado quen, no seu propio nome e sen que conste que actúa por conta doutro, estableza relacións cos

afectados, mesmo cando exista un contrato ou acto xurídico co contido fixado no artigo 28.3 do Regulamento (UE) 2016/679. Esta previsión non será aplicable ás encargas de tratamento efectuadas no marco da lexislación de contratación do sector público.

Terá, así mesmo, a consideración de responsable do tratamento quen, figurando como encargado, utilice os datos para as súas propias finalidades.

3. O responsable do tratamento determinará se, cando finalice a prestación dos servizos do encargado, os datos persoais deben ser destruídos, devoltos ao responsable ou entregados, de ser o caso, a un novo encargado.

Non procederá a destrución dos datos cando exista unha previsión legal que obrigue á súa conservación, caso en que deberán ser devoltos ao responsable, que garantirá a súa conservación mentres tal obrigación persista.

4. O encargado do tratamento poderá conservar, debidamente bloqueados, os datos mentres poidan derivar responsabilidades da súa relación co responsable do tratamento.

5. No ámbito do sector público poderán atribuírse as competencias propias dun encargado do tratamento a un determinado órgano da Administración xeral do Estado, á Administración das comunidades autónomas, ás entidades que integran a Administración local ou aos organismos vinculados ou dependentes delas mediante a adopción dunha norma reguladora das ditas competencias, que deberá incorporar o contido exixido polo artigo 28.3 do Regulamento (UE) 2016/679.

CAPÍTULO III

Delegado de protección de datos

Artigo 34. *Designación dun delegado de protección de datos.*

1. Os responsables e os encargados do tratamento deberán designar un delegado de protección de datos nos supostos previstos no artigo 37.1 do Regulamento (UE) 2016/679 e, en todo caso, cando se trate das seguintes entidades:

- a) Os colexios profesionais e os seus consellos xerais.
- b) Os centros docentes que ofrezan ensinanzas en calquera dos niveis establecidos na lexislación reguladora do dereito á educación, así como as universidades públicas e privadas.
- c) As entidades que exploten redes e presten servizos de comunicacións electrónicas conforme o disposto na súa lexislación específica, cando traten habitual e sistematicamente datos persoais a grande escala.
- d) Os prestadores de servizos da sociedade da información cando elaboren a grande escala perfís dos usuarios do servizo.
- e) As entidades incluídas no artigo 1 da Lei 10/2014, do 26 de xuño, de ordenación, supervisión e solvencia de entidades de crédito.
- f) Os establecementos financeiros de crédito.
- g) As entidades aseguradoras e reaseguradoras.
- h) As empresas de servizos de investimento, reguladas pola lexislación do mercado de valores.
- i) Os distribuidores e comercializadores de enerxía eléctrica e os distribuidores e comercializadores de gas natural.
- j) As entidades responsables dos ficheiros comúns para a avaliación da solvencia patrimonial e crédito ou dos ficheiros comúns para a xestión e prevención da fraude, incluídos os responsables dos ficheiros regulados pola lexislación de prevención do branqueo de capitais e do financiamento do terrorismo.
- k) As entidades que desenvolvan actividades de publicidade e prospección comercial, incluídas as de investigación comercial e de mercados, cando leven a cabo tratamentos baseados nas preferencias dos afectados ou realicen actividades que impliquen a elaboración de perfís destes.

l) Os centros sanitarios legalmente obrigados ao mantemento das historias clínicas dos pacientes.

Exceptúanse os profesionais da saúde que, mesmo estando legalmente obrigados ao mantemento das historias clínicas dos pacientes, exerzan a súa actividade a título individual.

m) As entidades que teñan como un dos seus obxectos a emisión de informes comerciais que poidan referirse a persoas físicas.

n) Os operadores que desenvolvan a actividade de xogo a través de canles electrónicas, informáticas, telemáticas e interactivas, conforme a normativa de regulación do xogo.

ñ) As empresas de seguranza privada.

o) As federacións deportivas cando traten datos de menores de idade.

2. Os responsables ou os encargados do tratamento non incluídos no parágrafo anterior poderán designar de maneira voluntaria un delegado de protección de datos, que quedará sometido ao réxime establecido no Regulamento (UE) 2016/679 e na presente lei orgánica.

3. Os responsables e os encargados do tratamento comunicarán no prazo de dez días á Axencia Española de Protección de Datos ou, de ser o caso, ás autoridades autonómicas de protección de datos, as designacións, nomeamentos e cesamentos dos delegados de protección de datos tanto nos supostos en que se encontren obrigados á súa designación como no caso en que sexa voluntaria.

4. A Axencia Española de Protección de Datos e as autoridades autonómicas de protección de datos manterán, no ámbito das súas respectivas competencias, unha lista actualizada de delegados de protección de datos, que será accesible por medios electrónicos.

5. No cumprimento das obrigacións deste artigo, os responsables e os encargados do tratamento poderán establecer a dedicación completa ou a tempo parcial do delegado, entre outros criterios, en función do volume dos tratamentos, da categoría especial dos datos tratados ou dos riscos para os dereitos ou liberdades dos interesados.

Artigo 35. *Cualificación do delegado de protección de datos.*

O cumprimento dos requisitos establecidos no artigo 37.5 do Regulamento (UE) 2016/679 para a designación do delegado de protección de datos, sexa persoa física ou xurídica, poderá demostrarse, entre outros medios, a través de mecanismos voluntarios de certificación, que terán particularmente en conta a obtención dunha titulación universitaria que acredite coñecementos especializados no dereito e a práctica en materia de protección de datos.

Artigo 36. *Posición do delegado de protección de datos.*

1. O delegado de protección de datos actuará como interlocutor do responsable ou do encargado do tratamento ante a Axencia Española de Protección de Datos e as autoridades autonómicas de protección de datos. O delegado poderá inspeccionar os procedementos relacionados co obxecto da presente lei orgánica e emitir recomendacións no ámbito das súas competencias.

2. Cando se trate dunha persoa física integrada na organización do responsable ou do encargado do tratamento, o delegado de protección de datos non poderá ser removido nin sancionado polo responsable ou polo encargado por desempeñar as súas funcións, salvo que incorra en dolo ou negligencia grave no seu exercicio. Garantirase a independencia do delegado de protección de datos dentro da organización e deberá evitarse calquera conflito de intereses.

3. No exercicio das súas funcións, o delegado de protección de datos terá acceso aos datos persoais e procesos de tratamento. O responsable ou o encargado do tratamento non poderá opor a este acceso a existencia de calquera deber de confidencialidade ou segredo, incluído o previsto no artigo 5 desta lei orgánica.

4. Cando o delegado de protección de datos aprecie a existencia dunha vulneración relevante en materia de protección de datos, documentarao e comunicarlle inmediatamente aos órganos de administración e dirección do responsable ou do encargado do tratamento.

Artigo 37. Intervención do delegado de protección de datos en caso de reclamación ante as autoridades de protección de datos.

1. Cando o responsable ou o encargado do tratamento designasen un delegado de protección de datos o afectado poderá, con carácter previo á presentación dunha reclamación contra aqueles ante a Axencia Española de Protección de Datos ou, de ser o caso, ante as autoridades autonómicas de protección de datos, dirixirse ao delegado de protección de datos da entidade contra a cal se reclame.

Neste caso, o delegado de protección de datos comunicará ao afectado a decisión adoptada no prazo máximo de dous meses contado desde a recepción da reclamación.

2. Cando o afectado presente unha reclamación ante a Axencia Española de Protección de Datos ou, de ser o caso, ante as autoridades autonómicas de protección de datos, aquelas poderán remitir a reclamación ao delegado de protección de datos co fin de que este responda no prazo dun mes.

Se, transcorrido o dito prazo, o delegado de protección de datos non comunicase á autoridade de protección de datos competente a resposta dada á reclamación, a dita autoridade continuará o procedemento consonte o establecido no título VIII desta lei orgánica e nas súas normas de desenvolvemento.

3. O procedemento ante a Axencia Española de Protección de Datos será o establecido no título VIII desta lei orgánica e nas súas normas de desenvolvemento. Así mesmo, as comunidades autónomas regularán o procedemento correspondente ante as súas autoridades autonómicas de protección de datos.

CAPÍTULO IV

Códigos de conduta e certificación

Artigo 38. Códigos de conduta.

1. Os códigos de conduta regulados pola sección 5.ª do capítulo IV do Regulamento (UE) 2016/679 serán vinculantes para quen se adhira a eles.

Estes códigos poderán dotarse de mecanismos de resolución extraxudicial de conflitos.

2. Estes códigos poderán promoverlos, ademais das asociacións e organismos a que se refire o artigo 40.2 do Regulamento (UE) 2016/679, empresas ou grupos de empresas, así como os responsables ou os encargados a que se refire o artigo 77.1 desta lei orgánica.

Así mesmo, poderán ser promovidos polos organismos ou entidades que asuman as funcións de supervisión e resolución extraxudicial de conflitos a que se refire o artigo 41 do Regulamento (UE) 2016/679.

Os responsables ou os encargados do tratamento que se adhiran ao código de conduta obríganse a someter ao organismo ou á entidade de supervisión as reclamacións que lles formulen os afectados en relación cos tratamentos de datos incluídos no seu ámbito de aplicación en caso de considerar que non procede atender o solicitado na reclamación, sen prexuízo do disposto no artigo 37 desta lei orgánica. Ademais, sen menoscabo das competencias atribuídas polo Regulamento (UE) 2016/679 ás autoridades de protección de datos, poderán voluntariamente e antes de levar a cabo o tratamento, someter ao citado organismo ou entidade de supervisión a verificación da súa conformidade coas materias suxeitas ao código de conduta.

En caso de que o organismo ou entidade de supervisión rexeite ou desestime a reclamación, ou se o responsable ou o encargado do tratamento non somete a reclamación á súa decisión, o afectado poderá formulala ante a Axencia Española de Protección de Datos ou, de ser o caso, ante as autoridades autonómicas de protección de datos.

A autoridade de protección de datos competente verificará que os organismos ou entidades que promovan os códigos de conduta dotaron estes códigos de organismos de supervisión que reúnan os requisitos establecidos no artigo 41.2 do Regulamento (UE) 2016/679.

3. Os códigos de conduta serán aprobados pola Axencia Española de Protección de Datos ou, de ser o caso, pola autoridade autonómica de protección de datos competente.

4. A Axencia Española de Protección de Datos ou, de ser o caso, as autoridades autonómicas de protección de datos someterán os proxectos de código ao mecanismo de coherencia mencionado no artigo 63 do Regulamento (UE) 2016/679, nos supostos en que proceda segundo o seu artigo 40.7. O procedemento quedará suspendido mentres o Comité Europeo de Protección de Datos non emita o ditame a que se refiren os artigos 64.1.b) e 65.1.c) do citado regulamento.

Cando sexa unha autoridade autonómica de protección de datos a que someta o proxecto de código ao mecanismo de coherencia, observarase o disposto no artigo 60 desta lei orgánica.

5. A Axencia Española de Protección de Datos e as autoridades autonómicas de protección de datos manterán rexistros dos códigos de conduta aprobados por elas, que estarán interconectados entre si e coordinados co rexistro xestionado polo Comité Europeo de Protección de Datos conforme o artigo 40.11 do citado regulamento.

O rexistro será accesible a través de medios electrónicos.

6. Mediante real decreto estableceranse o contido do rexistro e as especialidades do procedemento de aprobación dos códigos de conduta.

Artigo 39. *Acreditación de institucións de certificación.*

Sen prexuízo das funcións e poderes de acreditación da autoridade de control competente en virtude dos artigos 57 e 58 do Regulamento (UE) 2016/679, a acreditación das institucións de certificación a que se refire o artigo 43.1 do citado regulamento poderá levala a cabo a Entidade Nacional de Acreditación (ENAC), que comunicará á Axencia Española de Protección de Datos e ás autoridades de protección de datos das comunidades autónomas as concesións, denegacións ou revogacións das acreditacións, así como a súa motivación.

TÍTULO VI

Transferencias internacionais de datos

Artigo 40. *Réxime das transferencias internacionais de datos.*

As transferencias internacionais de datos rexeranse polo disposto no Regulamento (UE) 2016/679, na presente lei orgánica e nas súas normas de desenvolvemento aprobadas polo Goberno, e nas circulares da Axencia Española de Protección de Datos e das autoridades autonómicas de protección de datos, no ámbito das súas respectivas competencias.

En todo caso, aplicaranse aos tratamentos en que consista a propia transferencia as disposicións contidas nas ditas normas, en particular as que regulan os principios de protección de datos.

Artigo 41. *Supostos de adopción pola Axencia Española de Protección de Datos.*

1. A Axencia Española de Protección de Datos e as autoridades autonómicas de protección de datos poderán adoptar, conforme o disposto no artigo 46.2.c) do Regulamento (UE) 2016/679, cláusulas contractuais tipo para realizar transferencias internacionais de datos, que se someterán previamente ao ditame do Comité Europeo de Protección de Datos previsto no artigo 64 do citado regulamento.

2. A Axencia Española de Protección de Datos e as autoridades autonómicas de protección de datos poderán aprobar normas corporativas vinculantes de acordo co previsto no artigo 47 do Regulamento (UE) 2016/679.

O procedemento iniciárase por instancia dunha entidade situada en España e terá unha duración máxima de nove meses. Quedará suspendido como consecuencia da remisión do expediente ao Comité Europeo de Protección de Datos para que emita o ditame a que se refire o artigo 64.1.f) do Regulamento (UE) 2016/679, e continuará tras a súa notificación á Axencia Española de Protección de Datos ou á autoridade autonómica de protección de datos competente.

Artigo 42. Supostos sometidos a autorización previa das autoridades de protección de datos.

1. As transferencias internacionais de datos a países ou organizacións internacionais que non contén con decisión de adecuación aprobada pola Comisión ou que non se amparen nalgunha das garantías previstas no artigo anterior e no artigo 46.2 do Regulamento (UE) 2016/679, requirirán unha autorización previa da Axencia Española de Protección de Datos ou, de ser o caso, das autoridades autonómicas de protección de datos, que poderá outorgarse nos seguintes supostos:

a) Cando a transferencia pretenda fundamentarse na achega de garantías adecuadas con fundamento en cláusulas contractuais que non correspondan ás cláusulas tipo previstas no artigo 46.2, letras c) e d), do Regulamento (UE) 2016/679.

b) Cando a transferencia a leve a cabo algún dos responsables ou encargados a que se refire o artigo 77.1 desta lei orgánica e se funde en disposicións incorporadas a acordos internacionais non normativos con outras autoridades ou organismos públicos de terceiros Estados que incorporen dereitos efectivos e exixibles para os afectados, incluídos os memorandos de entendemento.

O procedemento terá unha duración máxima de seis meses.

2. A autorización quedará sometida a que o Comité Europeo de Protección de Datos emita o ditame a que se refiren os artigos 64.1.e), 64.1.f) e 65.1.c) do Regulamento (UE) 2016/679. A remisión do expediente ao citado comité implicará a suspensión do procedemento até que o ditame sexa notificado á Axencia Española de Protección de Datos ou, por conduto desta, á autoridade de control competente, de ser o caso.

Artigo 43. Supostos sometidos a información previa á autoridade de protección de datos competente.

Os responsables do tratamento deberán informar a Axencia Española de Protección de Datos ou, de ser o caso, as autoridades autonómicas de protección de datos, de calquera transferencia internacional de datos que pretendan levar a cabo sobre a base da súa necesidade para fins relacionados con intereses lexítimos imperiosos perseguidos por aqueles e a concorrencia do resto dos requisitos previstos no último parágrafo do artigo 49.1 do Regulamento (UE) 2016/679. Así mesmo, informarán os afectados da transferencia e dos intereses lexítimos imperiosos perseguidos.

Esta información deberá facilitarse con carácter previo á realización da transferencia.

O disposto neste artigo non será de aplicación ás actividades levadas a cabo polas autoridades públicas no exercicio dos seus poderes públicos, de acordo co artigo 49.3 do Regulamento (UE) 2016/679.

TÍTULO VII

Autoridades de protección de datos

CAPÍTULO I

A Axencia Española de Protección de Datos

Sección 1.ª Disposicións xerais

Artigo 44. *Disposicións xerais.*

1. A Axencia Española de Protección de Datos é unha autoridade administrativa independente de ámbito estatal das previstas na Lei 40/2015, do 1 de outubro, de réxime xurídico do sector público, con personalidade xurídica e plena capacidade pública e privada, que actúa con plena independencia dos poderes públicos no exercicio das súas funcións.

A súa denominación oficial, de conformidade co establecido no artigo 109.3 da Lei 40/2015, do 1 de outubro, de réxime xurídico do sector público, será «Axencia Española de Protección de Datos, autoridade administrativa independente».

Relaciónase co Goberno a través do Ministerio de Xustiza.

2. A Axencia Española de Protección de Datos terá a condición de representante común das autoridades de protección de datos do Reino de España no Comité Europeo de Protección de Datos.

3. A Axencia Española de Protección de Datos e o Consello Xeral do Poder Xudicial colaborarán en prol do adecuado exercicio das respectivas competencias que a Lei orgánica 6/1985, do 1 xullo, do poder xudicial, lles atribúe en materia de protección de datos persoais no ámbito da Administración de xustiza.

Artigo 45. *Réxime xurídico.*

1. A Axencia Española de Protección de Datos réxese polo disposto no Regulamento (UE) 2016/679, na presente lei orgánica e nas súas disposicións de desenvolvemento.

Supletoriamente, en canto sexa compatible coa súa plena independencia e sen prexuízo do previsto no artigo 63.2 desta lei orgánica, rexeráse polas normas citadas no artigo 110.1 da Lei 40/2015, do 1 de outubro, de réxime xurídico do sector público.

2. O Goberno, por proposta da Axencia Española de Protección de Datos, aprobará o seu estatuto mediante real decreto.

Artigo 46. *Réxime económico-orzamentario e de persoal.*

1. A Axencia Española de Protección de Datos elaborará e aprobará o seu orzamento e remitirao ao Goberno para que sexa integrado, con independencia, nos orzamentos xerais do Estado.

2. O réxime de modificacións e de vinculación dos créditos do seu orzamento será o establecido no Estatuto da Axencia Española de Protección de Datos.

Corresponde á Presidencia da Axencia Española de Protección de Datos autorizar as modificacións orzamentarias que impliquen até un tres por cento da cifra inicial do seu orzamento total de gastos, sempre que non se incrementen os créditos para gastos de persoal. As restantes modificacións que non excedan un cinco por cento do orzamento serán autorizadas polo Ministerio de Facenda e, nos demais casos, polo Goberno.

3. A Axencia Española de Protección de Datos contará para o cumprimento dos seus fins coas asignacións que se establezan con cargo aos orzamentos xerais do Estado, cos bens e valores que constitúan o seu patrimonio e cos ingresos, ordinarios e extraordinarios derivados do exercicio das súas actividades, incluídos os derivados do exercicio das potestades establecidos no artigo 58 do Regulamento (UE) 2016/679.

4. A Axencia Española de Protección de Datos destinará o resultado positivo dos seus ingresos á dotación das súas reservas co fin de garantir a súa plena independencia.

5. O persoal ao servizo da Axencia Española de Protección de Datos será funcionario ou laboral e rexeráse polo previsto no texto refundido da Lei do Estatuto básico do empregado público, aprobado polo Real decreto legislativo 5/2015, do 30 de outubro, pola demais normativa reguladora dos funcionarios públicos e, de ser o caso, pola normativa laboral.

6. A Axencia Española de Protección Datos elaborará e aprobará a súa relación de postos de traballo, no marco dos criterios establecidos polo Ministerio de Facenda, respectando o límite de gasto de persoal establecido no orzamento. Na dita relación de postos de traballo constarán, en todo caso, aqueles postos que deban ser desempeñados en exclusiva por funcionarios públicos, por consistir no exercicio das funcións que impliquen a participación directa ou indirecta no exercicio de potestades públicas e a salvagarda dos intereses xerais do Estado e das administracións públicas.

7. Sen prexuízo das competencias atribuídas ao Tribunal de Contas, a xestión económico-financeira da Axencia Española de Protección de Datos estará sometida ao control da Intervención Xeral da Administración do Estado nos termos que establece a Lei 47/2003, do 26 de novembro, xeral orzamentaria.

Artigo 47. *Funcións e potestades da Axencia Española de Protección de Datos.*

Corresponde á Axencia Española de Protección de Datos supervisar a aplicación desta lei orgánica e do Regulamento (UE) 2016/679 e, en particular, exercer as funcións establecidas no artigo 57 e as potestades previstas no artigo 58 do mesmo regulamento, na presente lei orgánica e nas súas disposicións de desenvolvemento.

Así mesmo, corresponde á Axencia Española de Protección de Datos o desempeño das funcións e potestades que lle atribúan outras leis ou normas de dereito da Unión Europea.

Artigo 48. *A Presidencia da Axencia Española de Protección de Datos.*

1. A Presidencia da Axencia Española de Protección de Datos dirixe, exerce a súa representación e dita as súas resolucións, circulares e directrices.

2. A Presidencia da Axencia Española de Protección de Datos estará auxiliada por un adxunto en quen poderá delegar as súas funcións, coa excepción das relacionadas cos procedementos regulados polo título VIII desta lei orgánica, e que a substituirá no seu exercicio nos termos previstos no Estatuto orgánico da Axencia Española de Protección de Datos.

Ambos exercerán as súas funcións con plena independencia e obxectividade e non estarán suxeitos a instrución ningunha no seu desempeño. Seralles aplicable a lexislación reguladora do exercicio do alto cargo da Administración xeral do Estado.

3. A presidencia da Axencia Española de Protección de Datos e o seu adxunto serán nomeados polo Goberno, por proposta do Ministerio de Xustiza, entre persoas de recoñecida competencia profesional, en particular en materia de protección de datos.

Dous meses antes de finalizar o mandato ou, no resto das causas de cesamento, cando se producise este, o Ministerio de Xustiza ordenará a publicación no «Boletín Oficial del Estado» da convocatoria pública de candidatos.

Logo de avaliar o mérito, a capacidade, a competencia e a idoneidade dos candidatos, o Goberno remitirá ao Congreso dos Deputados unha proposta de presidencia e adxunto xunto cun informe xustificativo que, tras a preceptiva audiencia dos candidatos, deberá ser ratificada pola Comisión de Xustiza en votación pública por maioría de tres quintos dos seus membros en primeira votación ou, de non alcanzarse esta, por maioría absoluta en segunda votación, que se realizará inmediatamente despois da primeira. Neste último suposto, os votos favorables deberán proceder de deputados pertencentes, ao menos, a dous grupos parlamentarios diferentes.

4. A presidencia e o adxunto da Axencia Española de Protección de Datos serán nomeados polo Consello de Ministros mediante real decreto.

5. O mandato da presidencia e do adxunto da Axencia Española de Protección de Datos ten unha duración de cinco anos e pode ser renovado para outro período de igual duración.

A presidencia e o adxunto só cesarán antes de finalizar o seu mandato, por petición propia ou por separación acordada polo Consello de Ministros, por:

- a) Incumprimento grave das súas obrigacións,
- b) incapacidade sobrevida para o exercicio da súa función,
- c) incompatibilidade, ou
- d) condena firme por delito doloso.

Nos supostos previstos nas letras a), b) e c) será necesaria a ratificación da separación polas maiorías parlamentarias previstas no punto 3 deste artigo.

6. Os actos e as disposicións ditados pola Presidencia da Axencia Española de Protección de Datos poñen fin á vía administrativa e son impugnables, directamente, ante a Sala do Contencioso-Administrativo da Audiencia Nacional.

Artigo 49. *O Consello Consultivo da Axencia Española de Protección de Datos.*

1. A Presidencia da Axencia Española de Protección de Datos estará asesorada por un consello consultivo composto polos seguintes membros:

- a) Un deputado, proposto polo Congreso dos Deputados.
- b) Un senador, proposto polo Senado.
- c) Un representante designado polo Consello Xeral do Poder Xudicial.
- d) Un representante da Administración xeral do Estado con experiencia na materia, proposto polo ministro de Xustiza.
- e) Un representante de cada comunidade autónoma que crease unha autoridade de protección de datos no seu ámbito territorial, proposto de acordo co que estableza a respectiva comunidade autónoma.
- f) Un experto proposto pola Federación Española de Municipios e Provincias.
- g) Un experto proposto polo Consello de Consumidores e Usuarios.
- h) Dous expertos propostos polas organizacións empresariais.
- i) Un representante dos profesionais da protección de datos e da privacidade, proposto pola asociación de ámbito estatal con maior número de asociados.
- j) Un representante dos organismos ou entidades de supervisión e resolución extraxudicial de conflitos previstos no capítulo IV do título V, proposto polo ministro de Xustiza.
- k) Un experto, proposto pola Conferencia de Reitores das Universidades Españolas.
- l) Un representante das organizacións que agrupan os consellos xerais, superiores e colexios profesionais de ámbito estatal das diferentes profesións colexiadas, proposto polo ministro de Xustiza.
- m) Un representante dos profesionais da seguranza da información, proposto pola asociación de ámbito estatal con maior número de asociados.
- n) Un experto en transparencia e acceso á información pública proposto polo Consello de Transparencia e Bo Goberno.
- ñ) Dous expertos propostos polas organizacións sindicais máis representativas.

2. Para os efectos do punto anterior, a condición de experto requirirá acreditar coñecementos especializados no dereito e na práctica en materia de protección de datos mediante o exercicio profesional ou académico.

3. Os membros do Consello Consultivo serán nomeados por orde do ministro de Xustiza, publicada no «Boletín Oficial del Estado».

4. O Consello Consultivo reunirse cando así o dispoña a Presidencia da Axencia Española de Protección de Datos e, en todo caso, unha vez ao semestre.

5. As decisións tomadas polo Consello Consultivo non terán en ningún caso carácter vinculante.

6. En todo o non previsto por esta lei orgánica, o réxime, as competencias e o funcionamento do Consello Consultivo serán os establecidos no Estatuto orgánico da Axencia Española de Protección de Datos.

Artigo 50. *Publicidade.*

A Axencia Española de Protección de Datos publicará as resolucións da súa Presidencia que declaren procedente ou non a atención dos dereitos recoñecidos nos artigos 15 a 22 do Regulamento (UE) 2016/679, as que poñan fin aos procedementos de reclamación, as que arquiven as actuacións previas de investigación, as que sancionen con apercibimento as entidades a que se refire o artigo 77.1 desta lei orgánica, as que impongan medidas cautelares e as demais que dispoña o seu estatuto.

Sección 2.ª Potestades de investigación e plans de auditoría preventiva

Artigo 51. *Ámbito e persoal competente.*

1. A Axencia Española de Protección de Datos desenvolverá a súa actividade de investigación a través das actuacións previstas no título VIII e dos plans de auditoría preventiva.

2. A actividade de investigación levarana a cabo os funcionarios da Axencia Española de Protección de Datos ou funcionarios alleos a ela habilitados expresamente pola súa Presidencia.

3. Nos casos de actuacións conxuntas de investigación conforme o disposto no artigo 62 do Regulamento (UE) 2016/679, o persoal das autoridades de control doutros Estados membros da Unión Europea que colabore coa Axencia Española de Protección de Datos exercerá as súas facultades consonte o previsto na presente lei orgánica e baixo a orientación e en presenza do persoal desta.

4. Os funcionarios que desenvolvan actividades de investigación terán a consideración de axentes da autoridade no exercicio das súas funcións e estarán obrigados a gardar segredo sobre as informacións que coñezan con ocasión do dito exercicio, incluso despois de cesar nel.

Artigo 52. *Deber de colaboración.*

1. As administracións públicas, incluídas as tributarias e da Seguridade Social, e os particulares estarán obrigados a proporcionar á Axencia Española de Protección de Datos os datos, informes, antecedentes e xustificantes necesarios para levar a cabo a súa actividade de investigación.

Cando a información conteña datos persoais, a comunicación de tales datos estará amparada polo disposto no artigo 6.1.c) do Regulamento (UE) 2016/679.

2. No marco das actuacións previas de investigación, cando non puidese realizar a identificación por outros medios, a Axencia Española de Protección de Datos poderá obter das administracións públicas, incluídas as tributarias e da Seguridade Social, as informacións e os datos que resulten imprescindibles coa exclusiva finalidade de lograr a identificación dos responsables das condutas que poidan ser constitutivas de infracción do Regulamento (UE) 2016/679 e da presente lei orgánica.

No suposto das administracións tributarias e da Seguridade Social, a información limitarase á que resulte necesaria para poder identificar inequivocamente contra quen debe dirixirse a actuación da Axencia Española de Protección de Datos nos supostos de creación de tramas societarias que dificultasen o coñecemento directo do presunto responsable da conduta contraria ao Regulamento (UE) 2016/679 e á presente lei orgánica.

3. Cando non puidese realizar a identificación por outros medios, a Axencia Española de Protección de Datos poderá obter dos operadores que presten servizos de comunicacións electrónicas dispoñibles ao público e dos prestadores de servizos da sociedade da información os datos que consten no seu poder e que resulten imprescindibles para identificar o presunto responsable da conduta contraria ao Regulamento (UE) 2016/679 e á presente lei orgánica cando se levase a cabo mediante a utilización dun servizo da sociedade da información ou a realización dunha comunicación electrónica. Para tales efectos, os datos que a Axencia Española de Protección de Datos poderá obter ao abeiro deste punto son os seguintes:

a) Cando a conduta se realizase mediante a utilización dun servizo de telefonía fixa ou móbil:

- 1.º O número de teléfono de orixe da chamada en caso de que este se ocultase.
- 2.º O nome, número de documento identificativo e enderezo do abonado ou usuario rexistrado a que corresponda ese número de teléfono.
- 3.º A mera confirmación de que se realizou unha chamada específica entre dous números nunha determinada data e hora.

b) Cando a conduta se realizase mediante a utilización dun servizo da sociedade da información:

- 1.º A identificación do enderezo de protocolo da internet desde o cal se levou a cabo a conduta e a data e hora da súa realización.
- 2.º Se a conduta se levou a cabo mediante correo electrónico, a identificación do enderezo de protocolo da internet desde o cal se creou a conta de correo e a data e hora en que foi creada.
- 3.º O nome, número de documento identificativo e enderezo do abonado ou do usuario rexistrado a que se lle asignase o enderezo de protocolo da internet a que se refiren os dous parágrafos anteriores.

Estes datos deberán ser cedidos, logo de requirimento motivado da Axencia Española de Protección de Datos, exclusivamente no marco de actuacións de investigación iniciadas como consecuencia dunha denuncia presentada por un afectado respecto dunha conduta dunha persoa xurídica ou respecto á utilización de sistemas que permitan a divulgación sen restricións de datos persoais. No resto dos supostos a cesión destes datos requirirá a obtención previa de autorización xudicial outorgada conforme as normas procesuais cando resulte exixible.

Quedan excluídos do previsto neste punto os datos de tráfico que os operadores estivesen tratando coa exclusiva finalidade de dar cumprimento ás obrigacións previstas na Lei 25/2007, do 18 de outubro, de conservación de datos relativos ás comunicacións electrónicas e ás redes públicas de comunicacións, cuxa cesión soamente poderá ter lugar de acordo co disposto nela, logo de autorización xudicial solicitada por algún dos axentes facultados a que se refire o artigo 6 da dita lei.

Artigo 53. *Alcance da actividade de investigación.*

1. Quen desenvolva a actividade de investigación poderá solicitar as informacións precisas para o cumprimento das súas funcións, realizar inspeccións, requirir a exhibición ou o envío dos documentos e datos necesarios, examinalos no lugar en que se encontren depositados ou onde se leven a cabo os tratamentos, obter copia deles, inspeccionar os equipamentos físicos e lóxicos e requirir a execución de tratamentos e programas ou procedementos de xestión e soporte do tratamento suxeitos a investigación.

2. Cando sexa necesario que o persoal que desenvolve a actividade de investigación acceda ao domicilio constitucionalmente protexido do inspeccionado, será preciso contar co seu consentimento ou ter obtido a correspondente autorización xudicial.

3. Cando se trate de órganos xudiciais ou oficinas xudiciais, o exercicio das facultades de inspección efectuarase a través e por mediación do Consello Xeral do Poder Xudicial.

Artigo 54. *Plans de auditoría.*

1. A Presidencia da Axencia Española de Protección de Datos poderá acordar a realización de plans de auditoría preventiva, referidos aos tratamentos dun sector concreto de actividade. Terán por obxecto a análise do cumprimento das disposicións do Regulamento (UE) 2016/679 e da presente lei orgánica, a partir da realización de actividades de investigación sobre entidades pertencentes ao sector inspeccionado ou sobre os responsables obxecto da auditoría.

2. De resultados dos plans de auditoría, a Presidencia da Axencia Española de Protección de Datos poderá ditar as directrices xerais ou específicas para un concreto responsable ou encargado dos tratamentos precisas para asegurar a plena adaptación do sector ou responsable ao Regulamento (UE) 2016/679 e á presente lei orgánica.

Na elaboración destas directrices a Presidencia da Axencia Española de Protección de Datos poderá solicitar a colaboración dos organismos de supervisión dos códigos de conduta e de resolución extraxudicial de conflitos, se os houber.

3. As directrices serán de obrigado cumprimento para o sector ou responsable a que se refira o plan de auditoría.

Sección 3.ª Outras potestades da Axencia Española de Protección de Datos

Artigo 55. *Potestades de regulación. Circulares da Axencia Española de Protección de Datos.*

1. A Presidencia da Axencia Española de Protección de Datos poderá ditar disposicións que fixen os criterios a que responderá a actuación desta autoridade na aplicación do disposto no Regulamento (UE) 2016/679 e na presente lei orgánica, que se denominarán circulares da Axencia Española de Protección de Datos.

2. A súa elaboración aterase ao procedemento establecido no Estatuto da Axencia Española de Protección de Datos, que deberá prever os informes técnicos e xurídicos que sexan necesarios e a audiencia aos interesados.

3. As circulares serán obrigatorias unha vez publicadas no «Boletín Oficial del Estado».

Artigo 56. *Acción exterior.*

1. Corresponden á Axencia Española de Protección de Datos a titularidade e o exercicio das funcións relacionadas coa acción exterior do Estado en materia de protección de datos.

Así mesmo, ás comunidades autónomas, a través das autoridades autonómicas de protección de datos, compételles exercer as funcións como suxeitos da acción exterior no marco das súas competencias, de conformidade co disposto na Lei 2/2014, do 25 de marzo, da acción e do servizo exterior do Estado, así como subscribir acordos internacionais administrativos en execución e concreción dun tratado internacional e acordos non normativos cos órganos análogos doutros suxeitos de dereito internacional, non vinculantes xuridicamente para quen os subscribe, sobre materias da súa competencia, no marco da Lei 25/2014, do 27 de novembro, de tratados e outros acordos internacionais.

2. A Axencia Española de Protección de Datos é o organismo competente para a protección das persoas físicas no relativo ao tratamento de datos persoais derivado da aplicación de calquera convenio internacional en que sexa parte o Reino de España que atribúa a unha autoridade nacional de control esa competencia, e a representante común das autoridades de protección de datos no Comité Europeo de Protección de Datos, conforme o disposto no artigo 68.4 do Regulamento (UE) 2016/679.

A Axencia Española de Protección de Datos informará as autoridades autonómicas de protección de datos acerca das decisións adoptadas no Comité Europeo de Protección de Datos e solicitará o seu parecer cando se trate de materias da súa competencia.

3. Sen prexuízo do disposto no punto 1, a Axencia Española de Protección de Datos:

a) Participará en reunións e foros internacionais de ámbito distinto ao da Unión Europea establecidos de común acordo polas autoridades de control independentes en materia de protección de datos.

b) Participará, como autoridade española, nas organizacións internacionais competentes en materia de protección de datos, nos comités ou grupos de traballo, de estudo e de colaboración de organizacións internacionais que traten materias que afecten o dereito fundamental á protección de datos persoais e noutros foros ou grupos de traballo internacionais, no marco da acción exterior do Estado.

c) Colaborará con autoridades, institucións, organismos e administracións doutros Estados a fin de impulsar, promover e desenvolver o dereito fundamental á protección de datos, en particular no ámbito iberoamericano, e poderá subscribir acordos internacionais administrativos e non normativos na materia.

CAPÍTULO II

Autoridades autonómicas de protección de datos

Sección 1.ª Disposicións xerais

Artigo 57. Autoridades autonómicas de protección de datos.

1. As autoridades autonómicas de protección de datos persoais poderán exercer as funcións e potestades establecidas nos artigos 57 e 58 do Regulamento (UE) 2016/679, de acordo coa normativa autonómica, cando se refiran a:

a) Tratamentos de que sexan responsables as entidades integrantes do sector público da correspondente comunidade autónoma ou das entidades locais incluídas no seu ámbito territorial ou quen preste servizos a través de calquera forma de xestión directa ou indirecta.

b) Tratamentos levados a cabo por persoas físicas ou xurídicas para o exercicio das funcións públicas en materias que sexan competencia da correspondente Administración autonómica ou local.

c) Tratamentos que se encontren expresamente previstos, de ser o caso, nos respectivos estatutos de autonomía.

2. As autoridades autonómicas de protección de datos poderán ditar, en relación cos tratamentos sometidos á súa competencia, circulares co alcance e cos efectos establecidos para a Axencia Española de Protección de Datos no artigo 55 desta lei orgánica.

Artigo 58. Cooperación institucional.

A Presidencia da Axencia Española de Protección de Datos convocará, por iniciativa propia ou cando o solicite outra autoridade, as autoridades autonómicas de protección de datos para contribuír á aplicación coherente do Regulamento (UE) 2016/679 e da presente lei orgánica. En todo caso, realizaranse reunións semestrais de cooperación.

A Presidencia da Axencia Española de Protección de Datos e as autoridades autonómicas de protección de datos poderán solicitar e deberán intercambiarse mutuamente a información necesaria para o cumprimento das súas funcións e, en particular, a relativa á actividade do Comité Europeo de Protección de Datos. Así mesmo, poderán constituír grupos de traballo para tratar asuntos específicos de interese común.

Artigo 59. *Tratamentos contrarios ao Regulamento (UE) 2016/679.*

Cando a Presidencia da Axencia Española de Protección de Datos considere que un tratamento levado a cabo en materias que sexan competencia das autoridades autonómicas de protección de datos vulnera o Regulamento (UE) 2016/679, poderá requirilas para que adopten, no prazo dun mes, as medidas necesarias para a súa cesación.

Se a autoridade autonómica non atende en prazo o requirimento ou as medidas adoptadas non supoñen a cesación no tratamento ilícito, a Axencia Española de Protección de Datos poderá exercer as accións que procedan ante a xurisdición contencioso-administrativa.

Sección 2.ª Coordinación no marco dos procedementos establecidos no Regulamento (UE) 2016/679

Artigo 60. *Coordinación en caso de emisión de ditame polo Comité Europeo de Protección de Datos.*

Practicaranse por conduto da Axencia Española de Protección de Datos todas as comunicacións entre o Comité Europeo de Protección de Datos e as autoridades autonómicas de protección de datos cando estas, como autoridades competentes, deban someter o seu proxecto de decisión ao citado comité ou lle soliciten o exame dun asunto en virtude do establecido nos puntos 1 e 2 do artigo 64 do Regulamento (UE) 2016/679.

Nestes casos, a Axencia Española de Protección de Datos será asistida por un representante da autoridade autonómica na súa intervención ante o Comité.

Artigo 61. *Intervención en caso de tratamentos transfronteirizos.*

1. As autoridades autonómicas de protección de datos terán a condición de autoridade de control principal ou interesada no procedemento establecido polo artigo 60 do Regulamento (UE) 2016/679 cando se refira a un tratamento previsto no artigo 57 desta lei orgánica que levase a cabo un responsable ou un encargado do tratamento dos previstos no artigo 56 do Regulamento (UE) 2016/679, salvo que desenvolvese significativamente tratamentos da mesma natureza no resto do territorio español.

2. Corresponderá nestes casos ás autoridades autonómicas intervir nos procedementos establecidos no artigo 60 do Regulamento (UE) 2016/679, informando a Axencia Española de Protección de Datos sobre o seu desenvolvemento nos supostos en que deba aplicarse o mecanismo de coherencia.

Artigo 62. *Coordinación en caso de resolución de conflitos polo Comité Europeo de Protección de Datos.*

1. Practicaránse por conduto da Axencia Española de Protección de Datos todas as comunicacións entre o Comité Europeo de Protección de Datos e as autoridades autonómicas de protección de datos cando estas, como autoridades principais, deban solicitar do citado comité a emisión dunha decisión vinculante segundo o previsto no artigo 65 do Regulamento (UE) 2016/679.

2. As autoridades autonómicas de protección de datos que teñan a condición de autoridade interesada non principal nun procedemento dos previstos no artigo 65 do Regulamento (UE) 2016/679 informarán a Axencia Española de Protección de Datos cando o asunto sexa remitido ao Comité Europeo de Protección de Datos, e facilitaralle a documentación e a información necesarias para a súa tramitación.

A Axencia Española de Protección de Datos será asistida por un representante da autoridade autonómica interesada na súa intervención ante o mencionado comité.

TÍTULO VIII

Procedementos en caso de posible vulneración da normativa de protección de datosArtigo 63. *Réxime xurídico.*

1. As disposicións deste título serán de aplicación aos procedementos tramitados pola Axencia Española de Protección de Datos nos supostos en que un afectado reclame que non foi atendida a súa solicitude de exercicio dos dereitos recoñecidos nos artigos 15 a 22 do Regulamento (UE) 2016/679, así como nos supostos en que aquela investigue a existencia dunha posible infracción do disposto no mencionado regulamento e na presente lei orgánica.

2. Os procedementos tramitados pola Axencia Española de Protección de Datos rexeranse polo disposto no Regulamento (UE) 2016/679, na presente lei orgánica, nas disposicións regulamentarias ditadas no seu desenvolvemento e, en canto non as contradigan, con carácter subsidiario, nas normas xerais sobre os procedementos administrativos.

3. O Goberno regulará mediante real decreto os procedementos que tramite a Axencia Española de Protección de Datos ao abeiro deste título, asegurando en todo caso os dereitos de defensa e audiencia dos interesados.

Artigo 64. *Forma de iniciación do procedemento e duración.*

1. Cando o procedemento se refira exclusivamente á falta de atención dunha solicitude de exercicio dos dereitos establecidos nos artigos 15 a 22 do Regulamento (UE) 2016/679, iniciarase por acordo de admisión a trámite, que se adoptará conforme o establecido no artigo 65 desta lei orgánica.

Neste caso o prazo para resolver o procedemento será de seis meses, contado desde a data en que se lle notificase ao reclamante o acordo de admisión a trámite. Transcorrido ese prazo, o interesado poderá considerar estimada a súa reclamación.

2. Cando o procedemento teña por obxecto determinar a posible existencia dunha infracción do disposto no Regulamento (UE) 2016/679 e na presente lei orgánica, iniciarase mediante acordo de inicio adoptado por propia iniciativa ou como consecuencia de reclamación.

Se o procedemento se fundase nunha reclamación formulada ante a Axencia Española de Protección de Datos, con carácter previo, esta decidirá sobre a súa admisión a trámite, conforme o disposto no artigo 65 desta lei orgánica.

Cando sexan de aplicación as normas establecidas no artigo 60 do Regulamento (UE) 2016/679, o procedemento iniciarase mediante a adopción do proxecto de acordo de inicio de procedemento sancionador, do cal se dará coñecemento formal ao interesado para os efectos previstos no artigo 75 desta lei orgánica.

Admitida a trámite a reclamación, así como nos supostos en que a Axencia Española de Protección de Datos actúe por propia iniciativa, con carácter previo ao acordo de inicio poderá existir unha fase de actuacións previas de investigación, que se rexerá polo previsto no artigo 67 desta lei orgánica.

O procedemento terá unha duración máxima de nove meses contado desde a data do acordo de inicio ou, de ser o caso, do proxecto de acordo de inicio. Transcorrido ese prazo producirase a súa caducidade e, en consecuencia, o arquivamento das actuacións.

3. O procedemento poderá tamén tramitarse como consecuencia da comunicación á Axencia Española de Protección de Datos, por parte da autoridade de control doutro Estado membro da Unión Europea, da reclamación formulada ante ela, cando a Axencia Española de Protección de Datos teña a condición de autoridade de control principal para a tramitación dun procedemento, conforme o disposto nos artigos 56 e 60 do Regulamento (UE) 2016/679. Será neste caso de aplicación o disposto no punto 1 e nos parágrafos primeiro, terceiro, cuarto e quinto do punto 2.

4. Os prazos de tramitación establecidos neste artigo, así como os de admisión a trámite regulados polo artigo 65.5 e de duración das actuacións previas de investigación previstos no artigo 67.2, quedarán automaticamente suspendidos cando se deba obter información, consulta, solicitude de asistencia ou pronunciamento preceptivo dun órgano ou organismo da Unión Europea ou dunha ou varias autoridades de control dos Estados membros conforme o establecido no Regulamento (UE) 2016/679, polo tempo que medie entre a solicitude e a notificación do pronunciamento á Axencia Española de Protección de Datos.

Artigo 65. Admisión a trámite das reclamacións.

1. Cando se presente ante a Axencia Española de Protección de Datos unha reclamación, esta deberá avaliar a súa admisibilidade a trámite, de conformidade coas previsións deste artigo.

2. A Axencia Española de Protección de Datos non admitirá as reclamacións presentadas cando non versen sobre cuestións de protección de datos persoais, carezan manifestamente de fundamento, sexan abusivas ou non proporcionen indicios racionais da existencia dunha infracción.

3. Igualmente, a Axencia Española de Protección de Datos poderá inadmitir a reclamación cando o responsable ou encargado do tratamento, logo de advertencia formulada pola Axencia Española de Protección de Datos, adoptase as medidas correctivas encamiñadas a pór fin ao posible incumprimento da lexislación de protección de datos e conorra algunha das seguintes circunstancias:

- a) Que non se causase prexuízo ao afectado no caso das infraccións previstas no artigo 74 desta lei orgánica.
- b) Que o dereito do afectado quede plenamente garantido mediante a aplicación das medidas.

4. Antes de resolver sobre a admisión a trámite da reclamación, a Axencia Española de Protección de Datos poderá remitila ao delegado de protección de datos que, de ser o caso, designase o responsable ou o encargado do tratamento ou ao organismo de supervisión establecido para a aplicación dos códigos de conduta, para os efectos previstos nos artigos 37 e 38.2 desta lei orgánica.

A Axencia Española de Protección de Datos poderá, igualmente, remitir a reclamación ao responsable ou ao encargado do tratamento cando non se designase un delegado de protección de datos nin estivese adherido a mecanismos de resolución extraxudicial de conflitos; neste caso, o responsable ou o encargado deberá dar resposta á reclamación no prazo dun mes.

5. A decisión sobre a admisión ou inadmisión a trámite, así como a que determine, de ser o caso, a remisión da reclamación á autoridade de control principal que se considere competente, deberán notificarse ao reclamante no prazo de tres meses. Se transcorrido este prazo non se produce a dita notificación, entenderase que prosegue a tramitación da reclamación consonte o disposto neste título a partir da data en que se cumplan tres meses desde que a reclamación tivo entrada na Axencia Española de Protección de Datos.

Artigo 66. Determinación do alcance territorial.

1. Salvo nos supostos a que se refire o artigo 64.3 desta lei orgánica, a Axencia Española de Protección de Datos deberá, con carácter previo á realización de calquera outra actuación, incluída a admisión a trámite dunha reclamación ou o comezo de actuacións previas de investigación, examinar a súa competencia e determinar o carácter nacional ou transfronteirizo, en calquera das súas modalidades, do procedemento que se deberá seguir.

2. Se a Axencia Española de Protección de Datos considera que non ten a condición de autoridade de control principal para tramitar o procedemento remitirá, sen máis trámite, a reclamación formulada á autoridade de control principal que considere competente, co

fin de que esta lle dea o curso oportuno. A Axencia Española de Protección de Datos notificará esta circunstancia a quen, de ser o caso, formulase a reclamación.

O acordo polo cal se resolva a remisión a que se refire o parágrafo anterior implicará o arquivamento provisional do procedemento, sen prexuízo de que a Axencia Española de Protección de Datos dite, en caso de que así proceda, a resolución a que se refire o punto 8 do artigo 60 do Regulamento (UE) 2016/679.

Artigo 67. *Actuacións previas de investigación.*

1. Antes da adopción do acordo de inicio do procedemento, e unha vez admitida a trámite a reclamación, se a houber, a Axencia Española de Protección de Datos poderá levar a cabo actuacións previas de investigación a fin de lograr unha mellor determinación dos feitos e das circunstancias que xustifican a tramitación do procedemento.

A Axencia Española de Protección de Datos actuará en todo caso cando sexa precisa a investigación de tratamentos que implique un tráfico masivo de datos persoais.

2. As actuacións previas de investigación someteranse ao disposto na sección 2.ª do capítulo I do título VII desta lei orgánica e non poderán ter unha duración superior a doce meses, contada desde a data do acordo de admisión a trámite ou desde a data do acordo polo cal se decida a súa iniciación cando a Axencia Española de Protección de Datos actúe por propia iniciativa ou como consecuencia da comunicación que lle remitise a autoridade de control doutro Estado membro da Unión Europea, conforme o artigo 64.3 desta lei orgánica.

Artigo 68. *Acordo de inicio do procedemento para o exercicio da potestade sancionadora.*

1. Concluídas, de ser o caso, as actuacións a que se refire o artigo anterior, corresponderá á Presidencia da Axencia Española de Protección de Datos, cando así proceda, ditar acordo de inicio de procedemento para o exercicio da potestade sancionadora, en que se concretarán os feitos, a identificación da persoa ou entidade contra a cal se dirixa o procedemento, a infracción que se puido cometer e a súa posible sanción.

2. Cando a Axencia Española de Protección de Datos teña a condición de autoridade de control principal e deba seguirse o procedemento previsto no artigo 60 do Regulamento (UE) 2016/679, o proxecto de acordo de inicio de procedemento sancionador someterase ao disposto nel.

Artigo 69. *Medidas provisionais e de garantía dos dereitos.*

1. Durante a realización das actuacións previas de investigación ou unha vez iniciado un procedemento para o exercicio da potestade sancionadora, a Axencia Española de Protección de Datos poderá acordar motivadamente as medidas provisionais necesarias e proporcionadas para salvagardar o dereito fundamental á protección de datos e, en especial, as previstas no artigo 66.1 do Regulamento (UE) 2016/679, o bloqueo cautelar dos datos e a obrigação inmediata de atender o dereito solicitado.

2. Nos casos en que a Axencia Española de Protección de Datos considere que a continuación do tratamento dos datos persoais, a súa comunicación ou transferencia internacional comporta un menoscabo grave do dereito á protección de datos persoais, poderá ordenar aos responsables ou encargados dos tratamentos o bloqueo dos datos e a cesación do seu tratamento e, en caso de eles incumpriren os ditos mandatos, proceder á súa inmovilización.

3. Cando se presentase ante a Axencia Española de Protección de Datos unha reclamación referida, entre outras cuestións, á falta de atención en prazo dos dereitos establecidos nos artigos 15 a 22 do Regulamento (UE) 2016/679, a Axencia Española de Protección de Datos poderá acordar en calquera momento, mesmo con anterioridade á iniciación do procedemento para o exercicio da potestade sancionadora, mediante resolución motivada e logo de audiencia do responsable do tratamento, a obrigação de atender o dereito solicitado, proseguindo o procedemento en canto ao resto das cuestións obxecto da reclamación.

TÍTULO IX

Réxime sancionador

Artigo 70. *Suxeitos responsables.*

1. Están suxeitos ao réxime sancionador establecido no Regulamento (UE) 2016/679 e na presente lei orgánica:

- a) Os responsables dos tratamentos.
- b) Os encargados dos tratamentos.
- c) Os representantes dos responsables ou dos encargados dos tratamentos non establecidos no territorio da Unión Europea.
- d) As entidades de certificación.
- e) As entidades acreditadas de supervisión dos códigos de conduta.

2. Non será de aplicación ao delegado de protección de datos o réxime sancionador establecido neste título.

Artigo 71. *Infraccións.*

Constitúen infraccións os actos e condutas a que se refiren os puntos 4, 5 e 6 do artigo 83 do Regulamento (UE) 2016/679, así como os que resulten contrarios á presente lei orgánica.

Artigo 72. *Infraccións consideradas moi graves.*

1. En función do que establece o artigo 83.5 do Regulamento (UE) 2016/679, considéranse moi graves e prescribíran aos tres anos as infraccións que supoñan unha vulneración substancial dos artigos mencionados nel e, en particular, as seguintes:

- a) O tratamento de datos persoais vulnerando os principios e garantías establecidos no artigo 5 do Regulamento (UE) 2016/679.
- b) O tratamento de datos persoais sen que concorra algunha das condicións de licitude do tratamento establecidas no artigo 6 do Regulamento (UE) 2016/679.
- c) O incumprimento dos requisitos exixidos polo artigo 7 do Regulamento (UE) 2016/679 para a validez do consentimento.
- d) A utilización dos datos para unha finalidade que non sexa compatible coa finalidade para a cal foron recollidos, sen contar co consentimento do afectado ou cunha base legal para iso.
- e) O tratamento de datos persoais das categorías a que se refire o artigo 9 do Regulamento (UE) 2016/679 sen que concorra algunha das circunstancias previstas no dito precepto e no artigo 9 desta lei orgánica.
- f) O tratamento de datos persoais relativos a condenas e infraccións penais ou medidas de seguranza conexas fóra dos supostos permitidos polo artigo 10 do Regulamento (UE) 2016/679 e polo artigo 10 desta lei orgánica.
- g) O tratamento de datos persoais relacionados con infraccións e sancións administrativas fóra dos supostos permitidos polo artigo 27 desta lei orgánica.
- h) A omisión do deber de informar o afectado acerca do tratamento dos seus datos persoais conforme o disposto nos artigos 13 e 14 do Regulamento (UE) 2016/679 e 12 desta lei orgánica.
- i) A vulneración do deber de confidencialidade establecido no artigo 5 desta lei orgánica.
- j) A exixencia do pagamento dun canon para facilitar ao afectado a información a que se refiren os artigos 13 e 14 do Regulamento (UE) 2016/679 ou por atender as solicitudes de exercicio de dereitos dos afectados previstos nos artigos 15 a 22 do Regulamento (UE) 2016/679, fóra dos supostos establecidos no seu artigo 12.5.

k) O impedimento ou a obstaculización ou a non atención reiterada do exercicio dos dereitos establecidos nos artigos 15 a 22 do Regulamento (UE) 2016/679.

l) A transferencia internacional de datos persoais a un destinatario que se encontre nun terceiro país ou a unha organización internacional, cando non concorran as garantías, requisitos ou excepcións establecidos nos artigos 44 a 49 do Regulamento (UE) 2016/679.

m) O incumprimento das resolucións ditadas pola autoridade de protección de datos competente no exercicio dos poderes que lle confire o artigo 58.2 do Regulamento (UE) 2016/679.

n) O incumprimento da obrigaçión de bloqueo dos datos establecida no artigo 32 desta lei orgánica cando sexa exixible.

ñ) Non facilitar o acceso do persoal da autoridade de protección de datos competente aos datos persoais, información, locais, equipos e medios de tratamento que sexan requiridos pola autoridade de protección de datos para o exercicio dos seus poderes de investigación.

o) A resistencia ou obstrución do exercicio da función inspectora pola autoridade de protección de datos competente.

p) A reversión deliberada dun procedemento de anonimización a fin de permitir a reidentificación dos afectados.

2. Terán a mesma consideración e tamén prescribirán aos tres anos as infraccións a que se refire o artigo 83.6 do Regulamento (UE) 2016/679.

Artigo 73. *Infraccións consideradas graves.*

En función do que establece o artigo 83.4 do Regulamento (UE) 2016/679, considéranse graves e prescribirán aos dous anos as infraccións que supoñan unha vulneración substancial dos artigos mencionados nel e, en particular, as seguintes:

a) O tratamento de datos persoais dun menor de idade sen obter o seu consentimento, cando teña capacidade para iso, ou o do titular da súa patria potestade ou tutela, conforme o artigo 8 do Regulamento (UE) 2016/679.

b) Non acreditar a realización de esforzos razoables para verificar a validez do consentimento prestado por un menor de idade ou polo titular da súa patria potestade ou tutela sobre el, conforme o requirido polo artigo 8.2 do Regulamento (UE) 2016/679.

c) O impedimento ou a obstaculización ou a non atención reiterada dos dereitos de acceso, rectificación, supresión, limitación do tratamento ou á portabilidade dos datos en tratamentos en que non se require a identificación do afectado, cando este, para o exercicio deses dereitos, facilítase información adicional que permita a súa identificación.

d) A falta de adopción daquelas medidas técnicas e organizativas que resulten apropiadas para aplicar de forma efectiva os principios de protección de datos desde o deseño, así como a non integración das garantías necesarias no tratamento, nos termos exixidos polo artigo 25 do Regulamento (UE) 2016/679.

e) A falta de adopción das medidas técnicas e organizativas apropiadas para garantir que, por defecto, só se tratarán os datos persoais necesarios para cada uno dos fins específicos do tratamento, conforme o exixido polo artigo 25.2 do Regulamento (UE) 2016/679.

f) A falta de adopción daquelas medidas técnicas e organizativas que resulten apropiadas para garantir un nivel de seguranza adecuado ao risco do tratamento, nos termos exixidos polo artigo 32.1 do Regulamento (UE) 2016/679.

g) O quebrantamento, como consecuencia da falta da debida dilixencia, das medidas técnicas e organizativas que se implantasen conforme o exixido polo artigo 32.1 do Regulamento (UE) 2016/679.

h) O incumprimento da obrigaçión de designar un representante do responsable ou do encargado do tratamento non establecido no territorio da Unión Europea, conforme o previsto no artigo 27 do Regulamento (UE) 2016/679.

- i) A falta de atención polo representante na Unión do responsable ou do encargado do tratamento das solicitudes efectuadas pola autoridade de protección de datos ou polos afectados.
- j) A contratación polo responsable do tratamento dun encargado de tratamento que non ofrezca as garantías suficientes para aplicar as medidas técnicas e organizativas apropiadas, conforme o establecido no capítulo IV do Regulamento (UE) 2016/679.
- k) Encargar o tratamento de datos a un terceiro sen a formalización previa dun contrato ou doutro acto xurídico escrito co contido exixido polo artigo 28.3 do Regulamento (UE) 2016/679.
- l) A contratación por un encargado do tratamento doutros encargados sen contar coa autorización previa do responsable, ou sen informalo sobre os cambios producidos na subcontratación cando sexan legalmente exixibles.
- m) A infracción por un encargado do tratamento do disposto no Regulamento (UE) 2016/679 e na presente lei orgánica, ao determinar os fins e os medios do tratamento, conforme o disposto no artigo 28.10 do citado regulamento.
- n) Non dispor do rexistro de actividades de tratamento establecido no artigo 30 do Regulamento (UE) 2016/679.
- ñ) Non pór o rexistro de actividades de tratamento á disposición da autoridade de protección de datos que o solicitase, conforme o punto 4 do artigo 30 do Regulamento (UE) 2016/679.
- o) Non cooperar coas autoridades de control no desempeño das súas funcións nos supostos non previstos no artigo 72 desta lei orgánica.
- p) O tratamento de datos persoais sen levar a cabo unha valoración previa dos elementos mencionados no artigo 28 desta lei orgánica.
- q) O incumprimento do deber do encargado do tratamento de notificar ao responsable do tratamento as violacións de seguranza de que teña coñecemento.
- r) O incumprimento do deber de notificación á autoridade de protección de datos dunha violación de seguranza dos datos persoais, de conformidade co previsto no artigo 33 do Regulamento (UE) 2016/679.
- s) O incumprimento do deber de comunicación ao afectado dunha violación da seguranza dos datos, de conformidade co previsto no artigo 34 do Regulamento (UE) 2016/679, se o responsable do tratamento foi requirido pola autoridade de protección de datos para levar a cabo a dita notificación.
- t) O tratamento de datos persoais sen ter levado a cabo a avaliación do impacto das operacións de tratamento na protección de datos persoais nos supostos en que esta sexa exixible.
- u) O tratamento de datos persoais sen ter consultado previamente a autoridade de protección de datos nos casos en que a dita consulta resulta preceptiva conforme o artigo 36 do Regulamento (UE) 2016/679 ou cando a lei estableza a obrigaición de levar a cabo esa consulta.
- v) O incumprimento da obrigaición de designar un delegado de protección de datos cando sexa exixible o seu nomeamento de acordo co artigo 37 do Regulamento (UE) 2016/679 e co artigo 34 desta lei orgánica.
- w) Non posibilitar a efectiva participación do delegado de protección de datos en todas as cuestións relativas á protección de datos persoais, non apoialo ou interferir no desempeño das súas funcións.
- x) A utilización dun selo ou certificación en materia de protección de datos que non fose outorgado por unha entidade de certificación debidamente acreditada ou en caso de que a súa vixencia finalizase.
- y) Obter a acreditación como organismo de certificación presentando información inexacta sobre o cumprimento dos requisitos exixidos polo artigo 43 do Regulamento (UE) 2016/679.
- z) O desempeño de funcións que o Regulamento (UE) 2016/679 reserva para os organismos de certificación, sen ter sido debidamente acreditado conforme o establecido no artigo 39 desta lei orgánica.

aa) O incumprimento por parte dun organismo de certificación dos principios e deberes a que está sometido segundo o previsto nos artigos 42 e 43 do Regulamento (UE) 2016/679.

ab) O desempeño de funcións que o artigo 41 do Regulamento (UE) 2016/679 reserva para os organismos de supervisión de códigos de conduta sen ter sido previamente acreditado pola autoridade de protección de datos competente.

ac) A falta de adopción por parte dos organismos acreditados de supervisión dun código de conduta das medidas que resulten oportunas en caso que se producise unha infracción do código, conforme exige o artigo 41.4 do Regulamento (UE) 2016/679.

Artigo 74. *Infraccións consideradas leves.*

Considéranse leves e prescribíran ao ano as restantes infraccións de carácter meramente formal dos artigos mencionados nos puntos 4 e 5 do artigo 83 do Regulamento (UE) 2016/679 e, en particular, as seguintes:

a) O incumprimento do principio de transparencia da información ou o dereito de información do afectado por non facilitar toda a información exixida polos artigos 13 e 14 do Regulamento (UE) 2016/679.

b) A exixencia do pagamento dun canon para facilitar ao afectado a información exixida polos artigos 13 e 14 do Regulamento (UE) 2016/679 ou por atender as solicitudes de exercicio de dereitos dos afectados previstos nos artigos 15 a 22 do Regulamento (UE) 2016/679, cando así o permita o seu artigo 12.5, se a súa contía excede o importe dos custos afrontados para facilitar a información ou realizar a actuación solicitada.

c) Non atender as solicitudes de exercicio dos dereitos establecidos nos artigos 15 a 22 do Regulamento (UE) 2016/679, salvo que resulte de aplicación o disposto no artigo 72.1.k) desta lei orgánica.

d) Non atender os dereitos de acceso, rectificación, supresión, limitación do tratamento ou á portabilidade dos datos en tratamentos en que non se require a identificación do afectado, cando este, para o exercicio deses dereitos, facilítase información adicional que permita a súa identificación, salvo que resulte de aplicación o disposto no artigo 73.c) desta lei orgánica.

e) O incumprimento da obrigaçión de notificación relativa á rectificación ou supresión de datos persoais ou a limitación do tratamento exixida polo artigo 19 do Regulamento (UE) 2016/679.

f) O incumprimento da obrigaçión de informar o afectado, cando así o solicitase, dos destinatarios aos cales se lles comunicasen os datos persoais rectificadas, suprimidos ou respecto dos cales se limitou o tratamento.

g) O incumprimento da obrigaçión de suprimir os datos referidos a unha persoa falecida cando iso sexa exixible conforme o artigo 3 desta lei orgánica.

h) A falta de formalización polos corresponsables do tratamento do acordo que determine as obrigaçións, funcións e responsabilidades respectivas con respecto ao tratamento de datos persoais e as súas relacións cos afectados, a que se refire o artigo 26 do Regulamento (UE) 2016/679, ou a inexactitude na determinación destas.

i) Non pór á disposición dos afectados os aspectos esenciais do acordo formalizado entre os corresponsables do tratamento, conforme exige o artigo 26.2 do Regulamento (UE) 2016/679.

j) A falta do cumprimento da obrigaçión do encargado do tratamento de informar o responsable do tratamento acerca da posible infracción por unha instrución recibida deste das disposicións do Regulamento (UE) 2016/679 ou desta lei orgánica, conforme o exixido polo artigo 28.3 do citado regulamento.

k) O incumprimento por parte do encargado das estipulacións impostas no contrato ou acto xurídico que regula o tratamento ou as instrucións do responsable do tratamento, salvo que estea legalmente obrigado a iso conforme o Regulamento (UE) 2016/679 e a presente lei orgánica, ou nos supostos en que sexa necesario para evitar a infracción da

lexislación en materia de protección de datos, e fose advertido diso o responsable ou o encargado do tratamento.

l) Dispor dun rexistro de actividades de tratamento que non incorpore toda a información exixida polo artigo 30 do Regulamento (UE) 2016/679.

m) A notificación incompleta, tardía ou defectuosa á autoridade de protección de datos da información relacionada cunha violación de seguranza dos datos persoais, de conformidade co previsto no artigo 33 do Regulamento (UE) 2016/679.

n) O incumprimento da obrigaón de documentar calquera violación de seguranza, exixida polo artigo 33.5 do Regulamento (UE) 2016/679.

ñ) O incumprimento do deber de comunicación ao afectado dunha violación de seguranza dos datos que entraña un alto risco para os dereitos e liberdades dos afectados, conforme o exixido polo artigo 34 do Regulamento (UE) 2016/679, salvo que resulte de aplicación o previsto no artigo 73.s) desta lei orgánica.

o) Facilitar información inexacta á autoridade de protección de datos, nos supostos en que o responsable do tratamento lle deba elevar unha consulta previa, conforme o artigo 36 do Regulamento (UE) 2016/679.

p) Non publicar os datos de contacto do delegado de protección de datos, ou non comunicalos á autoridade de protección de datos, cando o seu nomeamento sexa exixible de acordo co artigo 37 do Regulamento (UE) 2016/679 e co artigo 34 desta lei orgánica.

q) O incumprimento por parte dos organismos de certificación da obrigaón de informar a autoridade de protección de datos da expedición, renovación ou retirada dunha certificación, conforme o exixido polos puntos 1 e 5 do artigo 43 do Regulamento (UE) 2016/679.

r) O incumprimento por parte dos organismos acreditados de supervisión dun código de conduta da obrigaón de informar as autoridades de protección de datos acerca das medidas que resulten oportunas en caso de infracción do código, conforme exige o artigo 41.4 do Regulamento (UE) 2016/679.

Artigo 75. *Interrupción da prescrición da infracción.*

Interromperá a prescrición a iniciación, con coñecemento do interesado, do procedemento sancionador; o prazo de prescrición reiniciarase se o expediente sancionador está paralizado durante máis de seis meses por causas non imputables ao presunto infractor.

Cando a Axencia Española de Protección de Datos teña a condición de autoridade de control principal e deba seguirse o procedemento previsto no artigo 60 do Regulamento (UE) 2016/679, interromperá a prescrición o coñecemento formal por parte do interesado do proxecto de acordo de inicio que sexa sometido ás autoridades de control interesadas.

Artigo 76. *Sancións e medidas correctivas.*

1. As sancións previstas nos puntos 4, 5 e 6 do artigo 83 do Regulamento (UE) 2016/679 aplicaranse tendo en conta os criterios de gradación establecidos no punto 2 do citado artigo.

2. De acordo co previsto no artigo 83.2.k) do Regulamento (UE) 2016/679, tamén se poderán ter en conta:

- a) O carácter continuado da infracción.
- b) A vinculación da actividade do infractor coa realización de tratamentos de datos persoais.
- c) Os beneficios obtidos como consecuencia da comisión da infracción.
- d) A posibilidade de que a conduta do afectado puidese inducir á comisión da infracción.
- e) A existencia dun proceso de fusión por absorción posterior á comisión da infracción que non pode imputarse á entidade absorbente.
- f) A afectación aos dereitos dos menores.

- g) Dispor, cando non for obrigatorio, dun delegado de protección de datos.
- h) O sometemento por parte do responsable ou encargado, con carácter voluntario, a mecanismos de resolución alternativa de conflitos, naqueles supostos en que existan controversias entre aqueles e calquera interesado.

3. Será posible, complementaria ou alternativamente, a adopción, cando proceda, das restantes medidas correctivas a que se refire o artigo 83.2 do Regulamento (UE) 2016/679.

4. Será obxecto de publicación no «Boletín Oficial del Estado» a información que identifique o infractor, a infracción cometida e o importe da sanción imposta cando a autoridade competente sexa a Axencia Española de Protección de Datos, a sanción sexa superior a un millón de euros e o infractor sexa unha persoa xurídica.

Cando a autoridade competente para impor a sanción sexa unha autoridade autonómica de protección de datos, observarase a súa normativa de aplicación.

Artigo 77. Réxime aplicable a determinadas categorías de responsables ou encargados do tratamento.

1. O réxime establecido neste artigo será de aplicación aos tratamentos de que sexan responsables ou encargados:

- a) Os órganos constitucionais ou con relevancia constitucional e as institucións das comunidades autónomas análogas a eles.
- b) Os órganos xurisdicionais.
- c) A Administración xeral do Estado, as administracións das comunidades autónomas e as entidades que integran a Administración local.
- d) Os organismos públicos e entidades de dereito público vinculadas ou dependentes das administracións públicas.
- e) As autoridades administrativas independentes.
- f) O Banco de España.
- g) As corporacións de dereito público cando as finalidades do tratamento se relacionen co exercicio de potestades de dereito público.
- h) As fundacións do sector público.
- i) As universidades públicas.
- j) Os consorcios.
- k) Os grupos parlamentarios das Cortes Xerais e as asembleas lexislativas autonómicas, así como os grupos políticos das corporacións locais.

2. Cando os responsables ou os encargados enumerados no punto 1 cometesen algunha das infraccións a que se refiren os artigos 72 a 74 desta lei orgánica, a autoridade de protección de datos que resulte competente ditará resolución en que as sancione con apercibimento. A resolución establecerá, así mesmo, as medidas que proceda adoptar para que cese a conduta ou se corrixan os efectos da infracción que se cometeu.

A resolución notificaráselles ao responsable ou ao encargado do tratamento, ao órgano de que dependa xerarquicamente, de ser o caso, e aos afectados que teñan a condición de interesado, de ser o caso.

3. Sen prexuízo do establecido no punto anterior, a autoridade de protección de datos proporá tamén a iniciación de actuacións disciplinarias cando existan indicios suficientes. Neste caso, o procedemento e as sancións aplicables serán os establecidos na lexislación sobre réxime disciplinario ou sancionador que resulte de aplicación.

Así mesmo, cando as infraccións sexan imputables a autoridades e directivos, e se acredite a existencia de informes técnicos ou recomendacións para o tratamento que non fosen debidamente atendidos, na resolución en que se impoña a sanción incluírase unha amoestación con denominación do cargo responsable e ordenarase a publicación no «Boletín Oficial del Estado» ou autonómico que corresponda.

4. Deberanse comunicar á autoridade de protección de datos as resolucións que se diten en relación coas medidas e actuacións a que se refiren os puntos anteriores.

5. Comunicaranse ao Defensor do Pobo ou, de ser o caso, ás institucións análogas das comunidades autónomas as actuacións realizadas e as resolucións ditadas ao abeiro deste artigo.

6. Cando a autoridade competente sexa a Axencia Española de Protección de Datos, esta publicará na súa páxina web coa debida separación as resolucións referidas ás entidades do punto 1 deste artigo, con expresa indicación da identidade do responsable ou do encargado do tratamento que cometeu a infracción.

Cando a competencia corresponda a unha autoridade autonómica de protección de datos observarase, en canto á publicidade destas resolucións, o que dispoña a súa normativa específica.

Artigo 78. *Prescripción das sancións.*

1. As sancións impostas en aplicación do Regulamento (UE) 2016/679 e desta lei orgánica prescriben nos seguintes prazos:

- a) As sancións por importe igual ou inferior a 40.000 euros prescriben no prazo dun ano.
- b) As sancións por importe comprendido entre 40.001 e 300.000 euros prescriben aos dous anos.
- c) As sancións por un importe superior a 300.000 euros prescriben aos tres anos.

2. O prazo de prescripción das sancións comezará a contar desde o día seguinte a aquel en que sexa executable a resolución pola que se impón a sanción ou en que transcorrese o prazo para impugna-la.

3. A prescripción interromperase pola iniciación, con coñecemento do interesado, do procedemento de execución e volverá transcorrer o prazo se este está paralizado durante máis de seis meses por causa non imputable ao infractor.

TÍTULO X

Garantía dos dereitos dixitais

Artigo 79. *Os dereitos na era dixital.*

Os dereitos e liberdades consagrados na Constitución e nos tratados e convenios internacionais en que España sexa parte son plenamente aplicables na internet. Os prestadores de servizos da sociedade da información e os provedores de servizos da internet contribuirán a garantir a súa aplicación.

Artigo 80. *Dereito á neutralidade da internet.*

Os usuarios teñen dereito á neutralidade da internet. Os provedores de servizos da internet proporcionarán unha oferta transparente de servizos sen discriminación por motivos técnicos ou económicos.

Artigo 81. *Dereito de acceso universal á internet.*

1. Todos teñen dereito a acceder á internet independentemente da súa condición persoal, social, económica ou xeográfica.

2. Garantirase un acceso universal, accesible, de calidade e non discriminatorio para toda a poboación.

3. O acceso á internet de homes e mulleres procurará a superación da fenda de xénero tanto no ámbito persoal como laboral.

4. O acceso á internet procurará a superación da fenda xeracional mediante accións dirixidas á formación e ao acceso ás persoas maiores.

5. A garantía efectiva do dereito de acceso á internet atenderá a realidade específica dos contornos rurais.

6. O acceso á internet deberá garantir condicións de igualdade para as persoas que teñan necesidades especiais.

Artigo 82. *Dereito á seguranza dixital.*

Os usuarios teñen dereito á seguranza das comunicacións que transmitan e reciban a través da internet. Os provedores de servizos da internet informarán os usuarios dos seus dereitos.

Artigo 83. *Dereito á educación dixital.*

1. O sistema educativo garantirá a plena inserción do alumnado na sociedade dixital e a aprendizaxe dun uso dos medios dixitais que sexa seguro e respectuoso coa dignidade humana, cos valores constitucionais, cos dereitos fundamentais e, particularmente, co respecto e garantía da intimidade persoal e familiar e coa protección de datos persoais. As actuacións realizadas neste ámbito terán carácter inclusivo, en particular no que respecta ao alumnado con necesidades educativas especiais.

As administracións educativas deberán incluír no deseño do bloque de materias de libre configuración a competencia dixital a que se refire o punto anterior, así como os elementos relacionados coas situacións de risco derivadas da inadecuada utilización das TIC, con especial atención ás situacións de violencia na rede.

2. O profesorado recibirá as competencias dixitais e a formación necesaria para o ensino e a transmisión dos valores e dereitos referidos no punto anterior.

3. Os plans de estudo dos títulos universitarios, en especial, aqueles que habiliten para o desempeño profesional na formación do alumnado, garantirán a formación no uso e seguranza dos medios dixitais e na garantía dos dereitos fundamentais na internet.

4. As administracións públicas incorporarán aos temarios das probas de acceso aos corpos superiores e a aqueles en que habitualmente se desempeñen funcións que impliquen o acceso a datos persoais materias relacionadas coa garantía dos dereitos dixitais e, en particular, o de protección de datos.

Artigo 84. *Protección dos menores na internet.*

1. Os pais, nais, titores, curadores ou representantes legais procurarán que os menores de idade fagan un uso equilibrado e responsable dos dispositivos dixitais e dos servizos da sociedade da información co fin de garantir o adecuado desenvolvemento da súa personalidade e preservar a súa dignidade e os seus dereitos fundamentais.

2. A utilización ou difusión de imaxes ou información persoal de menores nas redes sociais e servizos da sociedade da información equivalentes que poidan implicar unha intromisión ilexítima nos seus dereitos fundamentais determinará a intervención do Ministerio Fiscal, que instará as medidas cautelares e de protección previstas na Lei orgánica 1/1996, do 15 de xaneiro, de protección xurídica do menor.

Artigo 85. *Dereito de rectificación na internet.*

1. Todos teñen dereito á liberdade de expresión na internet.

2. Os responsables de redes sociais e servizos equivalentes adoptarán protocolos adecuados para posibilitar o exercicio do dereito de rectificación ante os usuarios que difundan contidos que atenten contra o dereito á honra, á intimidade persoal e familiar na internet e o dereito a comunicar ou recibir libremente información veraz, atendendo aos requisitos e procedementos previstos na Lei orgánica 2/1984, do 26 de marzo, reguladora do dereito de rectificación.

Cando os medios de comunicación dixitais deban atender a solicitude de rectificación formulada contra eles, deberán publicar nos seus arquivos dixitais un aviso aclaratorio que

poña de manifesto que a noticia orixinal non reflicte a situación actual do individuo. Este aviso deberá aparecer en lugar visible xunto coa información orixinal.

Artigo 86. Dereito á actualización de informacións nos medios de comunicación dixitais.

Toda persoa ten dereito a solicitar motivadamente dos medios de comunicación dixitais a inclusión dun aviso de actualización suficientemente visible xunto ás noticias que lle concirnan cando a información contida na noticia orixinal non reflicta a súa situación actual como consecuencia de circunstancias que tivesen lugar despois da publicación e lle causen un prexuízo.

En particular, procederá a inclusión do dito aviso cando as informacións orixinais se refiran a actuacións policiais ou xudiciais que se visen afectadas en beneficio do interesado como consecuencia de decisións xudiciais posteriores. Neste caso, o aviso fará referencia á decisión posterior.

Artigo 87. Dereito á intimidade e uso de dispositivos dixitais no ámbito laboral.

1. Os traballadores e os empregados públicos terán dereito á protección da súa intimidade no uso dos dispositivos dixitais postos á súa disposición polo seu empregador.

2. O empregador poderá acceder aos contidos derivados do uso de medios dixitais facilitados aos traballadores para os únicos efectos de controlar o cumprimento das obrigacións laborais ou estatutarias e de garantir a integridade de tales dispositivos.

3. Os empregadores deberán establecer criterios de utilización dos dispositivos dixitais respectando en todo caso os estándares mínimos de protección da súa intimidade, de acordo cos usos sociais e cos dereitos recoñecidos constitucional e legalmente. Na súa elaboración deberán participar os representantes dos traballadores.

O acceso por parte do empregador ao contido de dispositivos dixitais cuxo uso admitise con fins privados requirirá que se especifiquen de modo preciso os usos autorizados e se establezan garantías para preservar a intimidade dos traballadores, tales como, de ser o caso, a determinación dos períodos en que os dispositivos poderán utilizarse para fins privados.

Os traballadores deberán ser informados dos criterios de utilización a que se refire este punto.

Artigo 88. Dereito á desconexión dixital no ámbito laboral.

1. Os traballadores e os empregados públicos terán dereito á desconexión dixital co fin de garantir, fóra do tempo de traballo legal ou convencionalmente establecido, o respecto do seu tempo de descanso, permisos e vacacións, así como da súa intimidade persoal e familiar.

2. As modalidades de exercicio deste dereito atenderán á natureza e ao obxecto da relación laboral, potenciarán o dereito á conciliación da actividade laboral e da vida persoal e familiar e ateranse ao establecido na negociación colectiva ou, na súa falta, ao acordado entre a empresa e os representantes dos traballadores.

3. O empregador, logo de audiencia dos representantes dos traballadores, elaborará unha política interna dirixida a traballadores, incluídos os que ocupen postos directivos, en que se definirán as modalidades de exercicio do dereito á desconexión e as accións de formación e de sensibilización do persoal sobre un uso razoable das ferramentas tecnolóxicas que evite o risco de fatiga informática. En particular, preservase o dereito á desconexión dixital nos supostos de realización total ou parcial do traballo a distancia, así como no domicilio do empregado vinculado ao uso con fins laborais de ferramentas tecnolóxicas.

Artigo 89. *Dereito á intimidade fronte ao uso de dispositivos de videovixilancia e de gravación de sons no lugar de traballo.*

1. Os empregadores poderán tratar as imaxes obtidas a través de sistemas de cámaras ou videocámaras para o exercicio das funcións de control dos traballadores ou dos empregados públicos previstas, respectivamente, no artigo 20.3 do Estatuto dos traballadores e na lexislación de función pública, sempre que estas funcións se exerzan dentro do seu marco legal e cos límites inherentes a el. Os empregadores deberán informar con carácter previo, e de forma expresa, clara e concisa, os traballadores ou os empregados públicos e, de ser o caso, os seus representantes acerca desta medida.

No suposto de que se captase a comisión flagrante dun acto ilícito polos traballadores ou polos empregados públicos, entenderase cumprido o deber de informar cando existise, polo menos, o dispositivo a que se refire o artigo 22.4 desta lei orgánica.

2. En ningún caso se admitirá a instalación de sistemas de gravación de sons nin de videovixilancia en lugares destinados ao descanso ou esparexemento dos traballadores ou dos empregados públicos, tales como vestiarios, aseos, comedores e análogos.

3. A utilización de sistemas similares aos referidos nos puntos anteriores para a gravación de sons no lugar de traballo admitirase unicamente cando resulten relevantes os riscos para a seguranza das instalacións, bens e persoas derivados da actividade que se desenvolva no centro de traballo e sempre respectando o principio de proporcionalidade, o de intervención mínima e as garantías previstas nos puntos anteriores. A supresión dos sons conservados por estes sistemas de gravación realizarase atendendo ao disposto no punto 3 do artigo 22 desta lei.

Artigo 90. *Dereito á intimidade ante a utilización de sistemas de xeolocalización no ámbito laboral.*

1. Os empregadores poderán tratar os datos obtidos a través de sistemas de xeolocalización para o exercicio das funcións de control dos traballadores ou dos empregados públicos previstas, respectivamente, no artigo 20.3 do Estatuto dos traballadores e na lexislación de función pública, sempre que estas funcións se exerzan dentro do seu marco legal e cos límites inherentes a el.

2. Con carácter previo, os empregadores deberán informar de forma expresa, clara e inequívoca os traballadores ou os empregados públicos e, de ser o caso, os seus representantes acerca da existencia e das características destes dispositivos. Igualmente, deberán informalos acerca do posible exercicio dos dereitos de acceso, rectificación, limitación do tratamento e supresión.

Artigo 91. *Dereitos dixitais na negociación colectiva.*

Os convenios colectivos poderán establecer garantías adicionais dos dereitos e liberdades relacionados co tratamento dos datos persoais dos traballadores e coa salvagarda de dereitos dixitais no ámbito laboral.

Artigo 92. *Protección de datos dos menores na internet.*

Os centros educativos e calquera persoa física ou xurídica que desenvolvan actividades en que participen menores de idade garantirán a protección do interese superior do menor e os seus dereitos fundamentais, especialmente o dereito á protección de datos persoais, na publicación ou difusión dos seus datos persoais a través de servizos da sociedade da información.

Cando a dita publicación ou difusión vaia ter lugar a través de servizos de redes sociais ou servizos equivalentes, deberán contar co consentimento do menor ou dos seus representantes legais, conforme o prescrito no artigo 7 desta lei orgánica.

Artigo 93. *Dereito ao esquecemento nas buscas da internet.*

1. Toda persoa ten dereito a que os motores de busca na internet eliminen das listas de resultados que se obtivesen tras unha busca efectuada a partir do seu nome os enlaces publicados que conteñan información relativa a esa persoa cando sexan inadecuados, inexactos, non pertinentes, non actualizados ou excesivos ou se convertesen en tales polo transcurso do tempo, tendo en conta os fins para os cales se recolleron ou trataron, o tempo transcorrido e a natureza e interese público da información.

Do mesmo modo deberá procederse cando as circunstancias persoais que, de ser o caso, invocase o afectado evidenciasen a prevalencia dos seus dereitos sobre o mantemento dos enlaces polo servizo de busca na internet.

Este dereito subsistirá mesmo cando sexa lícita a conservación da información publicada no sitio web a que se dirixise o enlace e non se realizase o seu borrado previo ou simultáneo.

2. O exercicio do dereito a que se refire este artigo non impedirá o acceso á información publicada no sitio web a través da utilización doutros criterios de busca distintos do nome de quen exercese o dereito.

Artigo 94. *Dereito ao esquecemento en servizos de redes sociais e servizos equivalentes.*

1. Toda persoa ten dereito a que sexan suprimidos, pola súa simple solicitude, os datos persoais que facilitase para seren publicados por servizos de redes sociais e servizos da sociedade da información equivalentes.

2. Toda persoa ten dereito a que sexan suprimidos os datos persoais que lle concirnan e que fosen facilitados por terceiros para a súa publicación polos servizos de redes sociais e servizos da sociedade da información equivalentes cando sexan inadecuados, inexactos, non pertinentes, non actualizados ou excesivos ou se convertesen en tales polo transcurso do tempo, tendo en conta os fins para os cales se recolleron ou trataron, o tempo transcorrido e a natureza e interese público da información.

Do mesmo modo, deberanse suprimir os ditos datos cando as circunstancias persoais que, de ser o caso, invocase o afectado evidenciasen a prevalencia dos seus dereitos sobre o mantemento dos datos por parte do servizo.

Exceptúanse do disposto neste punto os datos que facilitasen persoas físicas no exercicio de actividades persoais ou domésticas.

3. En caso de que o dereito o exercese un afectado respecto de datos que fosen facilitados ao servizo, por el ou por terceiros, durante a súa minoría de idade, o prestador deberá suprimilos sen dilación pola súa simple solicitude, sen necesidade de que concorran as circunstancias mencionadas no punto 2.

Artigo 95. *Dereito de portabilidade en servizos de redes sociais e servizos equivalentes.*

Os usuarios de servizos de redes sociais e de servizos da sociedade da información equivalentes terán dereito a recibir e a transmitir os contidos que facilitasen aos prestadores de tales servizos, así como a que os prestadores os transmitan directamente a outro prestador designado polo usuario, sempre que sexa tecnicamente posible.

Os prestadores poderán conservar, sen difundila a través da internet, copia dos contidos cando tal conservación sexa necesaria para o cumprimento dunha obrigaición legal.

Artigo 96. *Dereito ao testamento dixital.*

1. O acceso a contidos xestionados por prestadores de servizos da sociedade da información sobre persoas falecidas rexeráse polas seguintes regras:

a) As persoas vinculadas ao falecido por razóns familiares ou de feito, así como os seus herdeiros, poderán dirixirse aos prestadores de servizos da sociedade da información co obxecto de acceder aos ditos contidos e impartirilles as instrucións que consideren oportunas sobre a súa utilización, destino ou supresión.

Como excepción, as persoas mencionadas non poderán acceder aos contidos do causante nin solicitar a súa modificación ou eliminación, cando a persoa falecida o prohibise expresamente ou así o estableza unha lei. Esta prohibición non afectará o dereito dos herdeiros a accederen aos contidos que puidesen formar parte do patrimonio relicto.

b) O testamenteiro, así como aquela persoa ou institución que o falecido designase expresamente para iso, tamén poderá solicitar, consonte as instrucións recibidas, o acceso aos contidos con vistas a dar cumprimento a tales instrucións.

c) En caso de persoas falecidas menores de idade, estas facultades poderán exercerlas tamén os seus representantes legais ou, no marco das súas competencias, o Ministerio Fiscal, que poderá actuar de oficio ou por instancia de calquera persoa física ou xurídica interesada.

d) En caso de falecemento de persoas con discapacidade, estas facultades poderá exercerlas tamén, ademais de quen sinala a letra anterior, quen fose designado para o exercicio de funcións de apoio se tales facultades se entenden comprendidas nas medidas de apoio prestadas polo designado.

2. As persoas lexitimadas no punto anterior poderán decidir acerca do mantemento ou eliminación dos perfís persoais de persoas falecidas en redes sociais ou servizos equivalentes, a menos que o falecido decidise acerca desta circunstancia; neste caso observaranse as súas instrucións.

O responsable do servizo ao cal se lle comunique, consonte o parágrafo anterior, a solicitude de eliminación do perfil, deberá facelo sen dilación.

3. Mediante real decreto estableceranse os requisitos e as condicións para acreditar a validez e a vixencia dos mandatos e instrucións e, de ser o caso, o seu rexistro, que poderá coincidir co previsto no artigo 3 desta lei orgánica.

4. O establecido neste artigo en relación coas persoas falecidas nas comunidades autónomas con dereito civil, foral ou especial, propio rexeráse polo establecido por estas dentro do seu ámbito de aplicación.

Artigo 97. *Políticas de impulso dos dereitos dixitais.*

1. O Goberno, en colaboración coas comunidades autónomas, elaborará un plan de acceso á internet cos seguintes obxectivos:

a) superar as fendas dixitais e garantir o acceso á internet de colectivos vulnerables ou con necesidades especiais e de contornos familiares e sociais economicamente desfavorecidos mediante, entre outras medidas, un bono social de acceso á internet;

b) impulsar a existencia de espazos de conexión de acceso público;

c) fomentar medidas educativas que promovan a formación en competencias e habilidades dixitais básicas de persoas e colectivos en risco de exclusión dixital e a capacidade de todas as persoas para realizar un uso autónomo e responsable da internet e das tecnoloxías dixitais.

2. Así mesmo, aprobarase un plan de actuación dirixido a promover as accións de formación, difusión e concienciación necesarias para lograr que os menores de idade fagan un uso equilibrado e responsable dos dispositivos dixitais e das redes sociais e dos servizos da sociedade da información equivalentes da internet coa finalidade de garantir o seu adecuado desenvolvemento da personalidade e de preservar a súa dignidade e dereitos fundamentais.

3. O Goberno presentará un informe anual ante a comisión parlamentaria correspondente do Congreso dos Deputados en que se dará conta da evolución dos dereitos, garantías e mandatos recollidos no presente título e das medidas necesarias para promover o seu impulso e efectividade.

Disposición adicional primeira. *Medidas de seguranza no ámbito do sector público.*

1. O Esquema nacional de seguranza incluírá as medidas que deban implantarse en caso de tratamento de datos persoais para evitar a súa perda, alteración ou acceso non autorizado, adaptando os criterios de determinación do risco no tratamento dos datos ao establecido no artigo 32 do Regulamento (UE) 2016/679.

2. Os responsables enumerados no artigo 77.1 desta lei orgánica deberán aplicar aos tratamentos de datos persoais as medidas de seguranza que correspondan das previstas no Esquema nacional de seguranza, así como impulsar un grao de implementación de medidas equivalentes nas empresas ou fundacións vinculadas a eles suxeitas ao dereito privado.

Nos casos en que un terceiro preste un servizo en réxime de concesión, encomenda de xestión ou contrato, as medidas de seguranza corresponderanse coas da Administración pública de orixe e axustaranse ao Esquema nacional de seguranza.

Disposición adicional segunda. *Protección de datos e transparencia e acceso á información pública.*

A publicidade activa e o acceso á información pública regulados polo título I da Lei 19/2013, do 9 de decembro, de transparencia, acceso á información pública e bo goberno, así como as obrigacións de publicidade activa establecidas pola lexislación autonómica, someteranse, cando a información conteña datos persoais, ao disposto nos artigos 5.3 e 15 da Lei 19/2013, no Regulamento (UE) 2016/679 e na presente lei orgánica.

Disposición adicional terceira. *Cómputo de prazos.*

Os prazos establecidos no Regulamento (UE) 2016/679 ou nesta lei orgánica, con independencia de que se refiran a relacións entre particulares ou con entidades do sector público, rexeranse polas seguintes regras:

a) Cando os prazos se sinalen por días, enténdese que estes son hábiles, exclúense do cómputo os sábados, os domingos e os declarados festivos.

b) Se o prazo se fixa en semanas, concluirá o mesmo día da semana en que se produciu o feito que determina a súa iniciación na semana de vencemento.

c) Se o prazo se fixa en meses ou anos, concluirá o mesmo día en que se produciu o feito que determina a súa iniciación no mes ou ano de vencemento. Se no mes de vencemento non hai día equivalente a aquel en que comeza o cómputo, entenderase que o prazo remata o último día do mes.

d) Cando o último día do prazo sexa inhábil, entenderase prorrogado ao primeiro día hábil seguinte.

Disposición adicional cuarta. *Procedemento en relación coas competencias atribuídas á Axencia Española de Protección de Datos por outras leis.*

O disposto no título VIII e nas súas normas de desenvolvemento será de aplicación aos procedementos que a Axencia Española de Protección de Datos deba tramitar en exercicio das competencias que lle sexan atribuídas por outras leis.

Disposición adicional quinta. *Autorización xudicial en relación con decisións da Comisión Europea en materia de transferencia internacional de datos.*

1. Cando unha autoridade de protección de datos considerase que unha decisión da Comisión Europea en materia de transferencia internacional de datos, de cuxa validez dependa a resolución dun procedemento concreto, infrinxe o disposto no Regulamento (UE) 2016/679, menoscabando o dereito fundamental á protección de datos, acordará inmediatamente a suspensión do procedemento, co fin de solicitar do órgano xudicial autorización para declaralo así no seo do procedemento de que estea coñecendo. Esta

suspensión deberá ser confirmada, modificada ou levantada no acordo de admisión ou inadmisión a trámite da solicitude da autoridade de protección de datos dirixida ao tribunal competente.

As decisións da Comisión Europea a que pode resultar de aplicación esta vía son:

- a) aquelas que declaren o nivel adecuado de protección dun terceiro país ou organización internacional, en virtude do artigo 45 do Regulamento (UE) 2016/679;
- b) aquelas polas cales se aprobasen cláusulas tipo de protección de datos para realizar transferencias internacionais de datos, ou
- c) aquelas que declaren a validez dos códigos de conduta para tal efecto.

2. A autorización a que se refire esta disposición soamente poderá ser concedida se, logo da formulación de cuestión pre-xudicial de validez nos termos do artigo 267 do Tratado de funcionamento da Unión Europea, a decisión da Comisión Europea cuestionada fose declarada inválida polo Tribunal de Xustiza da Unión Europea.

Disposición adicional sexta. *Incorporación de débedas a sistemas de información crediticia.*

Non se incorporarán aos sistemas de información crediticia a que se refire o artigo 20.1 desta lei orgánica débedas en que a contía do principal sexa inferior a cincuenta euros.

O Goberno, mediante real decreto, poderá actualizar esta contía.

Disposición adicional sétima. *Identificación dos interesados nas notificacións por medio de anuncios e publicacións de actos administrativos.*

1. Cando sexa necesaria a publicación dun acto administrativo que conteña datos persoais do afectado, este identificarase mediante o seu nome e apelidos, e engadirá catro cifras numéricas aleatorias do documento nacional de identidade, número de identidade de estranxeiro, pasaporte ou documento equivalente. Cando a publicación se refira a unha pluralidade de afectados, estas cifras aleatorias deberán alternarse.

Cando se trate da notificación por medio de anuncios, particularmente nos supostos a que se refire o artigo 44 da Lei 39/2015, do 1 de outubro, do procedemento administrativo común das administracións públicas, identificarase o afectado exclusivamente mediante o número completo do seu documento nacional de identidade, número de identidade de estranxeiro, pasaporte ou documento equivalente.

Cando o afectado careza de calquera dos documentos mencionados nos dous parágrafos anteriores, identificarase unicamente mediante o seu nome e apelidos. En ningún caso debe publicarse o nome e apelidos de maneira conxunta co número completo do documento nacional de identidade, número de identidade de estranxeiro, pasaporte ou documento equivalente.

2. Co fin de previr riscos para vítimas de violencia de xénero, o Goberno impulsará a elaboración dun protocolo de colaboración que defina procedementos seguros de publicación e notificación de actos administrativos, coa participación dos órganos con competencia na materia.

Disposición adicional oitava. *Potestade de verificación das administracións públicas.*

Cando se formulen solicitudes por calquera medio en que o interesado declare datos persoais que consten en poder das administracións públicas, o órgano destinatario da solicitude poderá efectuar, no exercicio das súas competencias, as verificacións necesarias para comprobar a exactitude dos datos.

Disposición adicional novena. *Tratamento de datos persoais en relación coa notificación de incidentes de seguranza.*

Cando, de conformidade co disposto na lexislación nacional que resulte de aplicación, deban notificarse incidentes de seguranza, as autoridades públicas competentes, equipos de resposta a emerxencias informáticas (CERT), equipos de resposta a incidentes de seguranza informática (CSIRT), os provedores de redes e servizos de comunicacións electrónicas e os provedores de tecnoloxías e servizos de seguranza poderán tratar os datos persoais contidos en tales notificacións, exclusivamente durante o tempo e alcance necesarios para a súa análise, detección, protección e resposta ante incidentes e adoptando as medidas de seguranza adecuadas e proporcionadas ao nivel de risco determinado.

Disposición adicional décima. *Comunicacións de datos polos suxeitos enumerados no artigo 77.1.*

Os responsables enumerados no artigo 77.1 desta lei orgánica poderán comunicar os datos persoais que lles sexan solicitados por suxeitos de dereito privado cando contén co consentimento dos afectados ou aprecien que concorre nos solicitantes un interese lexítimo que prevaleza sobre os dereitos e intereses dos afectados, conforme o establecido no artigo 6.1.f) do Regulamento (UE) 2016/679.

Disposición adicional décimo primeira. *Privacidade nas comunicacións electrónicas.*

O disposto na presente lei orgánica entenderase sen prexuízo da aplicación das normas de dereito interno e da Unión Europea reguladoras da privacidade no sector das comunicacións electrónicas, sen impor obrigacións adicionais ás persoas físicas ou xurídicas en materia de tratamento no marco da prestación de servizos públicos de comunicacións electrónicas en redes públicas de comunicación en ámbitos en que estean suxeitas a obrigacións específicas establecidas nas ditas normas.

Disposición adicional décimo segunda. *Disposicións específicas aplicables aos tratamentos dos rexistros de persoal do sector público.*

1. Os tratamentos dos rexistros de persoal do sector público entenderanse realizados no exercicio de poderes públicos conferidos aos seus responsables, de acordo co previsto no artigo 6.1.e) do Regulamento (UE) 2016/679.

2. Os rexistros de persoal do sector público poderán tratar datos persoais relativos a infraccións e condenas penais e infraccións e sancións administrativas, limitándose aos datos estritamente necesarios para o cumprimento dos seus fins.

3. De acordo co previsto no artigo 18.2 do Regulamento (UE) 2016/679, e por consideralo unha razón de interese público importante, os datos cuxo tratamento se limitase en virtude do artigo 18.1 do citado regulamento, poderán ser obxecto de tratamento cando sexa necesario para o desenvolvemento dos procedementos de persoal.

Disposición adicional décimo terceira. *Transferencias internacionais de datos tributarios.*

As transferencias de datos tributarios entre o Reino de España e outros Estados ou entidades internacionais ou supranacionais regularanse polos termos e cos límites establecidos na normativa sobre asistencia mutua entre os Estados da Unión Europea, ou no marco dos convenios para evitar a dobre imposición ou doutros convenios internacionais, así como polas normas sobre a asistencia mutua establecidas no capítulo VI do título III da Lei 58/2003, do 17 de decembro, xeral tributaria.

Disposición adicional décimo cuarta. *Normas ditadas en desenvolvemento do artigo 13 da Directiva 95/46/CE.*

As normas ditadas en aplicación do artigo 13 da Directiva 95/46/CE do Parlamento Europeo e do Consello, do 24 de outubro de 1995, relativa á protección das persoas físicas no que respecta ao tratamento de datos persoais e á libre circulación destes datos, que entrasen en vigor con anterioridade ao 25 de maio de 2018 e, en particular, os artigos 23 e 24 da Lei orgánica 15/1999, do 13 de decembro, de protección de datos de carácter persoal, seguen vixentes mentres non sexan expresamente modificados, substituídos ou derogados.

Disposición adicional décimo quinta. *Requirimento de información por parte da Comisión Nacional do Mercado de Valores.*

Cando non puidese obter por outros medios a información necesaria para realizar os seus labores de supervisión ou inspección, a Comisión Nacional do Mercado de Valores poderá obter, dos operadores que presten servizos de comunicacións electrónicas dispoñibles ao público e dos prestadores de servizos da sociedade da información, os datos que consten no seu poder relativos á comunicación electrónica ou servizo da sociedade da información proporcionados por tales prestadores que sexan distintos ao seu contido e resulten imprescindibles para o exercicio dos ditos labores.

A cesión destes datos requirirá a obtención previa de autorización xudicial outorgada conforme as normas procesuais.

Quedan excluídos do previsto neste punto os datos de tráfico que os operadores estivesen tratando coa exclusiva finalidade de dar cumprimento ás obrigacións previstas na Lei 25/2007, do 18 de outubro, de conservación de datos relativos ás comunicacións electrónicas e ás redes públicas de comunicacións.

Disposición adicional décimo sexta. *Prácticas agresivas en materia de protección de datos.*

Para os efectos previstos no artigo 8 da Lei 3/1991, do 10 de xaneiro, de competencia desleal, considéranse prácticas agresivas as seguintes:

a) Actuar con intención de suplantar a identidade da Axencia Española de Protección de Datos ou dunha autoridade autonómica de protección de datos na realización de calquera comunicación aos responsables e aos encargados dos tratamentos ou aos interesados.

b) Xerar a aparencia de que se está actuando en nome, por conta ou en colaboración coa Axencia Española de Protección de Datos ou cunha autoridade autonómica de protección de datos na realización de calquera comunicación aos responsables e aos encargados dos tratamentos en que a remitente ofreza os seus produtos ou servizos.

c) Realizar prácticas comerciais en que se coarte o poder de decisión dos destinatarios mediante a referencia á posible imposición de sancións por incumprimento da normativa de protección de datos persoais.

d) Ofrecer calquera tipo de documento polo cal se pretenda crear unha aparencia de cumprimento das disposicións de protección de datos de forma complementaria á realización de accións formativas sen ter levado a cabo as actuacións necesarias para verificar que tal cumprimento se produce efectivamente.

e) Asumir, sen designación expresa do responsable ou do encargado do tratamento, a función de delegado de protección de datos e comunicarse en tal condición coa Axencia Española de Protección de Datos ou coas autoridades autonómicas de protección de datos.

Disposición adicional décimo sétima. *Tratamentos de datos de saúde.*

1. Están amparados nas letras g), h), i) e j) do artigo 9.2 do Regulamento (UE) 2016/679 os tratamentos de datos relacionados coa saúde e de datos xenéticos que estean regulados nas seguintes leis e nas súas disposicións de desenvolvemento:

- a) A Lei 14/1986, do 25 de abril, xeral de sanidade.
- b) A Lei 31/1995, do 8 de novembro, de prevención de riscos laborais.
- c) A Lei 41/2002, do 14 de novembro, básica reguladora da autonomía do paciente e de dereitos e obrigacións en materia de información e documentación clínica.
- d) A Lei 16/2003, do 28 de maio, de cohesión e calidade do Sistema nacional de saúde.
- e) A Lei 44/2003, do 21 de novembro, de ordenación das profesións sanitarias.
- f) A Lei 14/2007, do 3 de xullo, de investigación biomédica.
- g) A Lei 33/2011, do 4 de outubro, xeral de saúde pública.
- h) A Lei 20/2015, do 14 de xullo, de ordenación, supervisión e solvencia das entidades aseguradoras e reaseguradoras.
- i) O texto refundido da Lei de garantías e uso racional dos 105 medicamentos e produtos sanitarios, aprobado polo Real decreto legislativo 1/2015, do 24 de xullo.
- j) O texto refundido da Lei xeral de dereitos das persoas con discapacidade e da súa inclusión social, aprobado polo Real decreto legislativo 1/2013, do 29 de novembro.

2. O tratamento de datos na investigación en saúde rexeráse polos seguintes criterios:

- a) O interesado ou, de ser o caso, o seu representante legal poderá outorgar o consentimento para o uso dos seus datos con fins de investigación en saúde e, en particular, a biomédica. Tales finalidades poderán abranger categorías relacionadas con áreas xerais vinculadas a unha especialidade médica ou investigadora.
- b) As autoridades sanitarias e institucións públicas con competencias en vixilancia da saúde pública poderán levar a cabo estudos científicos sen o consentimento dos afectados en situacións de excepcional relevancia e gravidade para a saúde pública.
- c) Considerarase lícita e compatible a reutilización de datos persoais con fins de investigación en materia de saúde e biomédica cando, obtido o consentimento para unha finalidade concreta, se utilicen os datos para finalidades ou áreas de investigación relacionadas coa área en que se integrase cientificamente o estudo inicial.

En tales casos, os responsables deberán publicar a información establecida polo artigo 13 do Regulamento (UE) 2016/679 do Parlamento Europeo e do Consello, do 27 de abril de 2016, relativo á protección das persoas físicas no que respecta ao tratamento dos seus datos persoais e á libre circulación destes datos, nun lugar facilmente accesible da páxina web corporativa do centro onde se realice a investigación ou estudo clínico e, de ser o caso, na do promotor, e notificar a existencia desta información por medios electrónicos aos afectados. Cando estas carezan de medios para acceder a tal información, poderán solicitar a súa remisión noutro formato.

Para os tratamentos previstos nesta letra, requirirase informe previo favorable do Comité de Ética da Investigación.

d) Considérase lícito o uso de datos persoais pseudonimizados con fins de investigación en saúde e, en particular, biomédica.

O uso de datos persoais pseudonimizados con fins de investigación en saúde pública e biomédica requirirá:

1.º Unha separación técnica e funcional entre o equipo investigador e aqueles que realicen a pseudonimización e conserven a información que posibilite a reidentificación.

2.º Que os datos pseudonimizados unicamente sexan accesibles ao equipo de investigación cando:

- i) Exista un compromiso expreso de confidencialidade e de non realizar ningunha actividade de reidentificación.
- ii) Se adopten medidas de seguranza específicas para evitar a reidentificación e o acceso de terceiros non autorizados.

Poderanse reidentificar os datos na súa orixe cando, con motivo dunha investigación que utilice datos pseudonimizados, se aprecie a existencia dun perigo real e concreto para a seguranza ou saúde dunha persoa ou grupo de persoas, ou unha ameaza grave para os seus dereitos, ou cando sexa necesaria para garantir unha adecuada asistencia sanitaria.

e) Cando se traten datos persoais con fins de investigación en saúde e, en particular, a biomédica, para os efectos do artigo 89.2 do Regulamento (UE) 2016/679, poderán exceptuarse os dereitos dos afectados previstos nos artigos 15, 16, 18 e 21 do Regulamento (UE) 2016/679 cando:

- 1.º Os citados dereitos se exerzan directamente ante os investigadores ou centros de investigación que utilicen datos anonimizados ou pseudonimizados.
- 2.º O exercicio de tales dereitos se refira aos resultados da investigación.
- 3.º A investigación teña por obxecto un interese público esencial relacionado coa seguranza do Estado, a defensa, a seguranza pública ou outros obxectivos importantes de interese público xeral, sempre que neste último caso a excepción estea expresamente recollida por unha norma con rango de lei.

f) Cando, conforme o previsto polo artigo 89 do Regulamento (UE) 2016/679, se leve a cabo un tratamento con fins de investigación en saúde pública e, en particular, biomédica procederase a:

- 1.º Realizar unha avaliación de impacto que determine os riscos derivados do tratamento nos supostos previstos no artigo 35 do Regulamento (UE) 2016/679 ou nos establecidos pola autoridade de control. Esta avaliación incluírá de modo específico os riscos de reidentificación vinculados á anonimización ou pseudonimización dos datos.
- 2.º Someter a investigación científica ás normas de calidade e, de ser o caso, ás directrices internacionais sobre boa práctica clínica.
- 3.º Adoptar, de ser o caso, medidas dirixidas a garantir que os investigadores non acceden a datos de identificación dos interesados.
- 4.º Designar un representante legal establecido na Unión Europea, conforme o artigo 74 do Regulamento (UE) 536/2014, se o promotor dun ensaio clínico non está establecido na Unión Europea. Este representante legal poderá coincidir co previsto no artigo 27.1 do Regulamento (UE) 2016/679.

g) O uso de datos persoais pseudonimizados con fins de investigación en saúde pública e, en particular, biomédica deberá ser sometido ao informe previo do comité de ética da investigación previsto na normativa sectorial.

Na falta da existencia do mencionado comité, a entidade responsable da investigación requirirá informe previo do delegado de protección de datos ou, na súa falta, dun experto cos coñecementos previos no artigo 37.5 do Regulamento (UE) 2016/679.

h) No prazo máximo dun ano desde a entrada en vigor desta lei, os comités de ética da investigación, no ámbito da saúde, biomédico ou do medicamento, deberán integrar entre os seus membros un delegado de protección de datos ou, na súa falta, un experto con coñecementos suficientes do Regulamento (UE) 2016/679 cando se ocupen de actividades de investigación que comporten o tratamento de datos persoais ou de datos pseudonimizados ou anonimizados.

Disposición adicional décimo oitava. *Criterios de seguranza.*

A Axencia Española de Protección de Datos desenvolverá, coa colaboración, cando sexa precisa, de todos os axentes implicados, as ferramentas, guías, directrices e orientacións que resulten precisas para dotar os profesionais, microempresas e pequenas e medianas empresas de pautas adecuadas para o cumprimento das obrigacións de responsabilidade activa establecidas no título IV do Regulamento (UE) 2016/679 e no título V desta lei orgánica.

Disposición adicional décimo novena. *Dereitos dos menores ante a internet.*

No prazo dun ano desde a entrada en vigor desta lei orgánica, o Goberno remitirá ao Congreso dos Deputados un proxecto de lei dirixido especificamente a garantir os dereitos dos menores ante o impacto da internet, co fin de garantir a súa seguranza e loitar contra a discriminación e a violencia que se exerce sobre eles mediante as novas tecnoloxías.

Disposición adicional vixésima. *Especialidades do réxime xurídico da Axencia Española de Protección de Datos.*

1. Non será de aplicación á Axencia Española de Protección de Datos o artigo 50.2.c) da Lei 40/2015, do 1 de outubro, de réxime xurídico do sector público.

2. A Axencia Española de Protección de Datos poderase adherir aos sistemas de contratación centralizada establecidos polas administracións públicas e participar na xestión compartida de servizos comúns prevista no artigo 85 da Lei 40/2015, do 1 de outubro, de réxime xurídico do sector público.

Disposición adicional vixésimo primeira. *Educación dixital.*

As administracións educativas darán cumprimento ao mandato contido no parágrafo segundo do punto 1 do artigo 83 desta lei orgánica no prazo dun ano contado desde a súa entrada en vigor.

Disposición adicional vixésimo segunda. *Acceso aos arquivos públicos e eclesiásticos.*

As autoridades públicas competentes facilitarán o acceso aos arquivos públicos e eclesiásticos en relación cos datos que se soliciten con ocasión de investigacións policiais ou xudiciais de persoas desaparecidas, e as institucións ou congregacións relixiosas ás cales se lles realicen as peticións de acceso deberán atender as solicitudes con prontitude e dilixencia.

Disposición transitoria primeira. *Estatuto da Axencia Española de Protección de Datos.*

1. O Estatuto da Axencia Española de Protección de Datos, aprobado polo Real decreto 428/1993, do 26 de marzo, continuará vixente no que non se opoña ao establecido no título VIII desta lei orgánica.

2. O disposto nos puntos 2, 3 e 5 do artigo 48 e no artigo 49 desta lei orgánica aplicarase unha vez que finalice o mandato de quen teña a condición de director da Axencia Española de Protección de Datos no momento da súa entrada en vigor.

Disposición transitoria segunda. *Códigos tipo inscritos nas autoridades de protección de datos conforme a Lei orgánica 15/1999, do 13 de decembro, de protección de datos de carácter persoal.*

Os promotores dos códigos tipo inscritos no rexistro da Axencia Española de Protección de Datos ou nas autoridades autonómicas de protección de datos deberán adaptar o seu contido ao disposto no artigo 40 do Regulamento (UE) 2016/679 no prazo dun ano contado desde a entrada en vigor desta lei orgánica.

Se, transcorrido o dito prazo, non se solicitase a aprobación prevista no artigo 38.4 desta lei orgánica, cancelárase a inscrición e comunicáraselles aos seus promotores.

Disposición transitoria terceira. *Réxime transitorio dos procedementos.*

1. Os procedementos xa iniciados no momento da entrada en vigor desta lei orgánica rexeranse pola normativa anterior, salvo que esta lei orgánica conteña disposicións máis favorables para o interesado.

2. O disposto no punto anterior será, así mesmo, de aplicación aos procedementos respecto dos cales xa se iniciasen as actuacións previas a que se refire a sección 2.ª do capítulo III do título IX do Regulamento de desenvolvemento da Lei orgánica 15/1999, do 13 de decembro, de protección de datos de carácter persoal, aprobado polo Real decreto 1720/2007, do 21 de decembro.

Disposición transitoria cuarta. *Tratamentos sometidos á Directiva (UE) 2016/680.*

Os tratamentos sometidos á Directiva (UE) 2016/680 do Parlamento Europeo e do Consello, do 27 de abril de 2016, relativa á protección das persoas físicas no que respecta ao tratamento de datos persoais por parte das autoridades competentes para fins de prevención, investigación, detección ou axuízamento de infraccións penais ou de execución de sancións penais, e á libre circulación dos ditos datos, e pola que se derroga a Decisión marco 2008/977/JAI do Consello, continuarán rexéndose pola Lei orgánica 15/1999, do 13 de decembro, e en particular polo artigo 22 e polas súas disposicións de desenvolvemento, mentres non entre en vigor a norma que traspoña ao dereito español o disposto na citada directiva.

Disposición transitoria quinta. *Contratos de encargado do tratamento.*

Os contratos de encargado do tratamento subscritos con anterioridade ao 25 de maio de 2018 ao abeiro do disposto no artigo 12 da Lei orgánica 15/1999, do 13 de decembro, de protección de datos de carácter persoal, manterán a súa vixencia até a data de vencemento sinalada neles e, en caso de terse pactado de forma indefinida, até o 25 de maio de 2022.

Durante eses prazos calquera das partes lle poderá exixir á outra a modificación do contrato co fin de que este resulte conforme o disposto no artigo 28 do Regulamento (UE) 2016/679 e no capítulo II do título V desta lei orgánica.

Disposición transitoria sexta. *Reutilización con fins de investigación en materia de saúde e biomédica de datos persoais recollidos con anterioridade á entrada en vigor desta lei orgánica.*

Considerarase lícita e compatible a reutilización con fins de investigación en saúde e biomédica de datos persoais recollidos lícitamente con anterioridade á entrada en vigor desta lei orgánica cando conorra algunha das circunstancias seguintes:

- a) Que tales datos persoais se utilicen para a finalidade concreta para a cal se prestou consentimento.
- b) Que, unha vez obtido o consentimento para unha finalidade concreta, se utilicen tales datos para finalidades ou áreas de investigación relacionadas coa especialidade médica ou investigadora en que se integrase cientificamente o estudo inicial.

Disposición derogatoria única. *Derrogación normativa.*

1. Sen prexuízo do previsto na disposición adicional décimo cuarta e na disposición transitoria cuarta, queda derogada a Lei orgánica 15/1999, do 13 de decembro, de protección de datos de carácter persoal.

2. Queda derogado o Real decreto lei 5/2018, do 27 de xullo, de medidas urxentes para a adaptación do dereito español á normativa da Unión Europea en materia de protección de datos.

3. Así mesmo, quedan derogadas cantas disposicións de igual ou inferior rango contradigan, se opoñan ou resulten incompatibles co disposto no Regulamento (UE) 2016/679 e na presente lei orgánica.

Disposición derradeira primeira. *Natureza da presente lei.*

A presente lei ten o carácter de lei orgánica.

Non obstante, teñen carácter de lei ordinaria:

- O título IV,
- o título VII, salvo os artigos 52 e 53, que teñen carácter orgánico,
- o título VIII,
- o título IX,
- os artigos 79, 80, 81, 82, 88, 95, 96 e 97 do título X,
- as disposicións adicionais, salvo a disposición adicional segunda e a disposición adicional décimo sétima, que teñen carácter orgánico,
 - as disposicións transitorias,
 - e as disposicións derradeiras, salvo as disposicións derradeiras primeira, segunda, terceira, cuarta, oitava, décima e décimo sexta, que teñen carácter orgánico.

Disposición derradeira segunda. *Título competencial.*

1. Esta lei orgánica dítase ao abeiro do artigo 149.1.1.^a da Constitución, que atribúe ao Estado a competencia exclusiva para regular as condicións básicas que garantan a igualdade de todos os españois no exercicio dos dereitos e no cumprimento dos deberes constitucionais.

2. O capítulo I do título VII, o título VIII, a disposición adicional cuarta e a disposición transitoria primeira só serán de aplicación á Administración xeral do Estado e aos seus organismos públicos.

3. Os artigos 87 a 90 dítanse ao abeiro da competencia exclusiva que o artigo 149.1.7.^a e 18.ª da Constitución reserva ao Estado en materia de lexislación laboral e bases do réxime estatutario dos funcionarios públicos, respectivamente.

4. A disposición adicional quinta e as disposicións derradeiras sétima e sexta dítanse ao abeiro da competencia que o artigo 149.1.6.^a da Constitución atribúe ao Estado en materia de lexislación procesual.

5. A disposición adicional terceira dítase ao abeiro do artigo 149.1.18.^a da Constitución.

6. O artigo 96 dítase ao abeiro do artigo 149.1.8.^a da Constitución.

Disposición derradeira terceira. *Modificación da Lei orgánica 5/1985, do 19 de xuño, do réxime electoral xeral.*

Modifícase a Lei orgánica 5/1985, do 19 de xuño, do réxime electoral xeral, que queda redactada como segue:

Un. O punto 3 do artigo trinta e nove queda redactado como segue:

«3. Dentro do prazo anterior, calquera persoa poderá formular reclamación dirixida á delegación provincial da Oficina do Censo Electoral sobre os seus datos censuais, ben que só se poderán ter en conta as que se refiran á rectificación de erros nos datos persoais, aos cambios de domicilio dentro dunha mesma circunscrición ou á non inclusión do reclamante en ningunha sección do censo da circunscrición pese a ter dereito a iso. Tamén serán atendidas as solicitudes dos electores que se opoñan á súa inclusión nas copias do censo electoral que se lles

faciliten aos representantes das candidaturas para realizar envíos postais de propaganda electoral. Non se terán en conta para a elección convocada as que reflectan un cambio de residencia dunha circunscrición a outra realizado con posterioridade á data de peche do censo para cada elección, que deberán exercer o seu dereito na sección correspondente ao seu domicilio anterior.»

Dous. Engádesse un novo artigo cincuenta e oito bis, co contido seguinte:

«Artigo cincuenta e oito bis. *Utilización de medios tecnolóxicos e datos persoais nas actividades electorais.*

1. A recompilación de datos persoais relativos ás opinións políticas das persoas que leven a cabo os partidos políticos no marco das súas actividades electorais estará amparada no interese público unicamente cando se ofrezan garantías adecuadas.

2. Os partidos políticos, as coalicións e as agrupacións electorais poderán utilizar datos persoais obtidos en páxinas web e noutras fontes de acceso público para realizar actividades políticas durante o período electoral.

3. O envío de propaganda electoral por medios electrónicos ou sistemas de mensaxaría e a contratación de propaganda electoral en redes sociais ou medios equivalentes non terán a consideración de actividade ou comunicación comercial.

4. As actividades divulgativas anteriormente referidas identificarán de modo destacado a súa natureza electoral.

5. Facilitaráselle ao destinatario un modo sinxelo e gratuíto do exercicio do dereito de oposición.»

Disposición derradeira cuarta. *Modificación da Lei orgánica 6/1985, do 1 de xullo, do poder xudicial.*

Modifícase a Lei orgánica, 6/1985, do 1 de xullo, do poder xudicial, nos seguintes termos:

Un. Engádesse un punto terceiro ao artigo 58, coa seguinte redacción:

«Artigo 58.

Terceiro. Da solicitude de autorización para a declaración prevista na disposición adicional quinta da Lei orgánica de protección de datos persoais e garantía dos dereitos dixitais, cando tal solicitude a formule o Consello Xeral do Poder Xudicial.»

Dous. Engádesse unha letra f) ao artigo 66, coa seguinte redacción:

«Artigo 66.

f) Da solicitude de autorización para a declaración prevista na disposición adicional quinta da Lei orgánica de protección de datos persoais e garantía dos dereitos dixitais, cando tal solicitude a formule a Axencia Española de Protección de Datos.»

Tres. Engádesse unha letra k) ao punto 1 e un novo punto 7 ao artigo 74, coa seguinte redacción:

«Artigo 74.

1. [...]

k) Da solicitude de autorización para a declaración prevista na disposición adicional quinta da Lei orgánica de protección de datos persoais e garantía dos

dereitos dixitais, cando tal solicitude a formule a autoridade de protección de datos da comunidade autónoma respectiva.

[...]

7. Correspóndelles ás salas do contencioso-administrativo dos tribunais superiores de xustiza autorizar, mediante auto, o requirimento de información por parte de autoridades autonómicas de protección de datos aos operadores que presten servizos de comunicacións electrónicas dispoñibles ao público e dos prestadores de servizos da sociedade da información, cando sexa necesario de acordo coa lexislación específica.»

Catro. Engádese un novo punto 7 ao artigo 90:

«7. Correspóndelles aos xulgados centrais do contencioso-administrativo autorizar, mediante auto, o requirimento de información por parte da Axencia Española de Protección de Datos e doutras autoridades administrativas independentes de ámbito estatal aos operadores que presten servizos de comunicacións electrónicas dispoñibles ao público e dos prestadores de servizos da sociedade da información, cando sexa necesario de acordo coa lexislación específica.»

Disposición derradeira quinta. *Modificación da Lei 14/1986, do 25 de abril, xeral de sanidade.*

Engádese un novo capítulo II ao título VI da Lei 14/1986, do 25 de abril, xeral de sanidade, co seguinte contido:

«CAPÍTULO II

Tratamento de datos da investigación en saúde

Artigo 105 bis.

O tratamento de datos persoais na investigación en saúde rexeráse polo establecido na disposición adicional décimo sétima da Lei orgánica de protección de datos persoais e garantía dos dereitos dixitais.»

Disposición derradeira sexta. *Modificación da Lei 29/1998, do 13 de xullo, reguladora da xurisdición contencioso-administrativa.*

A Lei 29/1998, do 13 de xullo, reguladora da xurisdición contencioso-administrativa, modifícase nos seguintes termos:

Un. Engádese un novo punto 7 ao artigo 10:

«7. Coñecerán da solicitude de autorización, ao abeiro do artigo 122 ter, cando sexa formulada pola autoridade de protección de datos da comunidade autónoma respectiva.»

Dous. Engádese un novo punto 5 ao artigo 11:

«5. Coñecerá da solicitude de autorización, ao abeiro do artigo 122 ter, cando sexa formulada pola Axencia Española de Protección de Datos.»

Tres. Engádese un novo punto 4 ao artigo 12:

«4. Coñecerá da solicitude de autorización, ao abeiro do artigo 122 ter, cando sexa formulada polo Consello Xeral do Poder Xudicial.»

Catro. Introdúcese un novo artigo 122 ter, co seguinte teor:

«Artigo 122 ter. *Procedemento de autorización xudicial de conformidade dunha decisión da Comisión Europea en materia de transferencia internacional de datos.*

1. O procedemento para obter a autorización xudicial a que se refire a disposición adicional quinta da Lei orgánica de protección de datos persoais e garantía dos dereitos dixitais iniciárase coa solicitude da autoridade de protección de datos dirixida ao tribunal competente para que se pronuncie acerca da conformidade dunha decisión da Comisión Europea en materia de transferencia internacional de datos co dereito da Unión Europea. Coa solicitude achegárase a copia do expediente que se encontre pendente de resolución ante a autoridade de protección de datos.

2. Serán partes no procedemento, ademais da autoridade de protección de datos, aqueles que o fosen no procedemento tramitado ante ela e, en todo caso, a Comisión Europea.

3. O acordo de admisión ou inadmisión a trámite do procedemento confirmará, modificará ou levantará a suspensión do procedemento por posible vulneración da normativa de protección de datos tramitado ante a autoridade de protección de datos, de que deriva este procedemento de autorización xudicial.

4. Admitida a trámite a solicitude, o tribunal competente notificarallo á autoridade de protección de datos a fin de que dea traslado a quen interveu no procedemento tramitado ante ela para que compareza no prazo de tres días. Igualmente, darase traslado á Comisión Europea para os mesmos efectos.

5. Concluído o prazo mencionado na letra anterior, darase traslado da solicitude de autorización ás partes intervinientes co fin de que no prazo de dez días aleguen o que consideren procedente. Nese momento poderán solicitar a práctica das probas que coiden necesarias.

6. Transcorrido o período de proba, se algunha das partes o solicita e o órgano xurisdiccional o considera pertinente, celebrárase unha vista. O tribunal poderá decidir o alcance das cuestións sobre as cales as partes deberán centrar as súas alegacións na dita vista.

7. Finalizados os trámites mencionados nos tres puntos anteriores, o tribunal competente adoptará no prazo de dez días unha destas decisións:

a) Se considera que a decisión da Comisión Europea é conforme co dereito da Unión Europea, ditará sentenza declarándoo así e denegando a autorización solicitada.

b) En caso de considerar que a decisión é contraria ao dereito da Unión Europea, ditará auto de formulación de cuestión pre-xudicial de validez da citada decisión ante o Tribunal de Xustiza da Unión Europea, nos termos do artigo 267 do Tratado de funcionamento da Unión Europea.

A autorización soamente poderá ser concedida se a decisión da Comisión Europea cuestionada foi declarada inválida polo Tribunal de Xustiza da Unión Europea.

8. O réxime de recursos será o previsto nesta lei.»

Disposición derradeira sétima. *Modificación da Lei 1/2000, do 7 de xaneiro, de axuízamento civil.*

Modifícase o artigo 15 bis da Lei 1/2000, do 7 de xaneiro, de axuízamento civil, que queda redactada como segue:

«Artigo 15 bis. *Intervención en procesos de defensa da competencia e de protección de datos.*

1. A Comisión Europea, a Comisión Nacional dos Mercados e da Competencia e os órganos competentes das comunidades autónomas, no ámbito das súas competencias, poderán intervir nos procesos de defensa da competencia e de protección de datos, sen ter a condición de parte, por propia iniciativa ou por instancia do órgano xudicial, mediante a achegan de información ou presentación de observacións escritas sobre cuestións relativas á aplicación dos artigos 101 e 102 do Tratado de funcionamento da Unión Europea ou dos artigos 1 e 2 da Lei 15/2007, do 3 de xullo, de defensa da competencia. Coa venia do correspondente órgano xudicial, poderán presentar tamén observacións verbais. Para estes efectos, poderán solicitar ao órgano xurisdiccional competente que lles remita ou faga remitir todos os documentos necesarios para realizar unha valoración do asunto de que se trate.

A achega de información non alcanzará os datos ou documentos obtidos no ámbito das circunstancias de aplicación da exención ou redución do importe das multas previstas nos artigos 65 e 66 da Lei 15/2007, do 3 de xullo, de defensa da competencia.

2. A Comisión Europea, a Comisión Nacional dos Mercados e da Competencia e os órganos competentes das comunidades autónomas proporcionarán a información ou presentarán as observacións previstas no número anterior dez días antes da celebración do acto do xuízo a que se refire o artigo 433 ou dentro do prazo de oposición ou impugnación do recurso interposto.

3. O disposto nos anteriores puntos en materia de procedemento será, así mesmo, de aplicación cando a Comisión Europea, a Axencia Española de Protección de Datos e as autoridades autonómicas de protección de datos, no ámbito das súas competencias, consideren precisa a súa intervención nun proceso que afecte cuestións relativas á aplicación do Regulamento (UE) 2016/679 do Parlamento Europeo e do Consello, do 27 de abril de 2016.»

Disposición derradeira oitava. *Modificación da Lei orgánica 6/2001, do 21 de decembro, de universidades.*

Inclúese unha nova letra l) no punto 2 do artigo 46 da Lei orgánica 6/2001, do 21 de decembro, de universidades, co contido seguinte:

«l) A formación no uso e seguranza dos medios dixitais e na garantía dos dereitos fundamentais na internet.»

Disposición derradeira novena. *Modificación da Lei 41/2002, do 14 de novembro, básica reguladora da autonomía do paciente e de dereitos e obrigacións en materia de información e documentación clínica.*

Modifícase o punto 3 do artigo 16 da Lei 41/2002, do 14 de novembro, básica reguladora da autonomía do paciente e de dereitos e obrigacións en materia de información e documentación clínica, que pasa a ter o seguinte teor:

«Artigo 16. [...]»

3. O acceso á historia clínica con fins xudiciais, epidemiolóxicos, de saúde pública, de investigación ou de docencia réxese polo disposto na lexislación vixente

en materia de protección de datos persoais, na Lei 14/1986, do 25 de abril, xeral de sanidade, e nas demais normas de aplicación en cada caso. O acceso á historia clínica con estes fins obriga a preservar os datos de identificación persoal do paciente separados dos de carácter clínico-asistencial, de maneira que, como regra xeral, quede asegurado o anonimato, salvo que o propio paciente dese o seu consentimento para non separalos.

Exceptúanse os supostos de investigación previstos no punto 2 da disposición adicional decimo sétima da Lei orgánica de protección de datos persoais e garantía dos dereitos dixitais.

Así mesmo, exceptúanse os supostos de investigación da autoridade xudicial en que se considere imprescindible a unificación dos datos identificativos cos clínico-asistenciais, nos cales se aplicará o que dispoñan os xuíces e tribunais no proceso correspondente. O acceso aos datos e documentos da historia clínica queda limitado estritamente aos fins específicos de cada caso.

Cando sexa necesario para a prevención dun risco ou perigo grave para a saúde da poboación, as administracións sanitarias a que se refire a Lei 33/2011, do 4 de outubro, xeral de saúde pública, poderán acceder aos datos identificativos dos pacientes por razóns epidemiolóxicas ou de protección da saúde pública. O acceso deberao realizar, en todo caso, un profesional sanitario suxeito ao segredo profesional ou outra persoa suxeita, así mesmo, a unha obrigação equivalente de segredo, logo de motivación por parte da Administración que solicitase o acceso aos datos.»

Disposición derradeira décima. *Modificación da Lei orgánica 2/2006, do 3 de maio, de educación.*

Inclúese unha nova letra l) no punto 1 do artigo 2 da Lei orgánica 2/2006, do 3 de maio, de educación, que queda redactado como segue:

«l) A capacitación para garantir a plena inserción do alumnado na sociedade dixital e a aprendizaxe dun uso seguro dos medios dixitais e respectuoso coa dignidade humana, cos valores constitucionais, cos dereitos fundamentais e, particularmente, co respecto e garantía da intimidade individual e colectiva.»

Disposición derradeira décimo primeira. *Modificación da Lei 19/2013, do 9 de decembro, de transparencia, acceso á información pública e bo goberno.*

Modifícase a Lei 19/2013, do 9 de decembro, de transparencia, acceso á información pública e bo goberno, nos seguintes termos:

Un. Engádesse un novo artigo 6 bis, coa seguinte redacción:

«Artigo 6 bis. *Rexistro de actividades de tratamento.*

Os suxeitos enumerados no artigo 77.1 da Lei orgánica de protección de datos persoais e garantía dos dereitos dixitais publicarán o seu inventario de actividades de tratamento en aplicación do artigo 31 da citada lei orgánica.»

Dous. O punto 1 do artigo 15 queda redactado como segue:

«1. Se a información solicitada contén datos persoais que revelen a ideoloxía, afiliación sindical, relixión ou crenzas, o acceso unicamente se poderá autorizar en caso de que se conte co consentimento expreso e por escrito do afectado, a menos que o afectado fixese manifestamente públicos os datos con anterioridade a que se solicitase o acceso.

Se a información inclúe datos persoais que fagan referencia á orixe racial, á saúde ou á vida sexual, inclúe datos xenéticos ou biométricos ou contén datos relativos á comisión de infraccións penais ou administrativas que non implicasen a

amoestación pública ao infractor, o acceso só se poderá autorizar en caso de que se conte co consentimento expreso do afectado ou se está amparado por unha norma con rango de lei.»

Disposición derradeira décimo segunda. *Modificación da Lei 39/2015, do 1 de outubro, do procedemento administrativo común das administracións públicas.*

Modifícanse os puntos 2 e 3 do artigo 28 da Lei 39/2015, do 1 de outubro, do procedemento administrativo común das administracións públicas, que pasan a ter a seguinte redacción:

«Artigo 28. [...]»

2. Os interesados teñen dereito a non achegar documentos que xa se encontren en poder da Administración actuante ou fosen elaborados por calquera outra Administración. A Administración actuante poderá consultar ou obter os ditos documentos salvo que o interesado se opuxese a iso. Non caberá a oposición cando a achega do documento se exixa no marco do exercicio de potestades sancionadoras ou de inspección.

As administracións públicas deberán obter os documentos electronicamente a través das súas redes corporativas ou mediante consulta ás plataformas de intermediación de datos ou outros sistemas electrónicos habilitados para o efecto.

Cando se trate de informes preceptivos xa elaborados por un órgano administrativo distinto a aquel que tramita o procedemento, estes deberán ser remitidos no prazo de dez días contado desde a súa solicitude. Cumprido este prazo, informárase o interesado de que pode presentar este informe ou esperar a que o remita o órgano competente.

3. As administracións non exixirán aos interesados a presentación de documentos orixinais, salvo que, con carácter excepcional, a normativa reguladora aplicable estableza o contrario.

Así mesmo, as administracións públicas non lles requirirán aos interesados datos ou documentos non exixidos pola normativa reguladora aplicable ou que o interesado achegase anteriormente a calquera Administración. Para estes efectos, o interesado deberá indicar en que momento e ante que órgano administrativo presentou os citados documentos, e as administracións públicas deberán obtelos electronicamente a través das súas redes corporativas ou dunha consulta ás plataformas de intermediación de datos ou outros sistemas electrónicos habilitados para o efecto, salvo que conste no procedemento a oposición expresa do interesado ou a lei especial aplicable requira o seu consentimento expreso. Excepcionalmente, se as administracións públicas non poden obter os citados documentos, poderán solicitar novamente ao interesado a súa presentación.»

Disposición derradeira décimo terceira. *Modificación do texto refundido da Lei do Estatuto dos traballadores.*

Engádesse un novo artigo 20 bis ao texto refundido da Lei do Estatuto dos traballadores, aprobado polo Real decreto legislativo 2/2015, do 23 de outubro, co seguinte contido:

«Artigo 20 bis. *Dereitos dos traballadores á intimidade en relación co contorno dixital e á desconexión.*

Os traballadores teñen dereito á intimidade no uso dos dispositivos dixitais que o empregador poña á súa disposición, á desconexión dixital e á intimidade fronte ao uso de dispositivos de videovixilancia e xeolocalización, nos termos establecidos na lexislación vixente en materia de protección de datos persoais e garantía dos dereitos dixitais.»

Disposición derradeira décimo cuarta. *Modificación do texto refundido da Lei do Estatuto básico do empregado público.*

Engádesse unha nova letra j bis) no artigo 14 do texto refundido da Lei do Estatuto básico do empregado público, aprobado polo Real decreto legislativo 5/2015, do 30 de outubro, que quedará redactada como segue:

«j bis) Á intimidade no uso de dispositivos dixitais postos á súa disposición e fronte ao uso de dispositivos de videovixilancia e xeolocalización, así como á desconexión dixital, nos termos establecidos na lexislación vixente en materia de protección de datos persoais e garantía dos dereitos dixitais.»

Disposición derradeira décimo quinta. *Desenvolvemento normativo.*

Habíltase o Goberno para desenvolver o disposto nos artigos 3.2, 38.6, 45.2, 63.3, 96.3 e na disposición adicional sexta, nos termos establecidos neles.

Disposición derradeira décimo sexta. *Entrada en vigor.*

A presente lei orgánica entrará en vigor o día seguinte ao da súa publicación no «Boletín Oficial del Estado».

Por tanto,
Mando a todos os españois, particulares e autoridades, que cumpran e fagan cumprir esta lei orgánica.

Madrid, 5 de decembro de 2018.

FELIPE R.

O presidente do Goberno,
PEDRO SÁNCHEZ PÉREZ-CASTEJÓN